

RIKSANTIKVARENS MILJØOVERVÅKINGSPROGRAM 6. OMDREV 2025-2031

Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner

Nord-Aurdal kommune, Innlandet 2025

Dato: 13.03.2026

Versjon: 03

www.asplanviak.no

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Riksantikvaren
Tittel på rapport: Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner
Oppdragsnavn: Status for verneverdige kulturminner
Oppdragsnummer: 646404-01-01
Utarbeidet av: Anette Hansen
Feltarbeid: Marte Sæter, Anette Hansen, Ingrid Rasmussen og Julia Olström
Oppdragsleder: Anette Hansen
Tilgjengelighet: Åpen

Foto første side: Generasjonsbolig på Valdresmusea, tidligere på plassen Kviersraustestoga. SefrakID 5420009018, grunnkrets «Fagernes vest-Nes». MMS/Asplan Viak, 2025.

Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av	KS
03	27.04.2026	Justert tall for feilrettinger kap. 3.6.2	AH	HT
02	13.03.2026	Justert dok. etter innspill fra RA	AH	HT
01	24. feb. 2026	Utkast rapport til RA	AH	HT

Kort sammendrag

I denne rapporten beskrives tap, endringer og tilstand for SEFRAK-registrerte bygninger eldre enn 1900 i Nord-Aurdal kommune i Innlandet fylkeskommune i perioden 2025-2031. Resultatene analyseres i forhold til samfunnssektor, sosial miljøsammenheng, bygningstyper og geografiske variasjoner.

Undersøkelsen er del av Riksantikvarens miljøovervåkingsprogram «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner», som gjennomføres ved kontrollregistrering i felt hvert sjette år i 18 utvalgte kommuner. I de foregående omdrevene (1. omdrev – 5. omdrev), har kontrollregistreringen vært gjennomført hvert femte år.

6. omdrev¹ startet i 2025. I 2025 ble kommunene Bø, Gjerstad og Nord-Aurdal kontrollregistrert. Gjerstad og Nord-Aurdal ble sist registrert i 2020. 6. omdrev omfatter dermed 5 år for disse to kommunene. Midt-Telemark kommune (tidligere Bø) ble utelatt av Riksantikvaren i 5. omdrev.

Bygningene som inngår i undersøkelsen i Nord-Aurdal består av to kategorier: Den ene kategorien er bygninger som ble SEFRAK-registrert i perioden 1977-1990, den andre kategorien er bygninger som tidligere ikke har blitt registrert. Dette er bygninger som er kommunalt verneverdige eller statlig listeførte, og lagt til i 4., 5. - og 6. omdrev.

1350 SEFRAK-registrerte bygninger inngikk i det opprinnelige undersøkelsesgrunnlaget for Nord-Aurdal. I 2025 ble 25 bygninger registrert som revet, brent eller falt i ruin sammenlignet med forrige registrering i 2020. Dette utgjør en tapsandel på 2,5 % i dette omdrevet, noe som gir en gjennomsnittlig, årlig tapsandel på 0,5 %. Akkumulert tap i Nord-Aurdal i perioden 2000-2025 er 373 bygninger, det vil si 28 % av det opprinnelige undersøkelsesgrunnlaget. 4 % av de gjenstående SEFRAK-bygningene er sterkt truet, 11,9 % er truet og 44 % er endret.

I 4. omdrev (2015) ble det lagt til 3 nye bygninger i Nord-Aurdal kommune. Ingen av disse er truet, og ingen er sterkt truet nå i 6. omdrev. Ingen av disse bygningene har gjennomgått en stor endring (A), og ingen har blitt middels endret (B) og lite endret (C) siden de ble registrert første gang i 4. omdrev.

I 5. omdrev (2020) ble det lagt til 89 nye bygninger i Nord-Aurdal kommune. 1 av disse har gått tapt, og 2 av disse er truet nå i 6. omdrev. Ingen av bygningene har gjennomgått en stor endring (A), mens 2 har blitt middels endret (B) og 4 lite endret (C) siden de ble registrert første gang i 4. omdrev.

I 6. omdrev er det lagt til 11 nye bygninger. Ingen av disse er truet, og ingen er sterkt truet. Grad av endringer blir ikke registrert før i neste omdrev.

¹ Omdrev = Kontrollperioder i overvåkingsprogrammet: 1. omdrev (2000-2004), 2. omdrev (2005-2009), 3. omdrev (2010-2014), 4. omdrev (2015-2019), 5. omdrev 2020-2024) og 6. omdrev (2025 - 2030).

Forord

Riksantikvarens miljøovervåkingsprogram «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner» skal svare på miljøforvaltningens kunnskapsbehov på kulturminnefeltet, og gi faktagrunnlag for målrettede tiltak i dagens og fremtidig forvaltning. Programmet gir oversikt over utviklingen av tap, endringer og fysisk tilstand for verneverdige bygninger i 18 kommuner. De innsamlede dataene brukes til å analysere årsaker til tap, og forholdet mellom virkemiddelbruk og bevaringsgrad.

Miljøovervåkingsprogrammet startet opp i år 2000 under navnet «Gamle hus da og nå». 18 kommuner har blitt registrert hvert femte år i perioden 2000–2014. I 4. omdrev (2015–2019) ble antallet kommuner redusert til 10, og i 5. omdrev (2020–2024) til 17. Nå i 6. omdrev (2025–2031) er antallet kommuner igjen økt til 18 som skal registreres over en periode på 6 år.

Programmet omfattet ca. 14.000 SEFRAK-registrerte bygninger ved oppstarten i år 2000, men er i 6. omdrev redusert til ca. 10.000 på grunn forfall og tap. I 4. omdrev ble det lagt til 466, og i 5. omdrev 2303 nye, ikke tidligere kontrollregistrerte bygninger som enten er kommunalt verneverdige eller statlig listeførte. Det totale antallet som skal kontrollregistreres i 6. omdrev er dermed ca. 12.860 bygninger. I tillegg kommer et antall «nye» kommunalt verneverdige eller statlig listeførte bygninger som er gitt vernestatus siden registreringene i forrige omdrev.

I denne rapporten presenteres resultatene fra årets kontrollregistrering i Nord-Aurdal kommune av til sammen 1002 SEFRAK-registrerte bygninger, samt 3 nye lagt til i 4. omdrev, 89 i 5. omdrev og 11 i 6. omdrev. Feltarbeidet ble gjennomført i juni 2025.

Asplan Viak takker for velvilje og hjelp fra huseiere, lokalbefolkning og kommuneforvaltning i forbindelse med feltarbeidet, og for godt samarbeid med Riksantikvaren. Oppdragsleder hos Asplan Viak har vært kulturminneforvalter Anette Hansen.

Kontaktperson hos Riksantikvaren har vært Ståle Arfeldt Bergås.

Oslo, 27.04.2026

Anette Hansen
Oppdragsleder

Harald Tallaksen
Kvalitetssikrer

INNHOOLD

1. SAMMENDRAG	8
1.1. Effekten av vern.....	8
1.2. Samlet resultat for SEFRAK-bygninger	8
1.3. Nøkkeltall for samlet resultat SEFRAK-bygninger i Nord-Aurdal	11
2. INNLEDNING	13
2.1. Nasjonale miljømål.....	13
2.2. Riksantikvaren og miljøovervåking	13
2.3. Kulturminner i overvåkingsprogrammet	14
2.4. SEFRAK-bygninger.....	14
2.4.1. Kommunalt listeførte kulturminner.....	15
2.4.2. Statlig listeførte bygninger verneklasse 2	15
2.4.3. Listeførte kirker	15
3. METODE	18
3.1. Utvalgte kommuner	18
3.2. Tidsintervaller.....	20
3.3. Undersøkelingsgrunnlag i 2025	21
3.3.1. SEFRAK-registrerte bygninger	21
3.3.2. Nye objekter lagt til i 5. - 6. omdrev	21
3.4. Undersøkelingsparametere.....	22
3.4.1. Grad av endring.....	22
3.4.2. Tilstand	22
3.5. Kvalitative kategorier.....	23
3.5.1. Bygningskategori.....	23
3.5.2. Samfunnssektor	23
3.5.3. Sosial miljøsammenheng	23
3.5.4. Geografiske variasjoner.....	23
3.6. Datainnhenting	23
3.6.1. Feltarbeid.....	23
3.7. Planstatus	25
3.8. Andre virkemidler for bevaring.....	25
3.9. Samlet vurdering av alle kommuner i sluttrapporten.....	25
3.10. Bearbeiding og lagring av data	25
3.10.1. Registreringsdata	25
3.10.2. Foto.....	26
3.10.3. Kart.....	26
3.10.4. Rapportering	26
3.11. Metodiske bemerkninger.....	26
3.11.1. Ulike tidsintervaller i 1. omdrev.....	26
3.11.2. Åtte kommuner utelatt i 4. omdrev og én kommune utelatt i 5. omdrev	26
3.11.3. Ny tilstandskategori i 3. omdrev	26
3.11.4. Nye endringskategorier i 3. omdrev	27
3.11.5. Dokumentert stilhistorisk tilbakeført	27
3.11.6. Gjenoppstått	27
4. RESULTAT	29
4.1. Tap	29
4.2. Tapsårsaker.....	31
4.3. Endring ABC.....	34

4.4.	Annen endring	38
4.5.	Tilstand	38
4.6.	Sammenheng mellom tilstand og endring	42
4.7.	Samfunnssektor og sosial miljøsammenheng	42
4.8.	Geografiske variasjoner	44
4.9.	Bygningstyper	47
4.9.1.	Bolighus/våningshus	49
4.9.2.	Bygård	51
4.9.3.	Driftsbygninger i tunet	52
4.9.4.	Mindre uthus i og nær tunet	54
4.9.5.	Utmarksbygninger	56
4.9.6.	Naust, sjøhus og fyr	58
4.9.7.	Andre hustyper	60
5.	KOMMUNALT VERNEVERDIGE OG STATLIG LISTEFØRTE	62
5.1.	Nye bygg i 6. omdrev	62
6.	VIRKEMIDLER FOR BEVARING	64
6.1.	Kommunale planer	64
6.1.1.	Kommunal planstrategi 2024-2027, vedtatt 12.09.2024	64
6.1.2.	Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2034, vedtatt 06.09.2023	64
6.1.3.	Kommuneplanens arealdel 2014-2024, vedtatt 11.09.2014	64
6.1.4.	Kommunedelplan Fagernes-Leira, igangsatt plan	64
6.1.5.	Kulturminneplan	65
6.2.	Innlandet fylkeskommune	65
6.3.	Kulturminneregistreringer	66
6.4.	Effekten av ulike typer vern	67
6.4.1.	Statlig listeført eller fredet	67
6.4.2.	Vernet gjennom plan- og bygningsloven	67
6.4.3.	Forskjell i tap og tilstand mellom vernede og ikke-vernede objekter	68
6.4.4.	Kulturmiljøer og landskap av nasjonal interesse	70
6.5.	Tilskuddsordninger	71
6.5.1.	Tilskudd fra Nord-Aurdal kommune	71
6.5.2.	RMP - Regionalt miljøprogram	71
6.5.3.	Miljøtiltak i landbruket (SMIL)	71
6.5.4.	Norsk kulturminnefond	72
6.5.5.	Sparebankstiftelsen DNB	72
6.5.6.	Stiftelsen UNI	72
6.6.	Informasjon og rådgivning	72
7.	KILDER	74
8.	TABELLOVERSIKT	76
9.	VEDLEGG	77

1. SAMMENDRAG

Riksantikvarens miljøovervåkingsprogram «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner» skal svare på miljøforvaltningens kunnskapsbehov på kulturminnefeltet og gi faktagrunnlag for målrettede tiltak i dagens og fremtidig forvaltning. Programmet gir oversikt over utviklingen av tap, endringer og fysisk tilstand for SEFRAK-registrerte² og verneverdige bygninger i 18 kommuner. De innsamlede dataene brukes til å analysere årsaker til tap, og forholdet mellom virkemiddelbruk og bevaringsgrad.

1.1. Effekten av vern

Undersøkelseresultatene for Nord-Aurdal i 2025 viser at tilstanden var gjennomsnittlig bedre for de vernede bygningene enn for bygninger uten vern. 12,7 % av bygningene vernet gjennom plan- og bygningsloven er truet/sterkt truet, mens 16,7 % av bygninger uten formelt vern er truet/sterkt truet. I 6. omdrev har 4 bygninger som er vernet etter plan- og bygningsloven gått tapt. Til sammenligning har 21 bygninger uten vern gått tapt i 6. omdrev. Akkumulert tap for SEFRAK-bygninger uten vern er 326, noe som utgjør hele 30 % av de opprinnelig registrerte bygningene i denne kategorien i 1. omdrev.

Dette viser at formelt vern utgjør en positiv forskjell.

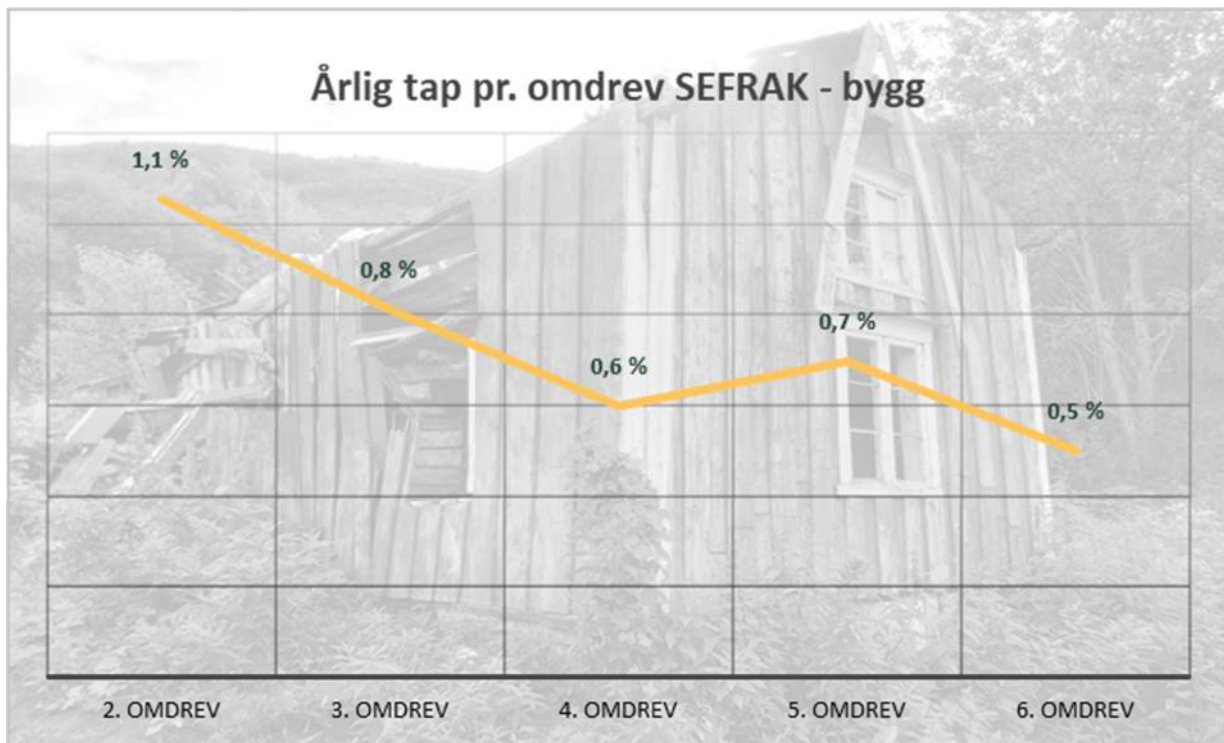
1.2. Samlet resultat for SEFRAK-bygninger

Nord-Aurdal kommune har vært kontrollregistrert gjennom fem omdrev (2000, 2005, 2010, 2015 og 2020). Nå i 6. omdrev (2025) er 1002 bygninger registrert. Av disse var 2,5 % tapt, 11,9 % truet og 4 % sterkt truet. Av de tapte bygningene var 64 % preget av forfall i forrige omdrev. Akkumulert (samlet) tap i Nord-Aurdal i perioden 2004-2025 er på 28 %. Årlig tapsandel i 6. omdrev er 0,5 % som er lavere enn i forrige omdrev³ (0,6 %).

Bygninger i kategorien *driftsbygninger i tunet* har størst årlig tapsandel (1 %) i 6. omdrev. Kategorien *hus i utmark/seter* har høyest akkumulert antall tapte bygninger i 1. – 6. omdrev. 160 av opprinnelig 528 SEFRAK-registrerte i denne kategorien har gått tapt siden 1. omdrev.

² SEFRAK-registeret omfatter bygninger eldre enn 1900, registrert i regi av «Sekretariatet for registrering av faste kulturminner», ref. kap. 2.3.1).

³ Forrige omdrev for Nord-Aurdal var 5. omdrev i 2020.

Figur 1-1 Årlig tap pr. omdrev for 2. - 6. omdrev. 1. omdrev er utelatt da tapsandelen for dette var stor grunnet lang tid siden første registrering.

44 % av 977 gjenstående SEFRAK-bygninger i Nord-Aurdal er endret. 4,5 % har større volumendringer (A: stor endring), 13,4 % har mindre volumendringer (B: middels endring), og 26,3 % har overflateendringer (C: liten endring) som tilsvarer mye av det vanlige bygningsvedlikeholdet.

Endrede bygninger har gjennomsnittlig bedre tilstand enn de uendrede. 7,4 % av de endrede er truet/sterkt truet, mens 22,8 % av de uendrede er truet/sterkt truet. 8 bygninger med større endring (A) er truet/sterkt truet, mens 6 med middels endring (B), og 18 med liten endring (C) er truet/sterkt truet.

Bygninger knyttet til samfunnssektoren "landbruk, fiske, fangst" utgjør størst andel av undersøkelsesgrunnlaget i Nord-Aurdal i 6. omdrev (93 %). Bygninger knyttet til den sosiale miljøsammenhengen "ukjent" har høyest akkumulert tapsandel (31 %).

209 av de undersøkte SEFRAK-bygningene i Nord-Aurdal er vernet etter plan- og bygningsloven med hensynssone bevaring i ulike reguleringsplaner, og i kommuneplanens arealdel. 4 av disse bygningene er tapt og 26 truet/sterkt truet av forfall i 6. omdrev.

Figur 1-2: Fagernes sentrum ca. 1910. På bildet sees Elvely hotell og Central hotell. Kilde: Digitalt Museum, fotograf: Olav Neste.

Kort om Nord-Aurdal

Nord-Aurdal er en norsk kommune i Innlandet fylke, midt i Valdres rundt Strondafjorden og den øvre delen av Begna. Nord-Aurdal grenser i sør til Sør-Aurdal og Gol kommune, i nord til Vestre og Øystre Slidre, i øst til Gausdal, Nordre Land og Etnedal kommune.

Nord-Aurdal ble egen kommune i 1837. Kommunen fikk sine nåværende grenser i 1984, da Makalausfjellet ble overført fra Sør-Aurdal. Administrasjonssenteret i Nord-Aurdal er Fagernes.

Fra å være en opprinnelig jord- og skogbrukskommune har Nord-Aurdal utviklet seg til en viktig tjenesteytende kommune både for turister og befolkningen i Valdres. Offentlig, sosial og privat tjenesteyting, varehandel samt bygge- og anleggsvirksomhet er viktigst for sysselsettingen i kommunen.

Det er stor turisttrafikk, med naturen som det viktigste trekkplasteret. Mange turistanlegg finnes på Fagernes og flere steder i fjellet på begge sider av hoveddalen. Nord-Aurdal er en av landets største hyttekommuner, med 4 851 hytter og fritidsboliger (2025). Primærnæringene har fortsatt en viss betydning, og hovedvekten ligger på husdyrhold. Industrien er variert, og særlig viktig er næringsmiddelindustrien og grafisk industri. Leira har noe handel og grossistvirksomhet.⁴

⁴ Store Norske Leksikon, Nord-Aurdal kommune, lest 13.01.2026: [Nord-Aurdal - kommune i Innlandet - Store norske leksikon](#)

Figur 1-3 Noraker gård i 1901. Kilde: Digitalt Museum, fotograf: Olav Neste.

1.3. Nøkkeltall for samlet resultat SEFRAK-bygninger i Nord-Aurdal

Tabell 1-1: Aktuelle bygningstyper fordelt på ulike bygningskategorier

	Bygningskategori:	Omfatter disse bygningstypene:
	Bolighus, våningshus	Bolig, våningshus
	Bygårder	Bygård
	Driftsbygninger i tunet	Driftsbygning, fjøs/stall/låve
	Mindre uthus	Sidebygning, stabbur/loft, smie, uthus knyttet til bolig/bygård, andre mindre uthus i/nær tunet, jordkjeller
	Hus i utmark, seter	Koie, kvern, sag, seterbu/sel, seterfjøs, seterløe, utløe/sommerfjøs, andre hus i utmark, andre hus på setra
	Naust, sjøhus, fyr m.m.	Naust, sjøbu, rorbu, sjøhus/brygge, fyr mm.
	Andre hustyper	Bygdemagasin, telthus, tollbu, forretningsbygg/butikk/kontor, forsamlingshus, garasje, godsterminal, hotell/gjestgiveri/skysstasjon/kafé m.m., hytte/fritidsbolig/kirke/kapell, kraftstasjon/ transformatorstasjon, museum, næringsbygg/industri/verksted, skole, stasjonsbygning, sykehus/ institusjon, ukjent, annet
	Alle hustyper	Alle kontrollregistrerte bygninger i kommunen

Tabell 1-2: Nøkkeltall for Nord-Aurdal i 6. omdrev. Kategoriene «driftsbygninger i tunet» har høyest andel akkumulert tap, og er mest truet/sterkt truet. Hus i utmark og seter har høyere andel truet/sterkt truet, men omfatter kun en bygning.

Bygnings-kategori*	Andel av gjenstående bygninger	Antall undersøkt	Antall tapt	Årlig tap i 6. omdrev	Akkumulert tap 1.-6. omdrev	Andel endret	Andel truet/sterkt truet
	19,4 %	195	5	0,5 %	26 %	56 %	9,5 %
	0 %	0	0	0 %	0 %	0 %	0 %
	9,8 %	101	5	1 %	36 %	42 %	29,2 %
	30,3 %	302	6	0,4 %	23 %	34 %	13,5 %
	37,8 %	378	9	0,5 %	30 %	47 %	18,4 %
	0,2 %	2	0	0 %	50 %	0 %	0 %
	2,5 %	24	0	0 %	11 %	50 %	4,2 %
	100 %	1002	25	0,5 %	0 %	44 %	15,9 %

*For inndelingen i kategorier og bygningstyper, se tabell 1 på forrige side.

2. INNLEDNING

2.1. Nasjonale miljømål

I St.meld.nr. 16 (2019-202) «Nye mål i kulturmiljøpolitikken» ble det presentert tre nye nasjonale mål i kulturmiljøpolitikken, med vekt på engasjement, bærekraft og mangfold⁵. Meldingen beskriver status, utfordringer, muligheter og tiltak i kulturmiljøpolitikken. For å nå målene i meldingen har regjeringen igangsatt arbeid med ny kulturmiljølov (NOU 2025: 3)⁶, og det er utarbeidet fire nye bevaringsstrategier⁷ som skal bidra til å strukturere, samordne og organisere innsatsen.

Miljøovervåking, med innsamling av data i lange tidsserier, og andre styringsdata vil være viktige virkemidler. På kulturmiljøfeltet var det i 2025 følgende miljøovervåkingsprogrammer:

1. «Klimabelastning på fredede bygninger»
2. «Verneverdige bygninger i utvalgte kommuner»
3. «Fredede arkeologiske kulturminner i utvalgte kommuner»
4. «Kulturlag i de fire store middelalderbyene»

2.2. Riksantikvaren og miljøovervåking

I miljøovervåkingsprogrammet «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner» kartlegges tap, endringer og fysisk tilstand for verneverdige kulturminner i 18 utvalgte kommuner hvert femte år. Programmet startet opp i år 2000, og ved hjelp av lange tidsserier med registerdata utarbeides det analyser som blant annet sier noe om årsakssammenhenger for tap, og forholdet mellom virkemiddelbruk og bevaringsgrad.⁸

Programmet er en videreføring av miljøovervåkingsprogrammet «Gamle hus da og nå 2000-2014», hvor SEFRAK-registrerte bygninger eldre enn år 1900 i 18 kommuner ble kontrollregistrert hvert femte år.

Riksantikvaren ønsker en bredt anlagt miljøovervåking for å ta høyde for fremtidige problemstillinger på kulturminnefeltet:

Resultater fra miljøovervåking gir informasjon som er strategisk viktig for politikere og forvaltning. De bidrar både til å formulere nye politiske mål og revidere eksisterende mål. Miljøovervåking danner også et viktig kunnskapsgrunnlag for kulturminneforvaltningen for å avgjøre hvilke tiltak som skal settes i verk, og av hvem.⁹

⁵ Regjeringen.no, meldinger til Stortinget, lest 01.12.2020: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20192020/id2697781/>

⁶ Høring av ny kulturmiljølov, NOU 2025: 3 - regjeringen.no

⁷ Nasjonale bevaringsstrategier på plass - Riksantikvaren

⁸ Analysene vil bli publisert i overvåkingsprogrammets sluttrapport i 2033/2031

⁹ Riksantikvarens hjemmeside, lest 04.09.2024: <https://www.riksantikvaren.no/prosjekter/miljoovervakning-og-overvakingsprogrammer>

2.3. Kulturminner i overvåkingsprogrammet

Overvåkingsprogrammet omfatter i utgangspunktet et stort antall SEFRAK-registrerte bygninger eldre enn år 1900. Fra og med 4. omdrev (2015) ble programmet utvidet til å omfatte kommunalt verneverdige bygninger yngre enn år 1900, listeført kirker og statlige bygg i verneklasse 2¹⁰. Undersøkelsen gir dermed et bredt tilfang av opplysninger om bestandsutviklingen for den eldre bygningsmassen, uavhengig av bygningenes verneverdi.

Antallet kontrollkommuner ble redusert til 10 i 4. omdrev (2015-2020), men utvidet til 17¹¹ i 5. omdrev (2020-2025). I 6. omdrev er alle 18 kommunene igjen med (se kart på side 17). 1.- og 2. omdrev ble gjennomført av Kulturminnekompaniet, 3.- og 4. omdrev av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), og 5.- og 6. omdrev av Asplan Viak.

2.4. SEFRAK-bygninger

I denne undersøkelsen brukes benevnelsen «SEFRAK-bygninger» om bygninger som står oppført i SEFRAK-registeret. Dette er et landsdekkende register over bygninger eldre enn 1900. I områder der krigshandlinger eller bybranner har ødelagt eldre bebyggelse, ble også nyere bygninger registrert. Bygningene ble registrert uavhengig av verneverdi, og SEFRAK-registrering innebærer ikke i seg selv noen vernestatus.

Registeret ble etablert etter en landsomfattende feltregistrering i perioden 1975-1995. Ca. 500.000 objekter ble fotografert, kartfestet og oppmålt, og registrerings skjemaer med sort-hvitt kontaktfoto ble fylt ut for alle objekter. Deler av informasjonen på de opprinnelige registrerings skjemaene ble digitalisert og koblet til Matrikkelen. SEFRAK-registeret blir brukt som verktøy i kulturminneforvaltningen og som kulturhistorisk kildemateriale. Sort-hvitt fotoene på de opprinnelige SEFRAK-skjemaene danner sammenligningsgrunnlaget for kontrollregistreringen av SEFRAK-bygninger i dette MOV-programmet.¹²

The image shows a detailed SEFRAK registration form. Key sections include:

- OBJEKT:** sel på Kalvebakken
- EIER:** Nilsjan Stomlien, 2910 Aurdal
- BRUKER:** (empty)
- ANNO (MÅTTE):** Fields for Kortarkivnummer, Fotoarkivnummer, Økonomisk kartverkkblad-betegnelser, Koordinater, Kommune, and Topogr-betegnelser.
- LOKAL (SEGNIS):** Fields for Matrikkel-betegnelser, Bygningssnummer, Eendommens navn, Dialekt/oppfellel, Eendommens veg-gateadresse, and Opprinnelig funksjon (formål).
- VERNEVERDI (44):** A table for value assessment with columns for Egenverdi and Som del av mlisid, and rows for different categories (Høy, Midt, Lav, Ingen).

Figur 2-1: Eksempel på utfylt SEFRAK-skjema med sort-hvitt kontaktfoto og enkel oppmåling av bygget. Skjemaet består av flere sider. Eksempelen er hentet fra plassen «Kalvebakken» (140363642)

¹⁰ Selvpålagt, etatsinternt vern gjennom sektorvise landsverneplaner.

¹¹ Bø, nå Midt-Telemark kommune, ble tatt ut av budsjettmessige årsaker i innspurten av 5. omdrev.

¹² NIKU rapport nr. 101 «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner – sammendragsrapport 2000-2019»

2.4.1. Kommunalt listeførte kulturminner

Kommunalt listeførte kulturminner eller kulturmiljøer på en verneliste er forankret i et politisk vedtak i kommunen. Felles for alle er en synliggjøring av kulturminner/kulturmiljøer kommunen mener er verneverdige og bør hensyntas ved tiltak.

Siden 2011 har Riksantikvaren gjennomført KIK-prosjektet (Kulturminnekompetanse i kommunene) for å styrke kompetansen, samt å legge til rette for arbeid med kommunale kulturmiljøplaner.¹³ Gjennom slike planer samler kommunene inn og systematiserer kunnskap om kulturminner og kulturmiljø. Riksantikvaren har lagt til rette for at kommunalt verneverdige kulturminner kan legges inn i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden.

2.4.2. Statlig listeførte bygninger verneklasse 2

Statlige sektorer har utarbeidet statlige verneplaner for bygningsmassen de besitter med formål å sikre og bevare et representativt utvalg kulturminner i form av byggverk og anlegg knyttet til statens virksomhet. I verneplanene er eiendomsmassen gjennomgått, og et representativt utvalg er foreslått for vern i to kategorier.

Bygg i verneklasse 1 er fredet ved forskrift av Riksantikvaren, mens verneklasse 2 er et selvpålagt, etatsinternt vern. Sistnevnte kategori, inngår i denne undersøkelsen under benevnelsen *Statens listeførte bygninger verneklasse 2*. Et juridisk vern får bygningene først ved en eventuell regulering til bevaring gjennom plan- og bygningsloven (PBL).¹⁴

2.4.3. Listeførte kirker

Listeførte kirker er kirkebygg med nasjonal verdi, og omfatter alle kirker oppført i tidsrommet 1650–1850, samt utvalgte kirker oppført etter 1850. Disse er ikke fredet etter kulturminneloven, men er underlagt særskilte saksbehandlingsregler. I henhold til «Kirkerundskrivet»¹⁵ skal saker som angår endringer i og ved listeførte kirker sendes til Riksantikvaren for uttalelse. Kirkerådet og biskopen er godkjenningsorgan, jf. Kirkebyggforskriften og Kirkerundskrivet. Hensyn til kirkens nærområde kirkestedene vurderes gjennom de ordinære arealplanprosessene.¹⁶

¹³ Riksantikvarens hjemmeside, lest 10.11.20: <https://www.riksantikvaren.no/kik/>

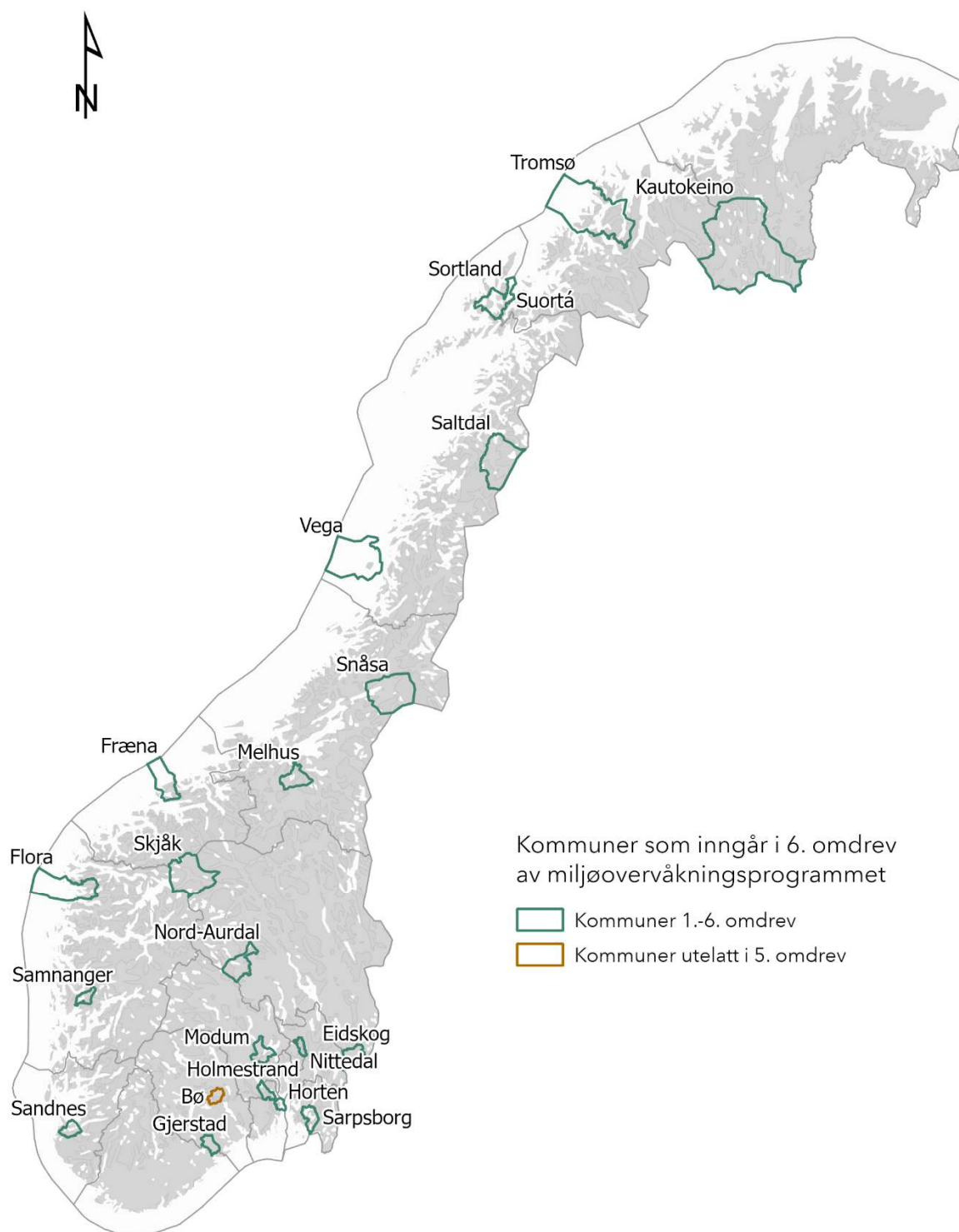
¹⁴ Riksantikvarens hjemmeside, lest 13.01.2026: <https://www.riksantikvaren.no/veileder/bakgrunn-for-ske/>

¹⁵ Kirkerundskrivet, lest 13.01.2026: [Rundskriv Q-06-2020](#)

¹⁶ Ibid

Figur 2-2; Aurdal kirke er en av tre listeførte kirker i Nord-Aurdal. Kirken er en korskirke oppført 1737. Foto: KSO/ASPLAN VIAK 2020 (165679687).

Figur 2-3: 18 kommuner inngår i miljøovervåkningsprogrammet «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner». Kommunene er valgt ut av Riksantikvaren med tanke på å vise et tversnitt av landets kommuner. Kartgrunnlag: Statens kartverk, Geovekst.

3. METODE

3.1. Utvalgte kommuner

De 18 kommunene som inngår i overvåkningsprogrammet, utgjør en geografisk og samfunnsmessig bredde med sikte på å vise et tverrsnitt av Norge. Utgangspunkt for utvalget er Statistisk sentralbyrås (SSB) karakteristikk av norske kommuner.¹⁷

Tabell 3-1 Karakteristikk og hovednæringer basert på SSBs kommunekarakteristikk. Inndelingen er definert på følgende vis: 10% og mer er sterkt økende, 4% -> 9% er økende, -4% -> +4% er stabilt, -4% -> -9% er avtagende og -10% og mindre er sterkt avtagende

Kontroll-år	Ny kommune	Nytt fylke etter	Kommune	Hovednæring	Karakteristikk	Befolknings-		
6. omdrev	Tidl. kommune	etter 1.1.2020	Tidl. fylke	Nytt fylke etter 1.1.2024	Nr. (etter 1.1.2024)	utvikling mot 2050		
2025	Bø	Midt-Telemark	Telemark	Telemark	4020	Jordbruk, skogbruk, skoler og turisme	Østlandet, regionsenter	Sterkt økende
2025	Gjerstad	Gjerstad	Aust-Agder	Agder	4211	Industri, skogbruk	Sørlandet, kystnært	Stabilt
2025	Nord-Aurdal	Nord-Aurdal	Oppland	Innlandet	3451	Landbruk, service, turisme	Midt-Norge, innland	Stabilt
2026	Kautokeino	Kautokeino	Finnmark	Finnmark	5612	Reindrift, reinproduksjon	Nord-Norge, innland, samisk	Sterkt avtagende
2026	Fræna	Hustadvika	Møre og Romsdal	Møre og Romsdal	1579	Fiske, industri, landbruk	Vestlandet, kyst	Stabilt
2026	Tromsø	Tromsø	Troms	Troms	5501	Handel, offentlig virksomhet, service	Nord-Norge, kyst og innland, by	Økende
2027	Nittedal	Nittedal	Akershus	Akershus	3232	Industri, service, skogbruk	Østlandet, bynært	Sterkt økende
2027	Eidskog	Eidskog	Hedmark	Innlandet	3416	Industri, jordbruk, skogbruk	Østlandet, innland, skog	Stabilt
2027	Skjåk	Skjåk	Oppland	Innlandet	3433	Jordbruk, skogbruk, trevareindustri og turisme	Midt-Norge, innland	Sterkt avtagende
2028	Sandnes	Sandnes	Rogaland	Rogaland	1102	Handel, industri, jordbruk og service	Sørvest-Norge, by	Sterkt økende
2028	Saltdal	Saltdal	Nordland	Nordland	1840	Industri, handel, jordbruk, service og skoler	Nord-Norge, innland	Stabilt
2028	Vega	Vega	Nordland	Nordland	1815	Landbruk	Nord-Norge, øykommune, verdensarv	Stabilt
2029	Flora	Kinn	Sogn og Fjordane	Vestland	4602	Industri, oppdrettsnæring	Vestlandet, kyst og innland, by	Avtagende
2029	Snåsa	Snåsa	Nord-Trøndelag	Trøndelag	5041	Landbruk	Midt-Norge, innland, samisk	Avtagende
2029	Melhus	Melhus	Sør-Trøndelag	Trøndelag	5028	Arbeidspendling, landbruk, service	Midt-Norge, bynært	Sterkt økende
2030	Holmestrand	Holmestrand	Vestfold	Vestfold	3903	Arbeidspendling, handel, industri, jordbruk og service	Østlandet, kyst og innland, by	Sterkt økende
2030	Samnanger	Samnanger	Hordaland	Vestland	4623	Arbeidspendling, industri, jordbruk	Vestlandet, bynært	Stabilt
2030	Sarpsborg	Sarpsborg	Østfold	Østfold	3105	Handel, industri, jordbruk, service og skogbruk	Østlandet, by	Sterkt økende

¹⁷ Statistisk sentralbyrå: Kommunefakta - SSB, lest 13.01.2026

Tabell 3-2: Folketall og befolkningsutvikling i kontrollkommunene, pr. 1. januar 2024.¹⁸

Årstall for kontrollregistrering	Kommune	Folketall:						Befolkningsutvikling:						Forventet vekst:
		1. omd (1999)	2. omd (2004)	3. omd (2009)	4. omd (2014)	5. omd (2019)	6. omd (2024)	2050*	1-2. omd	2-3. omd	3-4. omd	4-5. omd	5-6. omd	2024-2050
2004-2009-2014-2019-2025	Bø (Midt-Telemark)	9 367	9 524	9 792	10 159	10 923	10 904	12 795	2 %	3 %	4 %	7 %	0 %	15 %
2000-2005-2010-2015-2020-2025	Gjerstad	2 532	2 541	2 496	2 489	2 454	2 444	2 423	0 %	-2 %	0 %	-1 %	0 %	-1 %
2000-2005-2010-2015-2020-2025	Nord-Aurdal	6 527	6 539	6 451	6 417	6 418	6 562	6 541	0 %	-1 %	-1 %	0 %	2 %	0 %
2000-2005-2010-2015-2020-2026	Kautokeino	3 150	2 997	2 935	2 914	2 848	2 848	2 550	-5 %	-2 %	-1 %	-2 %	0 %	-12 %
2000-2005-2010-2020-2026	Fræna (Hustadvika)	12 186	12 291	12 573	13 191	13 233	13 437	13 391	1 %	2 %	5 %	0 %	2 %	0 %
2001-2006-2011-2016-2021-2026	Tromsø	59 000	63 596	68 239	73 480	78 745	78 745	85 028	7 %	7 %	7 %	7 %	0 %	7 %
1994-2006-2011-2016-2021-2027	Nittedal	18 254	19 440	20 555	22 385	24 089	25 882	30 903	6 %	5 %	8 %	7 %	7 %	16 %
2002-2007-2012-2022-2027	Eidskog	6 351	6 431	6 394	6 253	6 114	6 040	6 129	1 %	-1 %	-2 %	-2 %	-1 %	1 %
2002-2007-2012-2022-2027	Skjåk	2 393	2 393	2 307	2 264	2 204	2 141	1 767	0 %	-4 %	-2 %	-3 %	-3 %	-21 %
2002-2007-2012-2017-2022-2028	Sandnes	53 092	57 737	64 565	73 142	78 439	83 702	93 609	9 %	12 %	13 %	7 %	6 %	11 %
2002-2007-2012-2017-2022-2028	Saitdal	4 863	4 688	4 710	4 703	4 880	4 880	4 749	-4 %	0 %	0 %	4 %	0 %	-3 %
2002-2007-2012-2020-2023-2028	Vega	1 403	1 380	1 288	1 223	1 232	1 208	1 209	-2 %	-7 %	-5 %	1 %	-2 %	0 %
2003-2008-2013-2018-2023-2029	Flora (Kinn)	17 654	17 619	17 437	17 870	17 822	17 349	16 489	0 %	-1 %	2 %	0 %	-3 %	-5 %
2003-2008-2013-2023-2029	Snåsa	2 403	2 296	2 176	2 156	2 100	2 114	1 996	-4 %	-5 %	-1 %	-3 %	1 %	-6 %
2003-2008-2013-2018-2023-2029	Melhus	13 579	14 457	15 679	16 546	17 560	17 560	19 615	6 %	8 %	6 %	6 %	0 %	10 %
2004-2009-2014-2024-2030	Holmestrand	19 427	20 137	21 236	22 583	24 275	26 872	33 427	4 %	5 %	6 %	7 %	10 %	20 %
2004-2009-2014-2019-2024-2030	Samnanger	2 322	2 331	2 379	2 436	2 465	2 502	2 523	0 %	2 %	2 %	1 %	1 %	1 %
2004-2009-2014-2024-2030	Sarpsborg	47 122	49 423	51 723	54 059	55 997	59 771	66 973	5 %	5 %	5 %	3 %	6 %	11 %

Figur 3-1 Danebu hotell i ca. 1958. Foto: Digitalt Museum, fotograf: Olav Neste

3.2. Tidsintervaller

Kontrollregistrering i felt har blitt gjennomført hvert femte år, men er fra 6. omdrev forlenget til hvert sjettede år for 12 av kommunene i overvåkingsprogrammet¹⁹. 6 av kommunene vil også i 6. omdrev bli kontrollert etter 5 år²⁰. I Nord-Aurdal gjennomføres kontrollregistreringen av SEFRAK-registrerte bygninger for 6. gang, mens kommunalt verneverdige kulturminner og kirker registreres for 3. gang.

Figur 3-2 Løa på plassen «Kvitingstølen» i lia nord for Aurdal. Der terrenget er bratt ligger utløene gjerne plassert i nedre kant av enga. Disse er ofte vanskelig tilgjengelige og lite egnet for ny bruk, noe som kan resultere i forfall og tap. Denne løa har derimot status som «intakt» og «uendret» siden forrige omdrev. I bakgrunnen sees bebyggelse på motsatt side av dalen, i Vestringsbygdi. Foto: AH/ASPLAN VIAK 2025 (158078570).

¹⁹ Unntaket er Nittedal kommune, hvor 1. omdrev ble gjennomført i 1994 og 2. omdrev i 2001, samt kommunene Gjerstad, Fræna, Holmestrand, Sarpsborg, Skjåk, Snåsa og Vega som ble hoppet over i 4. omdrev. Bø kommune ble hoppet over i 5. omdrev.

²⁰ Kommunene Gjerstad, Nord-Aurdal, Tromsø, Eidskog, Skjåk og Vega vil fortsatt ha 5 år mellom 5. og 6. omdrev, mens de øvrige 12 kommunen vil kontrollregistreres etter 6 år.

3.3. Undersøkellesgrunnlag i 2025

3.3.1. SEFRAK-registrerte bygninger

Undersøkellesgrunnlaget i 2025 for Nord-Aurdal omfatter 1002 SEFRAK-bygninger.

Alle SEFRAK-bygningene som har vært med siden 1. omdrev, er eldre enn år 1900. Opprinnelig omfatter SEFRAK-registreringen 1832 bygninger i Nord-Aurdal. Før oppstart av miljøovervåkingsprogrammet ble 485 av disse trukket fra. Dette var bygninger yngre enn 1900, ruiner og andre typer objekter, nyere bygninger på gamle murer, vanskelig tilgjengelige bygninger og bygninger med mangelfull eller dobbel registrering.

Tabell 3-3: Tabellen viser undersøkellesgrunnlaget for SEFRAK-registrerte bygninger i de 18 kommunene som skal kontrollregistreres i perioden 2025–2031. Røde tall markerer objekter som ble tatt ut før oppstart av 1. omdrev.

Kontrollår	Kommune	Oppr. SEFRAK-reg.	1900-talls	Ruin	Irrelevant/ ukjent	1. omdr.	2. omdr.	3. omdr.	4. omdr.	5. omdr.	6. omdr.
2025	Bø	1 053	78	151	22	802	691	662	641	619	619
2025	Gjerstad	787	36	140	24	587	554	543	516	516	497
2025	Nord-Aurdal	1 832	91	88	306	1 350	1 177	1 115	1 070	1 038	1 002
2026	Kautokeino	81	36	0	0	46	23	20	19	18	17
2026	Fræna	1 287	180	167	21	919	724	702	676	676	638
2026	Tromsø	2 006	794	47	75	1 090	938	898	847	799	780
2027	Nittedal	525	135	2	37	351	276	260	249	244	235
2027	Eidskog	1 195	122	33	14	1 026	823	793	764	764	730
2027	Skjåk	1 039	14	45	75	905	753	719	689	689	650
2028	Sandnes	1 231	286	128	36	781	546	513	484	463	441
2028	Saltdal	745	104	147	30	464	391	373	353	341	327
2028	Vega	706	58	191	18	439	413	398	389	376	375
2029	Flora	810	18	92	15	685	633	602	575	533	514
2029	Snåsa	751	167	45	22	517	453	440	429	429	403
2029	Melhus	1 586	91	42	24	1 429	1 143	1 105	1 075	1 040	1 006
2030	Holmestrand	534	14	40	2	479	432	416	392	392	375
2030	Samnanger	921	241	184	30	466	364	343	324	306	298
2030	Sarpsborg	1 857	139	24	40	1 654	1 423	1 348	1 274	1 274	1 197
	Sum 6. omdrev	18 946	2 604	1 566	791	13 990	11 757	11 250	10 766	10 517	10 104

3.3.2. Nye objekter lagt til i 4. - 6. omdrev

I tillegg til de opprinnelig SEFRAK-registrerte bygningene, er overvåkingsprogrammet fra og med 4. omdrev utvidet til å omfatte enkelte nye typer bygninger. Dette er bygninger omfattet av ett eller flere typer av følgende vern:

- > Bygg yngre enn år 1900 som er regulert eller avsatt til bevaring etter plan- og bygningsloven (gjennom kommuneplan, kommunedelplan eller reguleringsplan)
- > Prioritert i kommunal kulturminneplan
- > Statlig listeført i verneklasse 2
- > Listeførte kirker

I 4. omdrev er det i Nord-Aurdal lagt til 3, i 5. omdrev 89 og i 6. omdrev 11 nye kommunalt verneverdige bygg. Disse objektene blir kontrollert i de påfølgende omdrevene i overvåkingsprogrammet.

3.4. Undersøkelsesparametere

Ved kontrollregistreringene i hvert omdrev undersøkes bygningenes *grad av endring og tilstand*.²¹

3.4.1. Grad av endring

Tap: Bygninger som har falt i ruin, er revet, brent eller flyttet, registreres som «tapt». Dette gjelder ikke ved flytting innen et avgrenset område, for eksempel innenfor tunet. Flytting til museum eller et annet sted registreres som tap. Tapsårsak angis dersom denne er kjent.

For SEFRAK-bygninger som har vært en del av undersøkelsen siden 1. omdrev, vurderes grad av endring i forhold til opprinnelig SEFRAK-registrering (foto og opplysninger gitt på opprinnelig SEFRAK-skjema, se Figur 2-1). Endringene for disse byggene vurderes altså ikke i forhold til forrige omdrev.

Endringsgrad: Registreres på en fire-trinns skala:

- > Uendret
- > Stor endring (A)
- > Middels endring (B)
- > Liten endring (C)

Endringsgrad A og B vurderes i forhold til stor eller middels endring av byggets volum, mens endringsgrad C i hovedsak gjelder endringer av byggets karakter ved utskifting av for eksempel kledning, taktekking, vinduer m.m.

Tap av autentisitet på detaljnivå fanges ikke opp av undersøkelsen. Endringenes kvalitet i forhold til antikvariske eller arkitektoniske hensyn vurderes ikke. Det gjøres heller ingen vurdering av verneverdi eller eventuelle endringer av denne som følge av endringer/vedlikehold.

I tillegg til endringsgrad registreres det om «deler av huset er revet», om bygningen er «tilbakeført til eldre uttrykk» eller «dokumentert stilhistorisk tilbakeført». Uviss endringsgrad på grunn av mangelfull dokumentasjon/dårlig foto i opprinnelig SEFRAK-skjema, registreres som «ukjent». Bygninger som ikke har blitt oppsøkt/registrert på nært hold, blant annet på grunn av vanskelig tilgjengelighet, registreres som står dersom dette er observert i felt eller bekreftet gjennom samtale med eier eller andre lokalkjente.

3.4.2. Tilstand

Bygningene registreres ved utvendig, visuell befaring som enten «intakt», «truet» eller «sterkt truet». Det er et element av skjønn i vurderingen av bygningsteknisk tilstandsgrad og i vurderingen av den glidende overgangen mellom «forfall» og «tap». Bygninger med for

²¹ Nærmere beskrivelse av undersøkelsesparametere i vedlegg 1

eksempel store setningskader, omfattende råteskader eller sammenrast takkonstruksjon, registreres som «sterkt truet».

3.5. Kvalitative kategorier

Det er definert kvalitative kategorier²² for å analysere innsamlede registreringsdata i overvåkingsprogrammet. Kategoriene under «bygningsskade», «samfunnssektor», «sosial miljøsammenheng» og «geografiske variasjoner» er basert på systematikken i SEFRAK-registeret, der bygningene er registrert med tallkoder for en rekke underkategorier²³.

3.5.1. Bygningsskade

Bygningsskadekategoriene i undersøkelsen er en generalisering av bygningstyper registrert under opprinnelig funksjon og formål i SEFRAK-registeret. Bygningsskadekategoriene er standardiserte for alle kommunene og fanger ikke opp lokale variasjoner av bygningsskadebenedning. For detaljert oversikt, se vedlegg 3.

3.5.2. Samfunnssektor

Kategorien «samfunnssektor» er en generalisering av kategoriene knyttet til opprinnelig funksjon og formål i SEFRAK-registeret.

3.5.3. Sosial miljøsammenheng

Kategorien «sosial miljøsammenheng» er en generalisering av kategoriene knyttet til opprinnelig sosial miljøsammenheng i SEFRAK-registeret.

3.5.4. Geografiske variasjoner

For å undersøke om geografiske variasjoner²⁴ påvirker kulturminnebestanden, er det definert hensiktsmessige geografiske områder. Nord-Aurdal er inndelt i 5 områder: «Ulness kirkesogn», «Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn», «Aurdal kirkesogn», «Tingnes kirkesogn» og «Svenes kirkesogn». For mer informasjon om kretsinndeling, se kapittel 4.8.

3.6. Datainnhenting

3.6.1. Feltarbeid

Alle de 1002 bygninger som utgjør undersøkelsesgrunnlaget i 6. omdrev ble befart under feltarbeidet. For Nord-Aurdal ble dette gjennomført i august-september 2025. Registreringen var utvendig og visuell. Bygningene ble fotografert, og endringsgrad og tilstand vurdert på stedet.

Før hver feltdag fordeles registreringsområder og objekter mellom registratorene. Registreringen er utvendig og basert på visuell kontroll. Alle objekter markert i nettbrettet oppsøkes, bortsett fra dem med grå trekant, som enten er tapt eller i ruin og derfor ikke inngår i

²² Oversikt over kvalitative kategorier presenteres i vedlegg 3

²³ Riksantikvaren 1979: Registrering av faste kulturminner i Norge. C Kodeliste for registrering av hus, rubrikk 28.

²⁴ Detaljert oversikt over geografiske områder i vedlegg 4

overvåkingsprogrammet. Alle besøkte bygg fotograferes, og endringsgrad og tilstand vurderes på stedet. Eiere varsles gjennom annonse og omtale i lokalavisa samt på kommunens nettsider før og under feltarbeidet. Registratorene forsøker å kontakte eier ved å ringe eller banke på døren, identifiserer seg og informerer om miljøovervåkingsprogrammet dersom eier er hjemme, og ber om tillatelse til fotografering.

I feltarbeidet ble det benyttet nettbrett med en spesialtilpasset utgave av appen «Feltregistrering», utviklet av Asplan Viak. Appen viser digitalt kart som via nettbrettets GPS til enhver tid viser status for registrerte objekter og hvor registratoren befinner seg. Foto fra forrige omdrev, sammen med det opprinnelige SEFRAK-skjemaet, er lagret lokalt på nettbrettet. Nye foto tas med nettbrettet og kobles automatisk mot det aktuelle objektet.

I etterkant av feltarbeidet ble registreringene kvalitetssikret via kartverktøyet «Adaptive» utviklet av Asplan Viak. Dette er en web-basert kartportal der både bruker og administrator enkelt forvalter hva som er synlig, og setter opp datasett for dataforvaltning. «Adaptive» gir tilgang til søk og sortering på objekter og eventuelt supplering av data. Fra dette kartverktøyet tas det ut kommunevis datasett som bearbeides videre i en Excel-basert analysemodell.

Figur 3-3 Oppslag i lokalavisa og på kommunens hjemmeside var viktig for å informere huseiere om feltarbeidet. Foto: Oppslag i Valdres blad, 25.08.2025.

3.6.2. Feilretting i datagrunnlag

Under feltarbeidet ble det oppdaget 10 objekter som var forvekslet med annen bygning eller hadde feil koordinater i datagrunnlaget mottatt fra Riksantikvaren. Lokaliseringen rettes på stedet i feltregistreringsappen. I etterkant rettes eventuelt gnr/bnr. og bygningsnummer.

3.7. Planstatus

Planstatus²⁵ for de undersøkte bygningene/kulturminnene innhentes fra Askeladden, GeoNorge eller fra kommunene, supplert med direkte kontakt med kommunenes administrasjon. Aktuelle plantyper kan være kommuneplan, kommunedelplan, kulturmiljøplan, spesialområde bevaring etter plan- og bygningsloven (PBL 1985), eller hensynssone H570 (PBL 2008) og kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse.

3.8. Virkemidler for bevaring av kulturminner og kulturmiljø

En oversikt over virkemidler for bevaring av kulturminner i de enkelte kommunene blir presentert i de årlige kommunevise rapportene, se kapittel 6, «Virkemidler for bevaring». Aktuelle virkemidler kan være planverk, stedsanalyser, kulturminneregistreringer, informasjon, rådgivning, økonomiske tilskuddsordninger og verdiskapingsprogrammer.

3.9. Samlet vurdering av alle kommuner i sluttrapporten

I forbindelse med sluttrapporten i 2031 vil data for de ulike kommune sammenlignes ut fra en inndeling av kommunene i grad av sentralitet. Dette gir grunnlag for å se hvorvidt ytre faktorer som befolkningsutvikling, bosetting, nærhet til arbeidsmarked og tjenester mm. har betydning for utviklingen av endringer, tap og tilstand.

I sluttrapporten vil vi også se på nasjonale trender over tid med hensyn til hvilke kulturminnetyper som er mest utsatt for endringer, tap og forfall, og om dette varierer ut fra kommunenes beliggenhet (innland/kyst), i tettbygde eller spredtbygde områder, omfang av formelt vern osv.

3.10. Bearbeiding og lagring av data

3.10.1. Registreringsdata

Registreringsdata samles i Excel-tabell sammen med grunndata fra Matrikkelen, SEFRAK-registeret og andre databaser. Statistikk for tall, grafer og tabeller i denne rapporten kommer fra en analysemodell utarbeidet i Excel. Asplan Viak forvalter og er ansvarlig for datagrunnlaget underveis i perioden 2025–2031. Riksantikvaren mottar årlige kopier av rådataene / grunnlagsdataene.

²⁵ Detaljert oversikt over planstatuskategorier i vedlegg 2

3.10.2. Foto

Foto av de undersøkte bygningene merkes med et unikt ID-nummer. Dette ID-nummeret gjenfinnes i datagrunnlaget lagret i Excel. Fotomaterialet fra kontrollregistreringen lagres digitalt hos Riksantikvaren.

3.10.3. Kart

Excel-tabellen med de registrerte bygningene inneholder koordinater (geografisk koordinatsystem: 4326 WGS 84 Lon/lat) som gir muligheter for digital kartfesting av alle objektene. Nye objekter, slike som listeførte kirker, kommunalt verneverdige og statlig listeførte bygninger som ikke allerede er kartfestet i Askeladden eller andre databaser, kartfestes som punkt ved hjelp av bygningsnummer (BID) i Matrikkelen. Enkelte mindre bygninger har ikke bygningsnummer. I disse tilfellene kartfestes objektene manuelt via den digitale kartløsningen.

3.10.4. Rapportering

Resultatet av feltarbeidet blir presentert i kommunevise rapporter. Rapportene inneholder også kart som viser endringer, tilstand og planstatus for de enkelte objektene. Rapportene publiseres på Riksantikvarens hjemmesider²⁶.

3.11. Metodiske bemerkninger

3.11.1. Ulike tidsintervaller i 1. omdrev

Den opprinnelige SEFRAK-registreringen ble gjennomført innenfor en periode på 20 år, og i forskjellige perioder fra kommune til kommune. Nord-Aurdal kommune gjennomførte sine registreringer i perioden 1977-1990. Kontrollregistreringene er gjennomført hvert femte år fra år 2000²⁷. Tapstallene for 1. omdrev spenner derfor over et større tidsrom og kan følgelig ikke sammenlignes med senere tapstall, eller med andre kommuner. Resultatene fra de følgende omdrevene gir grunnlag for sammenligning mellom omdrev og kommuner.

3.11.2. Åtte kommuner utelatt i 4. omdrev og én kommune utelatt i 5. omdrev

Kommunene Eidskog, Fræna, Gjerstad, Holmestrand, Sarpsborg, Skjåk, Snåsa og Vega ble utelatt i 4. omdrev, Bø ble utelatt i 5. omdrev. Dette innebærer et sprang på 10 år mellom 3. og 4.- eller 5. omdrev, mens de øvrige har et sprang på 5 år. For disse kommunene blir tallene interpolert²⁸ slik at en får fram et sammenlignbart gjennomsnitt for 4.- og 5. omdrev.

3.11.3. Ny tilstandskategori i 3. omdrev

I 1. og 2. omdrev ble bygningstilstanden kun registrert som «intakt» eller «sterkt truet». I 3. omdrev ble «truet» innført som ny kategori. Objekter som i 1. og 2. omdrev var karakterisert som «sterkt truet», ble da endret til «truet». Dette er en metodisk endring som kan gi avvik i

²⁶ Verneverdige bygninger i utvalgte kommuner - Riksantikvaren

²⁷ Med unntak av Nittedal som ble kontrollregistrert første gang i 1994

²⁸ Interpolere: Beregne verdier som ligger mellom en serie verdier man kjenner

resultatene for bygningsteknisk tilstand i 3. og senere omdrev, i forhold til de to første omdrevene.

3.11.4. Nye endringskategorier i 3. omdrev

I 3. omdrev ble det innført tre nye endringskategorier: «deler av bygning revet», «tilbakeført til eldre utrykk» og «dokumentert stilhistorisk tilbakeført». For å sikre sammenligningsgrunnlaget, er alle bygninger registrert etter endringsgrad A, B eller C (jf. kap. 4.3), og de nye kategoriene registrert i tillegg.

3.11.5. Dokumentert stilhistorisk tilbakeført

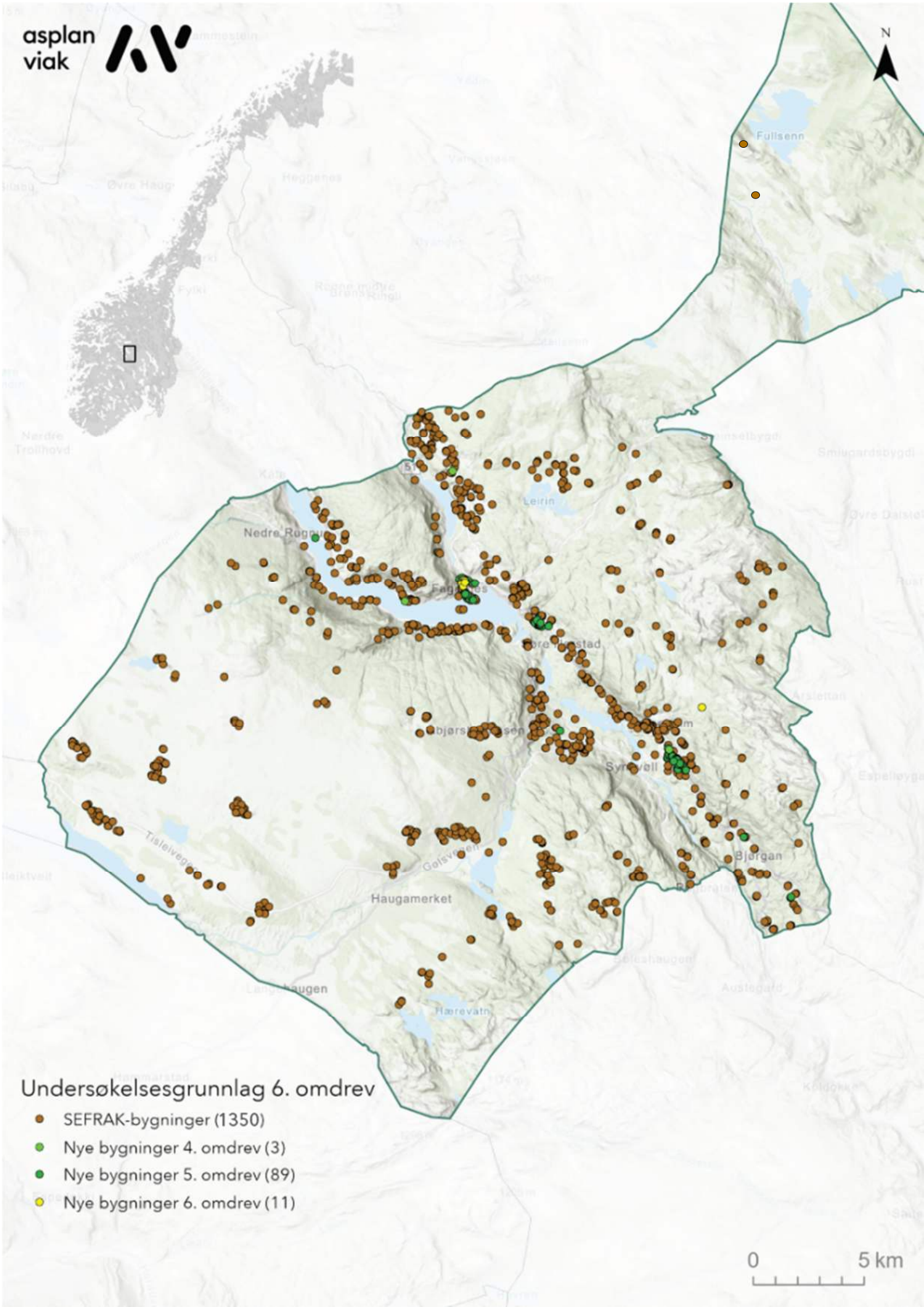
Bygningene vil bare unntaksvis bli registrert som «dokumentert stilhistorisk tilbakeført», ettersom feltkontrollen ikke er basert på intervju med eier.

3.11.6. Gjenoppstått

Tapte bygninger tas ut av undersøkelsesgrunnlaget og besøkes ikke i neste omdrev. Det vil derfor være vanskelig i senere omdrev å fange opp om en bygning har gjenoppstått etter å ha blitt midlertidig demontert. Ingen bygninger er registrert som gjenoppstått i Nord-Aurdal i 6. omdrev.

Figur 3-4 Arklåve på Gudheim-støla, i Gauklia på Stølsvidda. Låven er et av mange bygg som er vernet etter PBL i Nord-Aurdal, gjennom hensynssone «bevaring av kulturmiljø (H570) i gjeldene kommuneplanens arealdel. Dette bygget har vært kontrollregistrert i alle omdrev, og har blitt vurdert som «intakt» og «uendret» helt siden 1. omdrev i 2000. Bygget er en arklåve, og skal visstnok være det eneste av sitt slag i Nord-Aurdal.. Foto: AH/ ASPLAN 2025 (5420002082)

Undersøelsesgrunnlag 6. omdrev

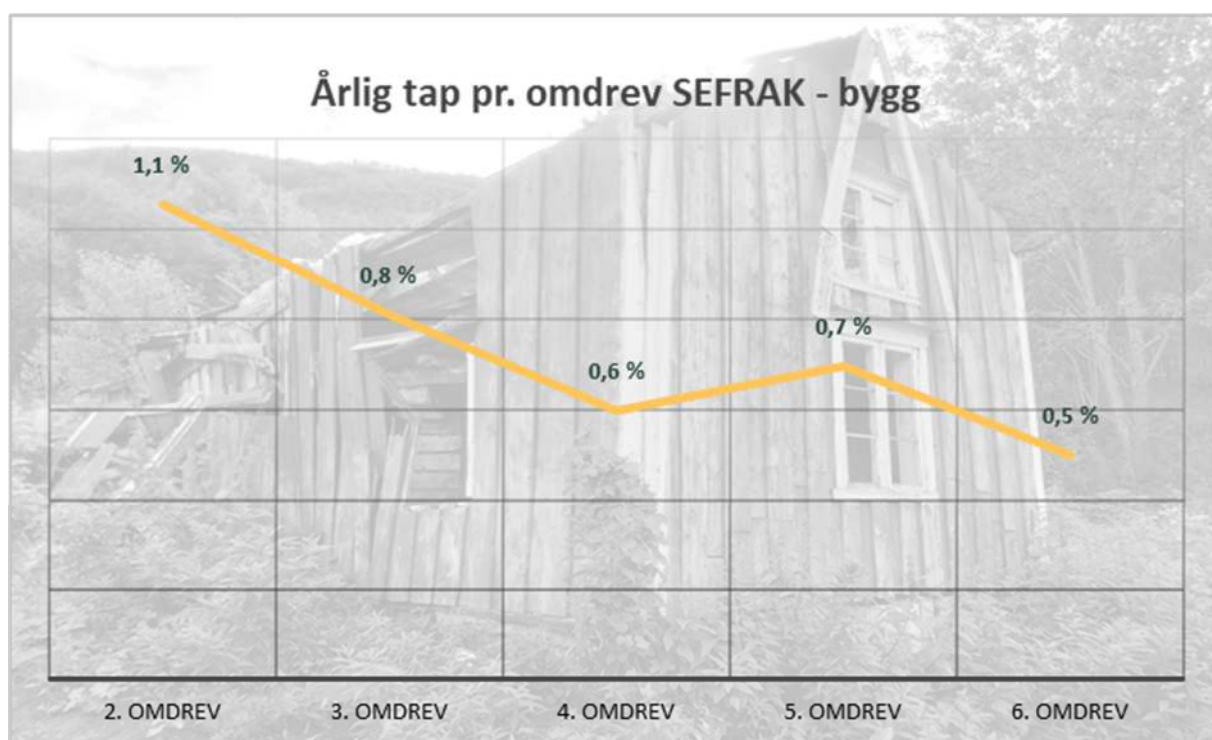
- SEFRAK-bygninger (1350)
- Nye bygninger 4. omdrev (3)
- Nye bygninger 5. omdrev (89)
- Nye bygninger 6. omdrev (11)

4. RESULTAT

I dette kapittelet presenteres resultater fra registreringen av tap, tilstand og endring for de registrerte bygningene i Nord-Aurdal.²⁹ Tallene for tap, tilstand og endringsgrad blir analysert i forhold til ulike kategorier av bygningstype, samfunnssektor, sosial miljøsammenheng og geografiske områder. Enkelte av underkategoriene har så lavt antall bygninger at det er vanskelig å peke på tendenser på grunnlag av resultatene.

4.1. Tap

SEFRAK-registrerte bygninger: 1002 SEFRAK-bygninger ble undersøkt i 6. omdrev i Nord-Aurdal. 25 av disse har gått tapt siden forrige omdrev, noe som gir en årlig tapsandel i dette omdrevet på 0,5 %. Dette er noe lavere enn i forrige omdrev³⁰ (0,7 %).

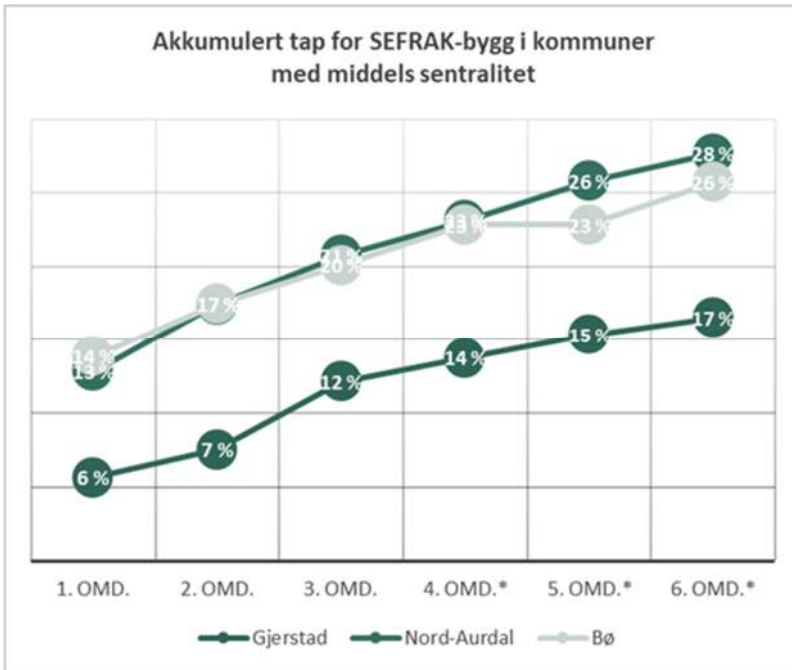
Figur 4-1: Årlig tap pr. omdrev for Nord-Aurdal 2., 3. 4.- og 6. omdrev.³¹

Av de opprinnelige 1350 SEFRAK-bygningene som inngikk i undersøkelsesgrunnlaget for Nord-Aurdal ved første omdrev i 2000, er til sammen 373 tapt, slik at det akkumulerte tapet er på 28 %.

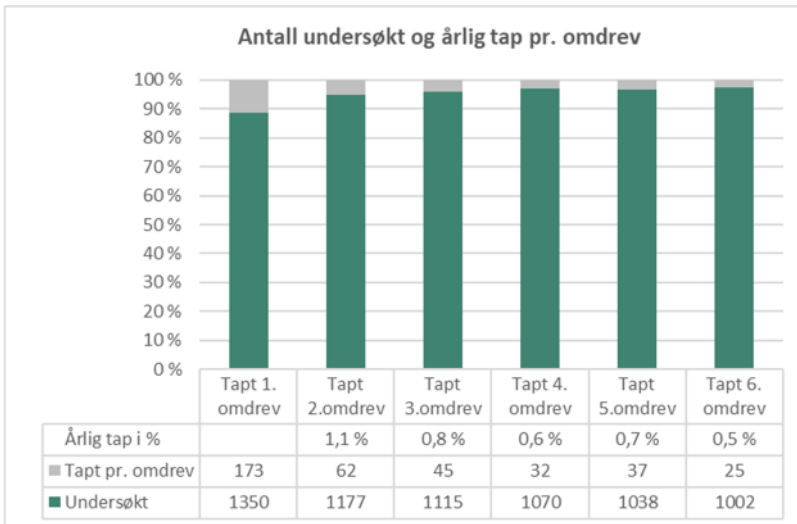
²⁹ Detaljert resultatoversikt i vedlegg 5

³⁰ 4. omdrev er forrige omdrev for Bø kommune da den ble utelatt fra 5. omdrev.

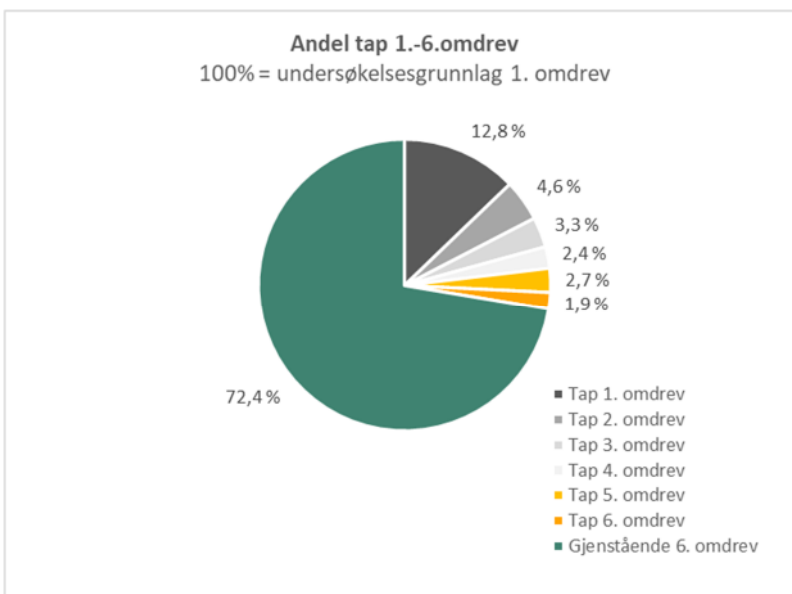
³¹ 1. omdrev er utelatt da tapsandelen for dette var stor på grunn av lang tid siden første registrering.

Figur 4-2: Akkumulert tap i prosent for 3 middels sentrale kommuner som er registrert i 6. omdrev.

Figur 4-3: Antall undersøkt og årlig tap pr. omdrev for Nord-Aurdal kommune.

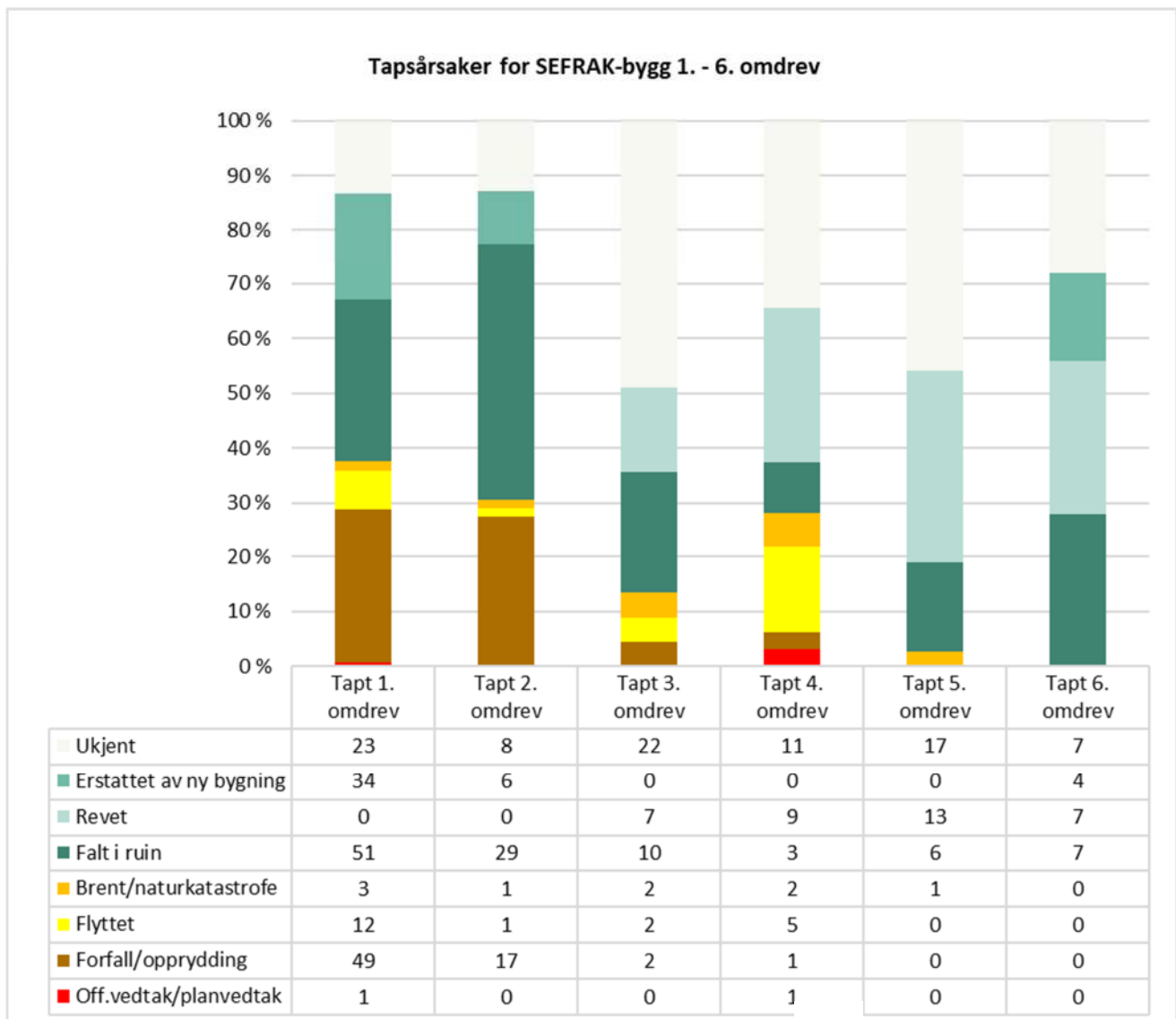
Figur 4-4: Andel tap Nord-Aurdal 1.- 6. omdrev.

4.2. Tapsårsaker

SEFRAK-registrerte bygninger: 25 bygninger i Nord-Aurdal har gått tapt siden forrige undersøkelse i 2020. 16 av disse var registrert som truet/sterkt truet i 5. omdrev. 7 av de tapte bygningene var revet, 7 falt i ruin og 4 erstattet av ny bygning. 7 bygg har ukjent tapsårsak.

Ingen (0) bygninger som var registrert som intakt i 5. omdrev har blitt erstattet av ny bygning. 1 av disse var våningshus/bolig, 1 var mindre uthus.

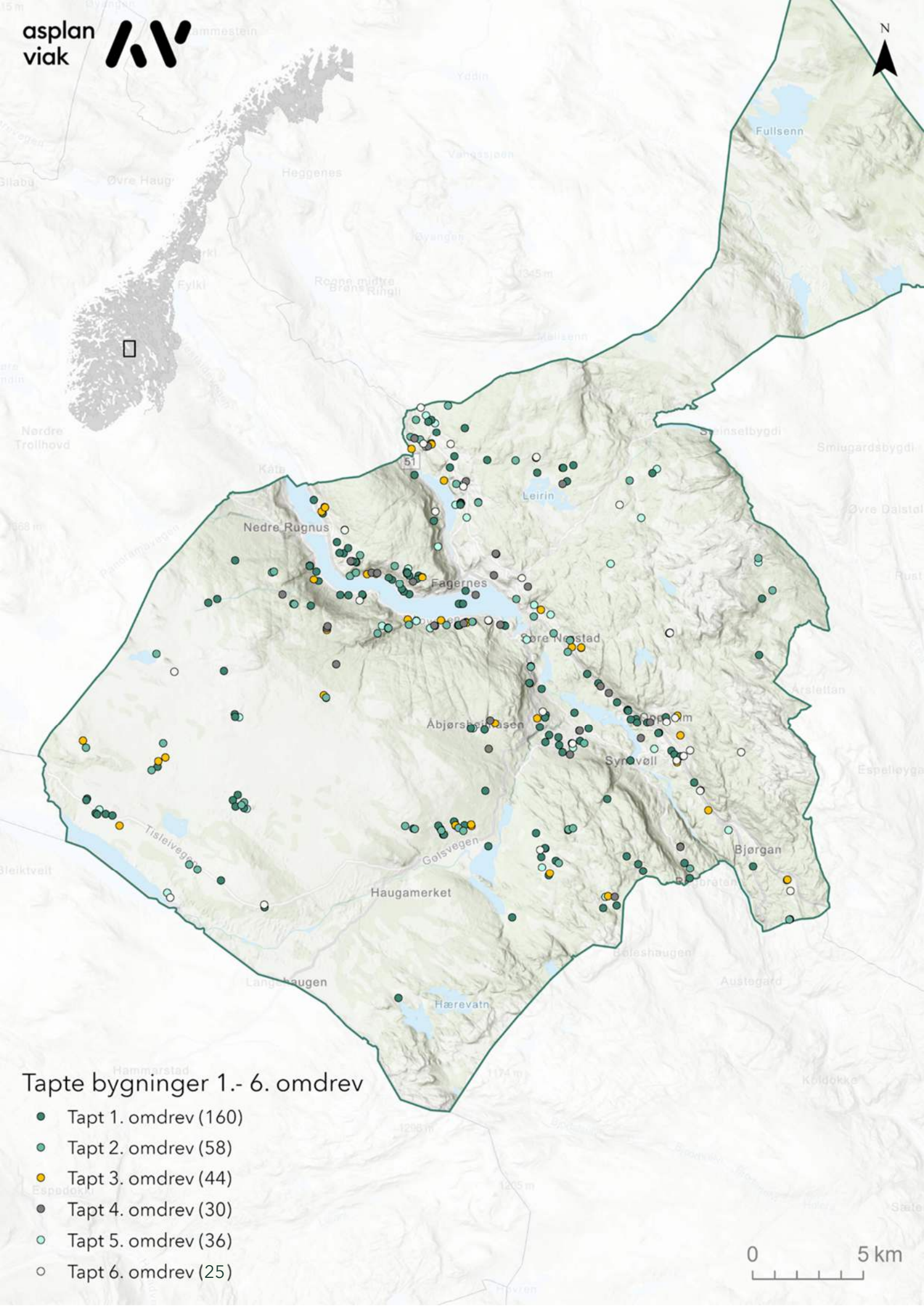
Til sammen 53 bygninger ble registrert som sterkt truet i Nord-Aurdal i 5. omdrev, mens 39 bygninger er sterkt truet i 6. omdrev. Bygningsforfall kan være en langsom prosess, slik at alle forfalne bygninger representerer et mulig fremtidig bygningstap.

Figur 4-5: Tapsårsaker SEFRAK-bygg 1.- 6. omdrev.

Figur 4-6 Øverst: Eldre sel på Binnhovd på Aurdalsåsen var registrert som «intakt» i 5. omdrev har blitt revet og erstattet med nytt og modere sel i 6. omdrev. Foto: AH/ ASPLAN VIAK 2025 (5420019149).

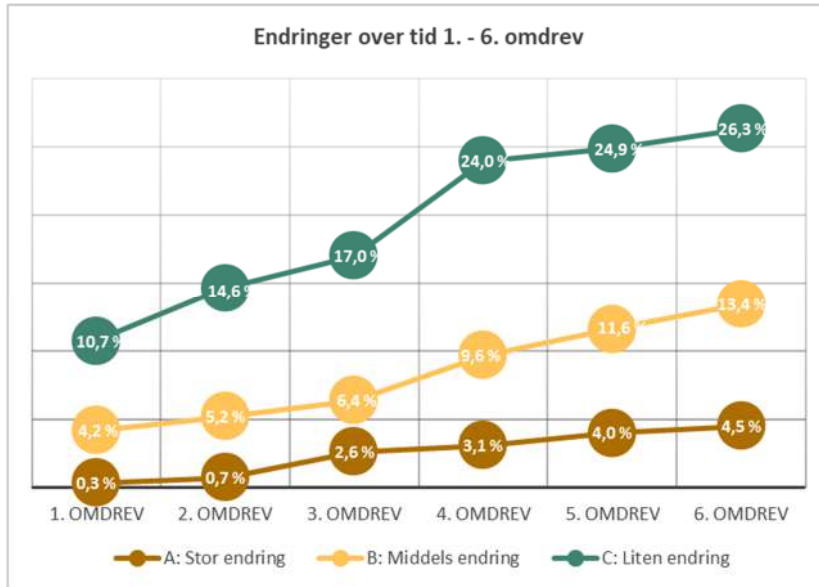

Tapte bygninger 1.- 6. omdrev

- Tapt 1. omdrev (160)
- Tapt 2. omdrev (58)
- Tapt 3. omdrev (44)
- Tapt 4. omdrev (30)
- Tapt 5. omdrev (36)
- Tapt 6. omdrev (25)

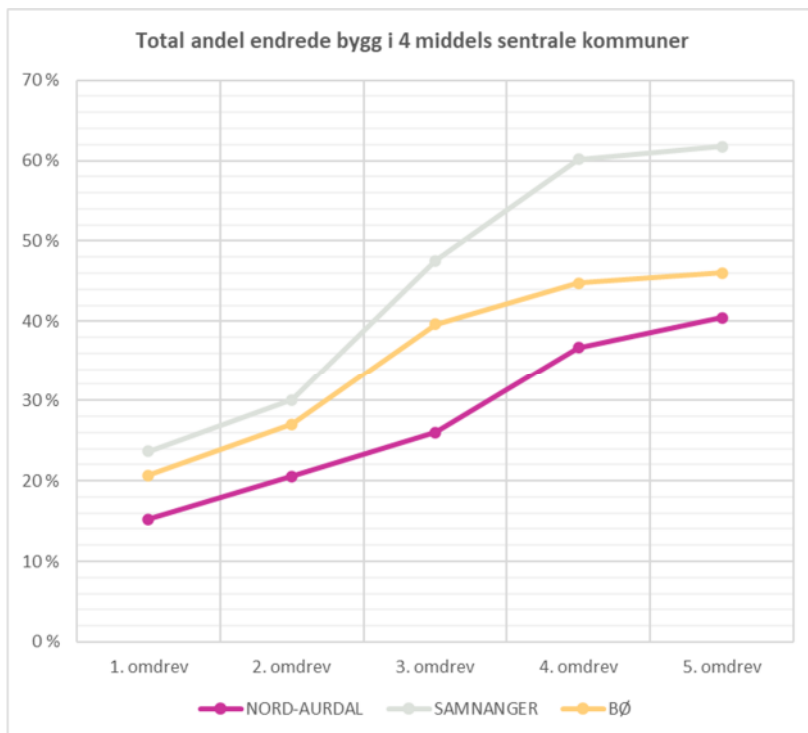
4.3. Endring ABC

SEFRAK-registrerte bygninger: Andelen bygninger i Nord-Aurdal som har større (A) volumendringer har økt med 1,2 % fra 5. til 6. omdrev, mens andelen bygg med middels endring (B) har økt med 1,7 % siden 5. omdrev.

Figur 4-7: Endringer over tid 1.- 6. omdrev for Nord-Aurdal kommune.

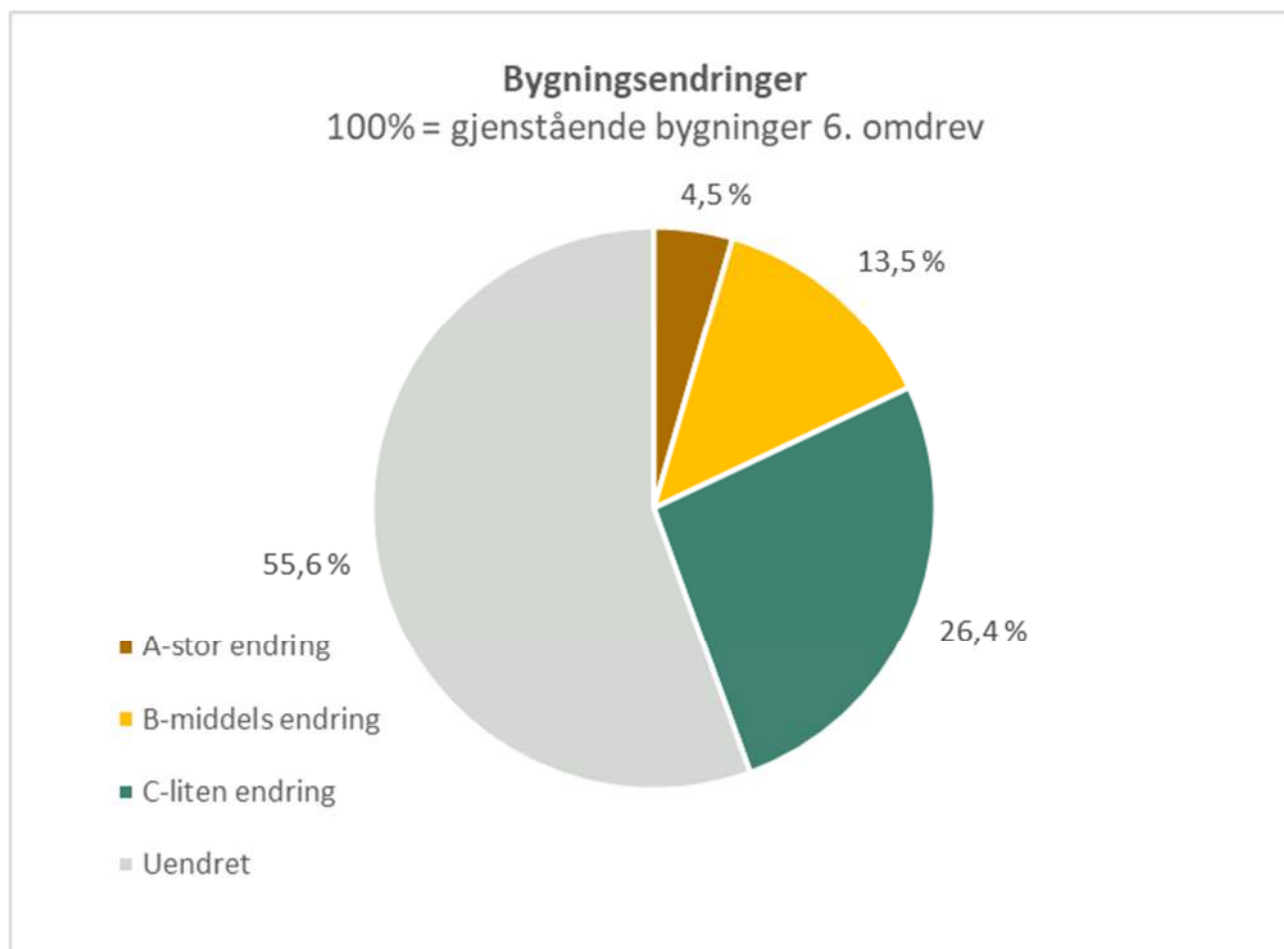
4,5 % av de 977 gjenstående SEFRAK-bygningene har større volumendringer (A-endring), og 13,4 % har mindre volumendringer (B-endring). 26,3 % har overflateendringer (C-endring), som er endring av bygningens karakter gjennom generelt vedlikehold, for eksempel ved utskifting av panel, takbelegg og vinduer/listverk.

Figur 4-8: Sammenligning andel alle endrede SEFRAK-bygg (A, B og C-endring) i 3 lite/mindre sentrale kommuner kontrollregistrert.

Tabell 4-1: Endringer på 977 gjenstående SEFRAK-bygninger i Nord-Aurdal i 1. - 6. omdrev.

	Gjenstående antall	Alle endrede		A-stor endring		B-middels endring		C-liten endring		Står/ukjent		Uendret	
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%	antall	%	antall	%
1. omdrev	1177	179	15,2 %	4	0,3 %	49	4,2 %	126	10,7 %	32	2,7 %	966	82,1 %
2. omdrev	1115	229	20,5 %	8	0,7 %	58	5,2 %	163	14,6 %	46	4,1 %	840	75,3 %
3. omdrev	1070	278	26,0 %	28	2,6 %	68	6,4 %	182	17,0 %	9	0,8 %	783	73,2 %
4. omdrev	1038	381	36,7 %	32	3,1 %	100	9,6 %	249	24,0 %	12	1,2 %	645	62,1 %
5. omdrev	1001	405	40,5 %	40	4,0 %	116	11,6 %	249	24,9 %	3	0,3 %	249	24,9 %
6. omdrev	977	432	44,2 %	44	4,5 %	131	13,4 %	257	26,3 %	4	0,4 %	540	55,3 %

Figur 4-9: Bygningsendringer på 977 gjenstående SEFRAK-bygninger i Nord-Aurdal i 6. omdrev.

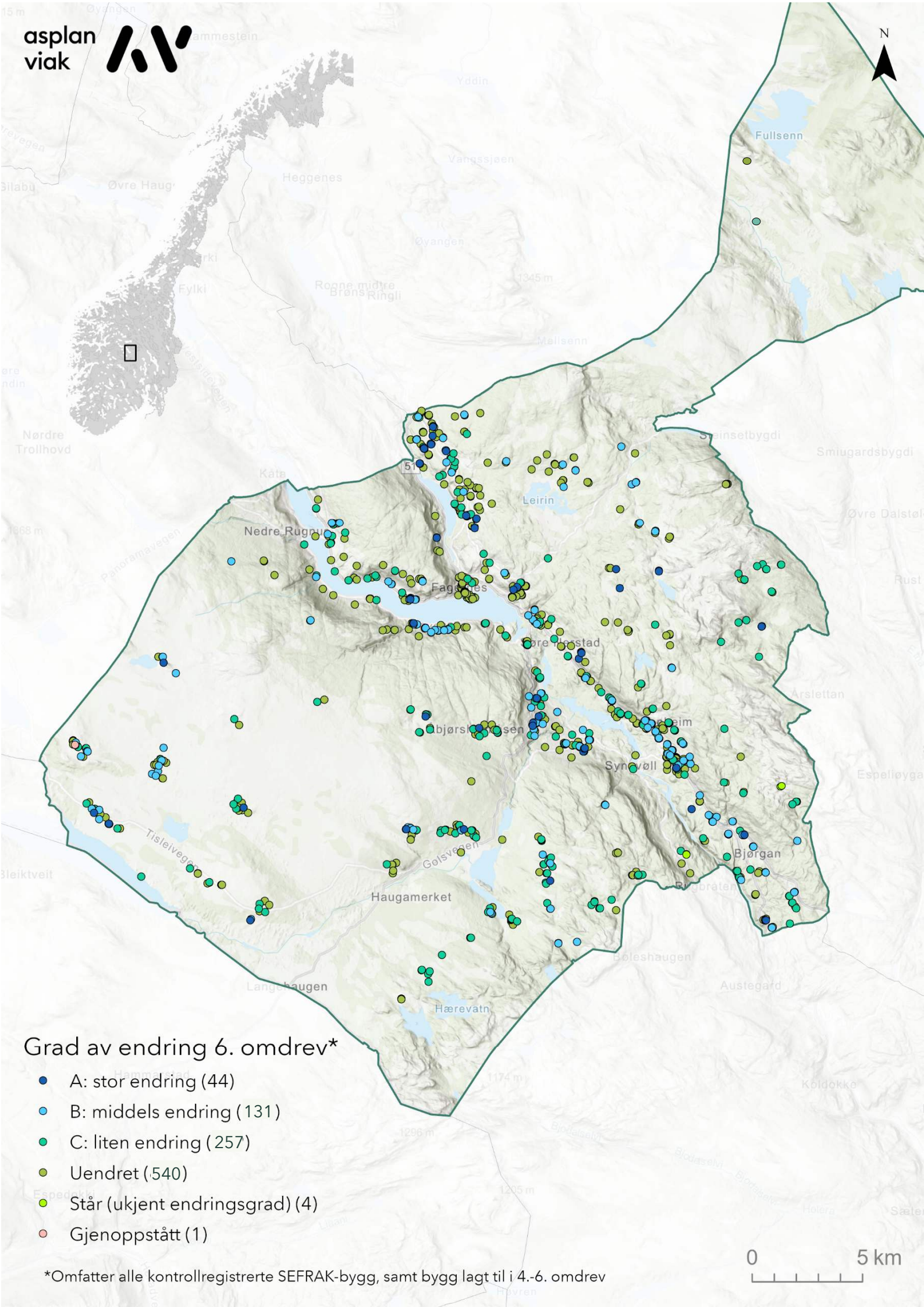
C - endring Denne stølsbua (140360074) på Hellesest har fått ny taktekking siden den første gang ble registrert i SEFRAK i 1980. Utskifting av taktekking er en mindre endring (C). Foto: AH/Asplan Viak, 2025

B - endring Et eksempel på en middels volumendring (B). Etter at våningshuset på Heggemoen (140356379) ble SEFRAK-registrert i 1977 har den fått et mindre inngangsparti som underordner seg helheten. Foto: JO/Asplan Viak, 2025

A - endring Eksempel på stor endring (A). Sel på Åberg, Åbjørstølen (140366870). Bygget har gjennomgått flere endringer siden det ble SEFRAK-registrert i 1978. Det har fått nytt tilbygg og veranda og tak, kledning og bla vinduer er skiftet ut Foto: IR/Asplan Viak, 2025

Grad av endring 6. omdrev*

- A: stor endring (44)
- B: middels endring (131)
- C: liten endring (257)
- Uendret (540)
- Står (ukjent endringsgrad) (4)
- Gjenoppstått (1)

*Omfatter alle kontrollregistrerte SEFRAK-bygg, samt bygg lagt til i 4.-6. omdrev

4.4. Annen endring

SEFRAK-registrerte bygninger: I 6. omdrev er det registrert 25 tilfeller hvor deler av bygningen er revet, og 1 der bygningen er tilbakeført til eldre uttrykk. Ingen bygninger er dokumentert stilhistorisk tilbakeført.

Tabell 4-2: Andre endringer for SEFRAK-registrerte bygg fordelt på bygningskategorier i Nord-Aurdal i 6. omdrev.

ANNEN ENDRING 6. OMDREV	Bolighus, våningshus	Bygård	Driftsbygninger i tunet	Hus i utmark, seter	Naust, sjøhus, fyr m.m.	Mindre uthus i/nær tunet	Andre hustyper	Totalsum
Deler av hus revet	3	0	5	11	0	6	0	25
Tilbakeført til eldre uttrykk	0	0	0	1	0	0	0	1
Dokumentert stilhistorisk tilbakeført	0	0	0	0	0	0	0	0

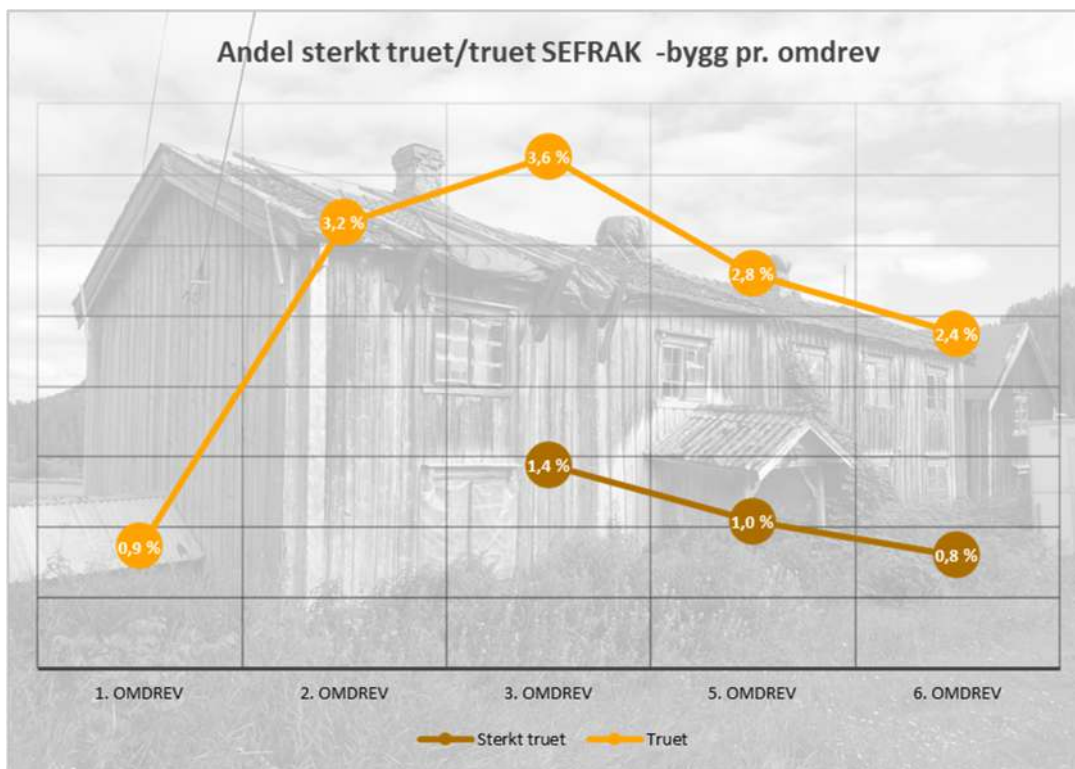
Figur 4-10 Denne selen (140357820) på Hølstølen fikk status som «B: middels endring» i 3. omdrev. Innenfor kategorien «Annen endring» er det avhuket for «Tilbakeført til eldre uttrykk». Tilstand er satt til «intakt». Det kan være vanskelig å se slike endringer på bilder, men bygget har fått skiftet taktekke, ny fasadekledning, det er satt inn nye vinduer og dører - med fokus på å etterligne det opprinnelige. Foto: MMS/Asplan Viak, 2025. Foto: AH/Asplan Viak, 2025.

4.5. Tilstand

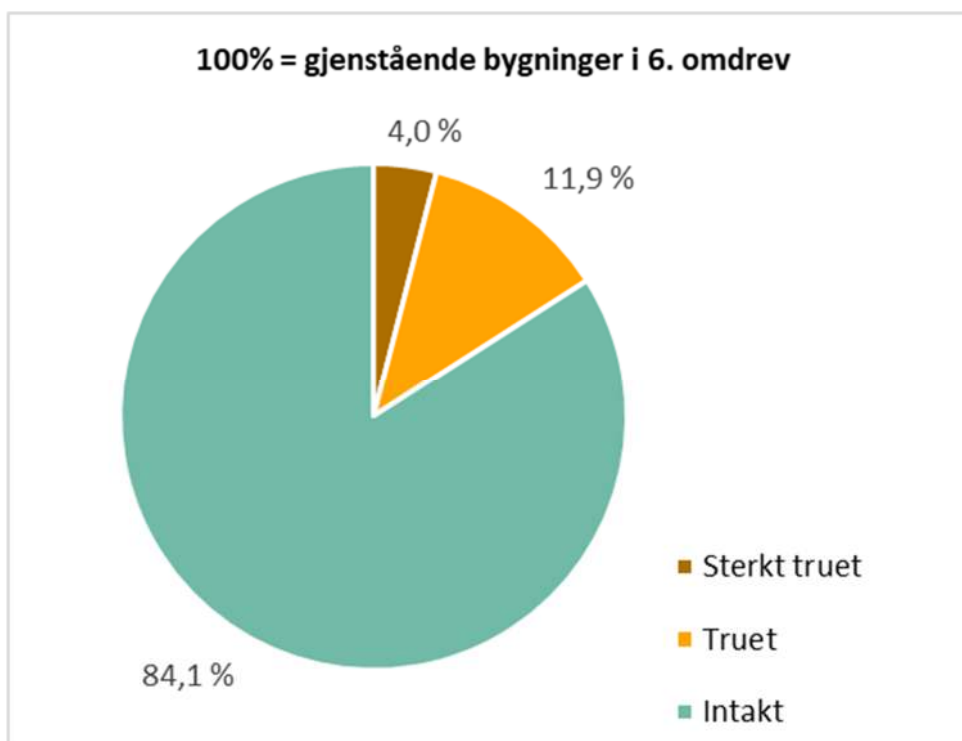
SEFRAK-registrerte bygninger: I 6. omdrev er 39 bygninger (4 %) av de 977 gjenstående bygninger i Nord-Aurdal i svært dårlig teknisk tilstand (sterkt truet). 116 bygninger (11,9 %) er i dårlig teknisk tilstand (truet) og bærer preg av manglende vedlikehold over lengre tid. En vesentlig årsak til at antallet truede og sterkt truede bygninger går ned, er at 16 av disse har gått tapt siden forrige kontrollregistrering. De øvrige 84 % er intakt og i normalt god tilstand.

Tabell 4-3: Bygningsteknisk tilstand for gjenstående bygninger i Nord-Aurdal 1.- 6. omdrev.

	Gjenstående antall	Sterkt truet antall	Sterkt truet %	Truet antall	Truet %	Intakt antall	Intakt %	Ukjent antall	Ukjent %
1. omdrev	1 177	0	0,0 %	162	13,8 %	1 015	86,2 %	0	0,0 %
2. omdrev	1 115	0	0,0 %	176	15,8 %	939	84,2 %	0	0,0 %
3. omdrev	1 070	77	7,2 %	194	18,1 %	798	74,6 %	1	0,1 %
4. omdrev	1 038	54	5,2 %	175	16,9 %	808	77,8 %	1	0,1 %
5. omdrev	1 001	52	5,2 %	140	14,0 %	806	80,5 %	3	0,3 %
6. omdrev	977	39	4,0 %	116	11,9 %	818	83,7 %	4	0,4 %

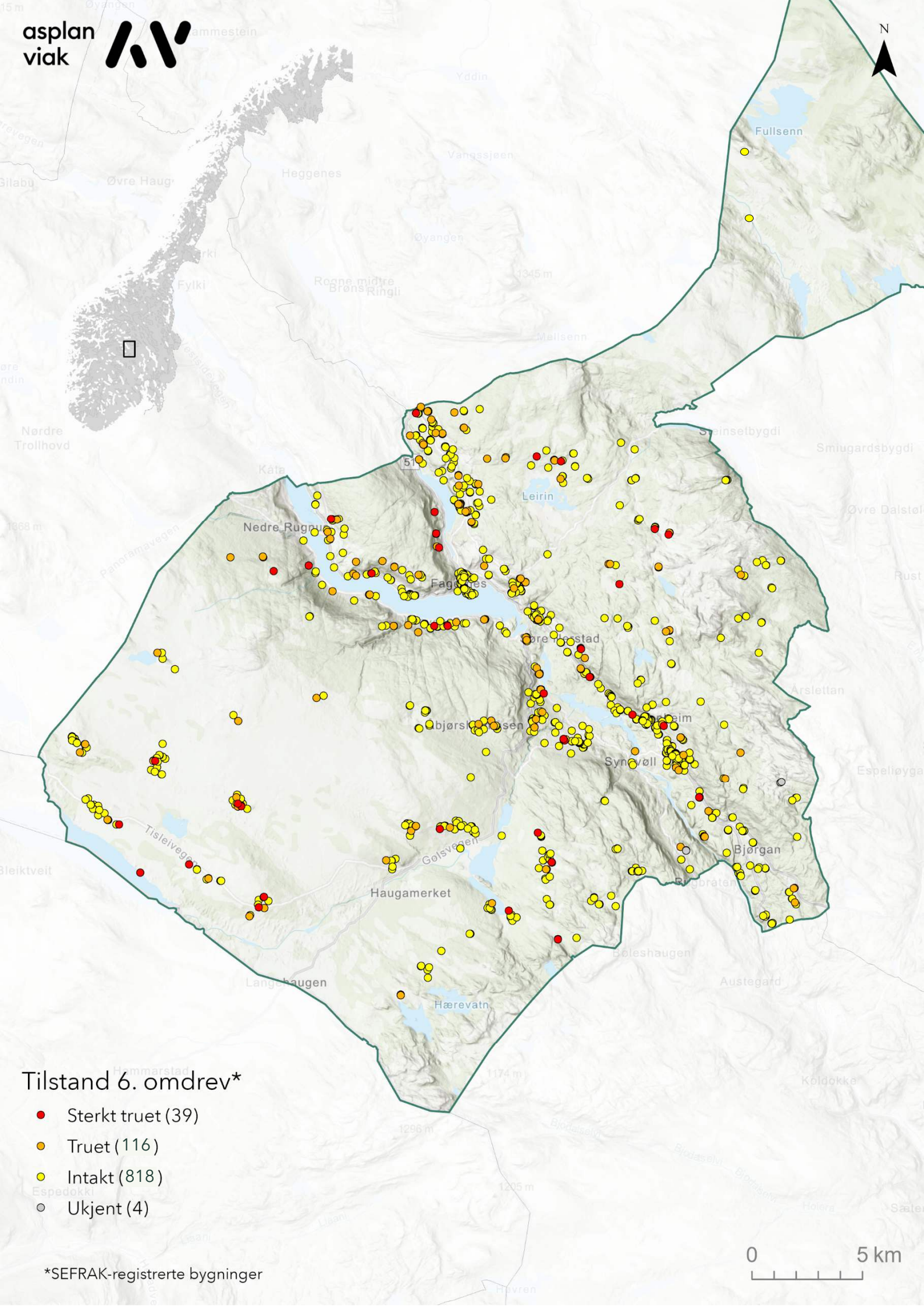
Figur 4-11: Andel sterkt truet/truet pr. år i Nord-Aurdal 1.-6. omdrev. Kategorien «sterkt truet» ble først innført fra 3. omdrev. Andelen truede og sterkt truede er redusert fra 3. til 6. omdrev

Figur 4-12 Figur 19: Bygningsteknisk tilstand for 977 gjenstående SEFRAK-bygninger i Nord-Aurdal i 6. omdrev.

Figur 4-13: 39 av de registrerte bygningene i Nord-Aurdal er sterkt truet. «Mindre uthus i/nær tunet» og «Hus i utmark, seter» er de bygningskategoriene som er mest truet av forfall og tap. Øverst: En løe i Søre Smørleie. Foto: AH/Asplan Viak 2025. Nederst: Et sauehus på Fløten som står i fare for å gå tapt dersom det ikke gjøres forebyggende tiltak. Til venstre står en «sterkt truet» sel (157995936) Foto: IR/Asplan Viak 2025

Tilstand 6. omdrev*

- Sterkt truet (39)
- Truet (116)
- Intakt (818)
- Ukjent (4)

*SEFRAK-registrerte bygninger

4.6. Sammenheng mellom tilstand og endring

SEFRAK-registrerte bygninger: Kontrollregistreringen i 2025 for Nord-Aurdal viser at endrede bygninger fortsatt er gjennomsnittlig bedre vedlikeholdt enn uendrede. Andelen endrede bygg som er truet/sterkt truet er lavere i 6. omdrev, sammenlignet med forrige omdrev (7,4 % mot 9,7 %). Andelen uendrede bygg som er truet/sterkt truet er redusert fra 24 % til 22,8 %.

Dette viser at bygninger som er i bruk ofte endres/oppgraderes i forbindelse med vedlikehold, eller bygges om for å tilpasses nye behov og ønsker. Forlatte bygninger blir påført færre endringer, men forfaller i raskere tempo. Samme tendens er påvist i samlet resultat for de 18 undersøkte kommunene i tidsrommet 2000–2024.³²

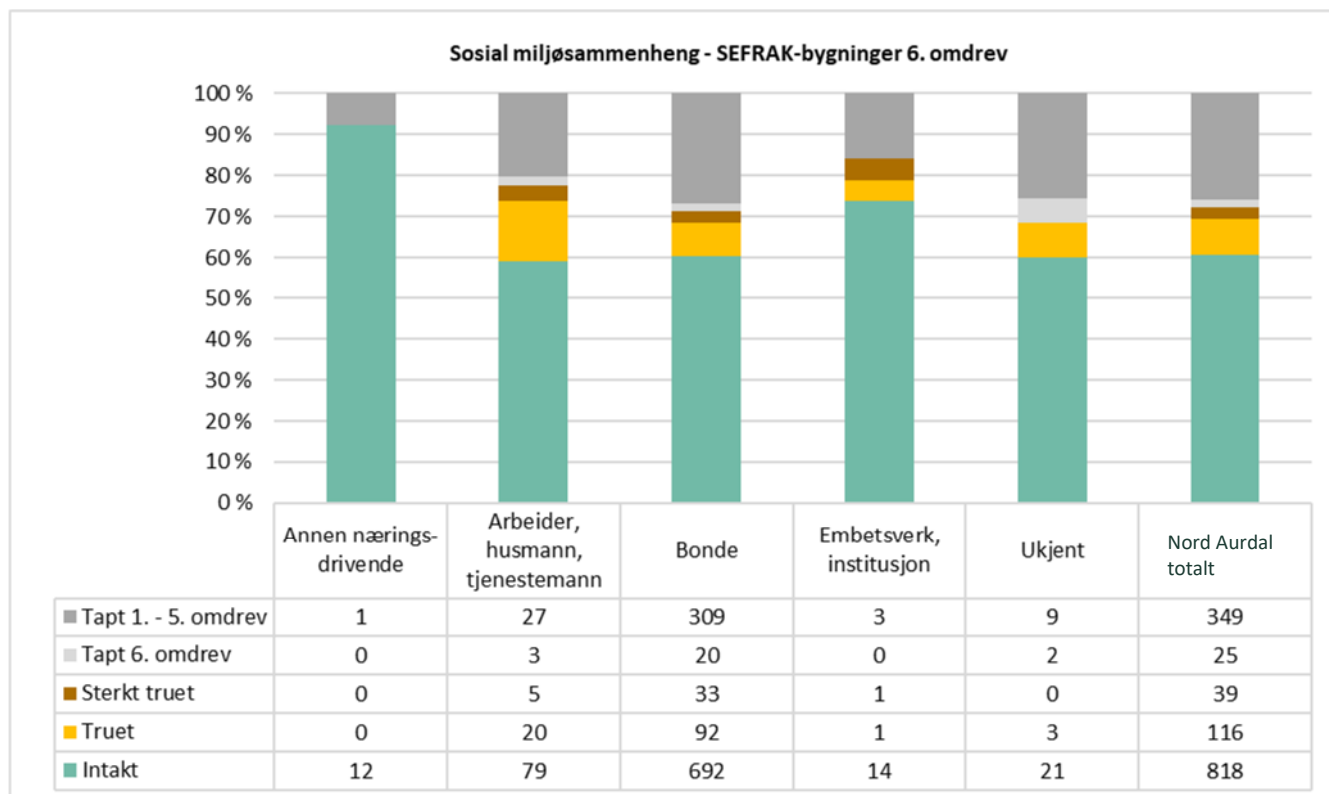
Figur 4-14: Sammenheng mellom tilstand og endring for SEFRAK-registrerte bygg i 6. omdrev.

4.7. Samfunnssektor og sosial miljøsammenheng

De fleste SEFRAK-registrerte bygningene i Nord-Aurdal er tilknyttet samfunnssektoren "landbruk, fiske, fangst" (93 %). Bygninger knyttet til den sosiale miljøsammenhengen "ukjent" har høyest akkumulert tapsandel (31 %). Akkumulert tapsandel for alle SEFRAK-registrerte bygninger i kommunen er 28 %.

Yrkesgruppen "bonde" har høyest antall sterkt truede/truede bygninger (125 stk.).

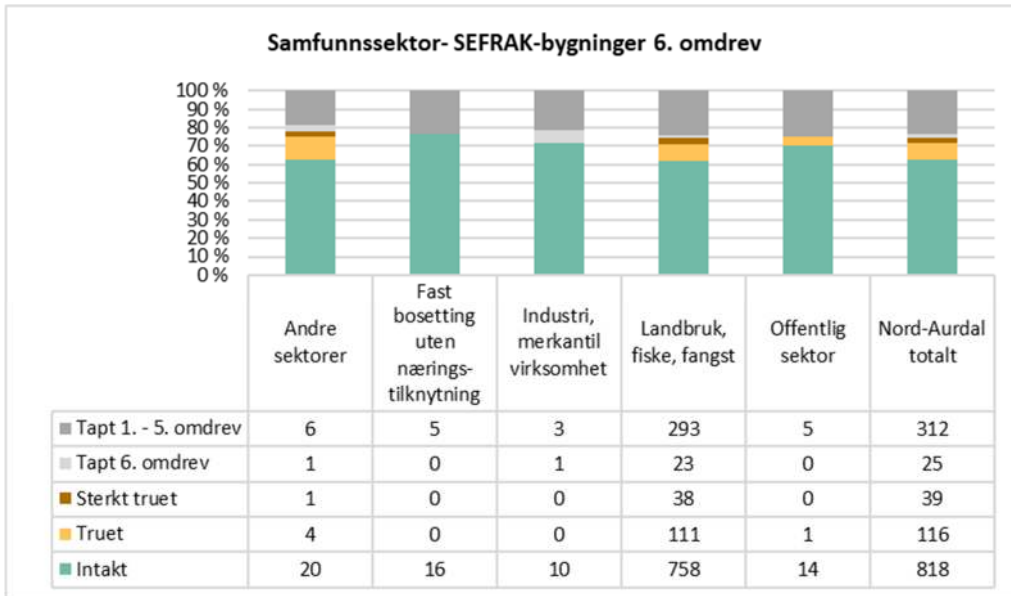
³² Dammann, Åse, 2015: «Gamle hus da og nå». Status for SEFRAK-registrerte bygninger i 18 kommuner. Sammendragsrapport for Riksantikvarens miljøovervåkingsprogram 2000-2014. NIKU, Rapport 82, s. 20.

Figur 4-15: Tap og tilstand for de registrerte bygningene fordelt på sosial miljøsammenheng i Nord-Aurdal i 6. omdrev.

Figur 4-16: En truet stue. Sosial miljøsammenheng «bonde» har høyest antall sterkt truede/truede bygninger i 6. omdrev. På bildet sees selen på Steindestølen (140355518) Foto: IR/ASPLAN VIAK 2025.

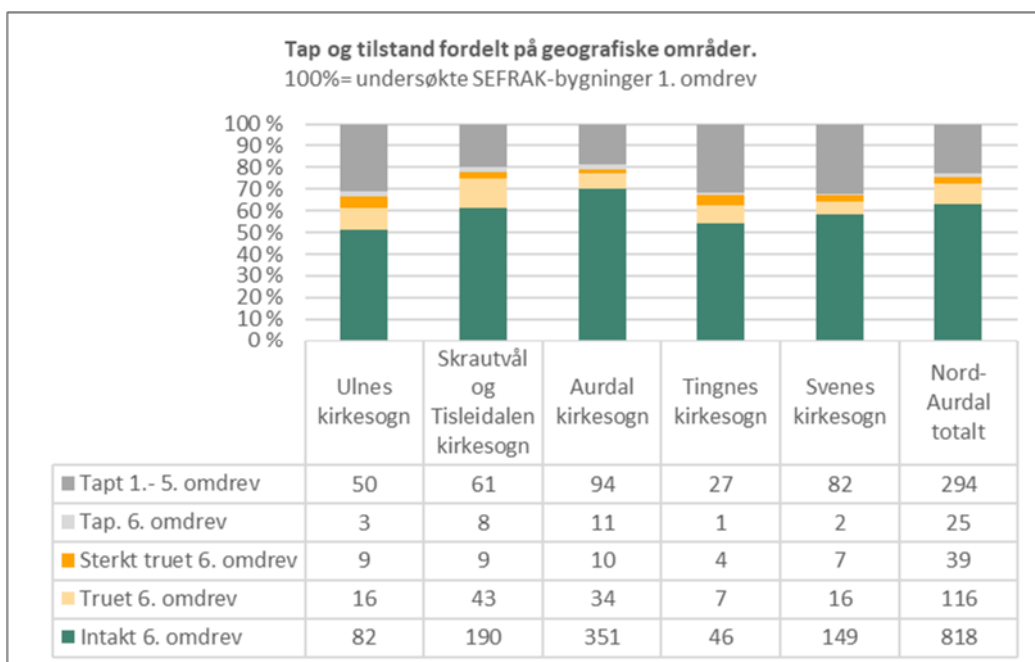

Figur 4-17: Tap og tilstand for de registrerte SEFRAK-bygningene fordelt på samfunnssektor i Nord-Aurdal i 6. omdrev.

4.8. Geografiske variasjoner

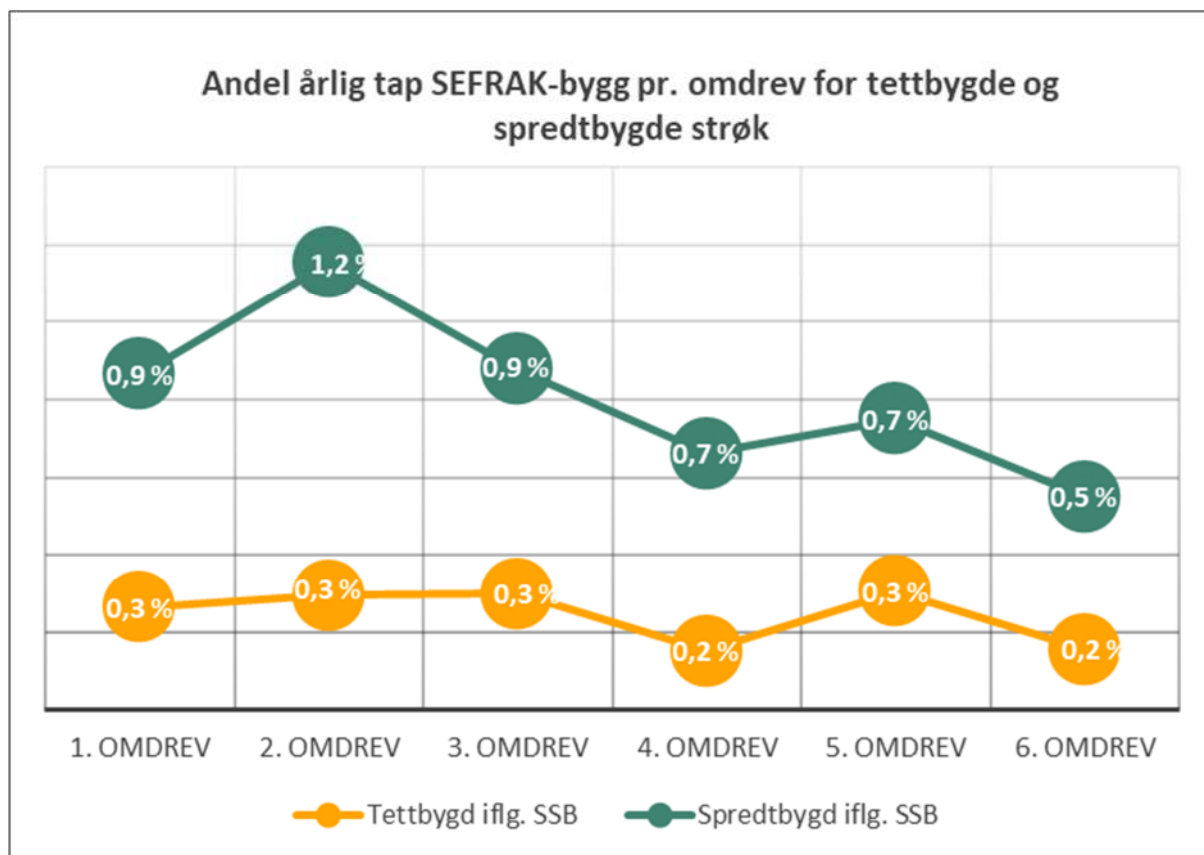
SEFRAK-registrerte bygninger: Analysen av geografiske variasjoner benytter Statistisk sentralbyrås inndeling i grunnkretser fra 2021. Den opprinnelige SEFRAK-registreringen var basert på folketellingen i 1970, se vedlegg 4 og kart på side 46. I denne analysen er Nord-Aurdal delt inn i 5 områder: Ulnes kirkesogn, Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn, Aurdal kirkesogn, Tingnes kirkesogn og Svenes kirkesogn.

11 av de 25 bygningene som er tapt i 5. omdrev ligger i området Aurdal kirkesogn. Andelen årlig tap i 6. omdrev for området Ulnes kirkesogn er 0,6 %, Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn 0,6 %, Aurdal kirkesogn 0,5 %, Tingnes kirkesogn 0,4 % og Svenes kirkesogn 0,2 %.

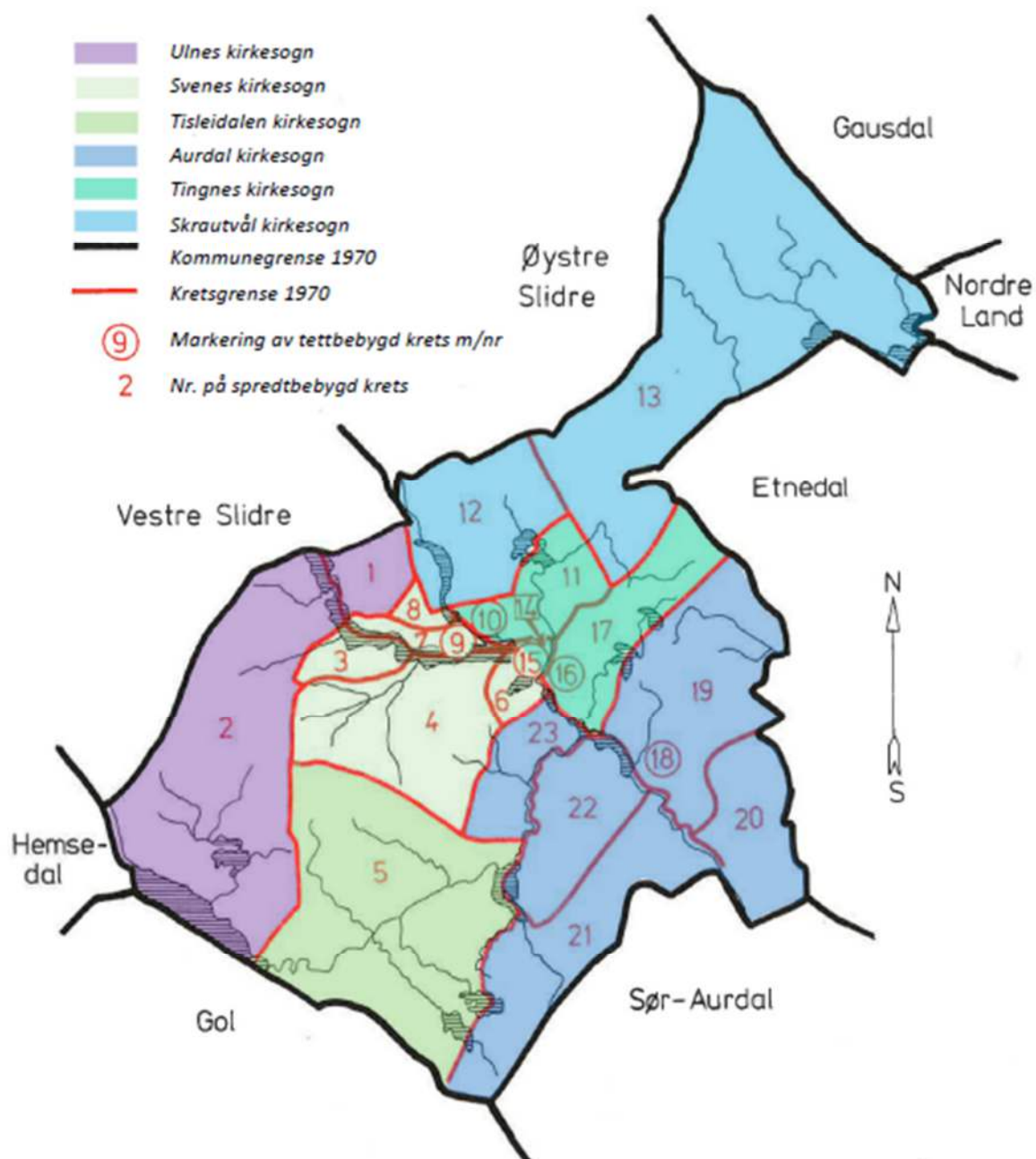
Figur 4-18: Utviklingen av tap og tilstand for ulike geografiske områder i Nord-Aurdal i 1. - 6. omdrev.

For sammenligning mellom tett- og spredtbygde strøk benyttes Statistisk Sentralbyrå sin definisjon: «Tettsteder er områder med minst 200 innbyggere og der avstanden mellom husene ikke er mer enn 50 meter»³³. Disse områdene er markert med lilla på kartutsnittene på neste side.

Figur 4-19: Årlig tapsandel 1. - 6. omdrev for tettbygde og spredtbygde områder.

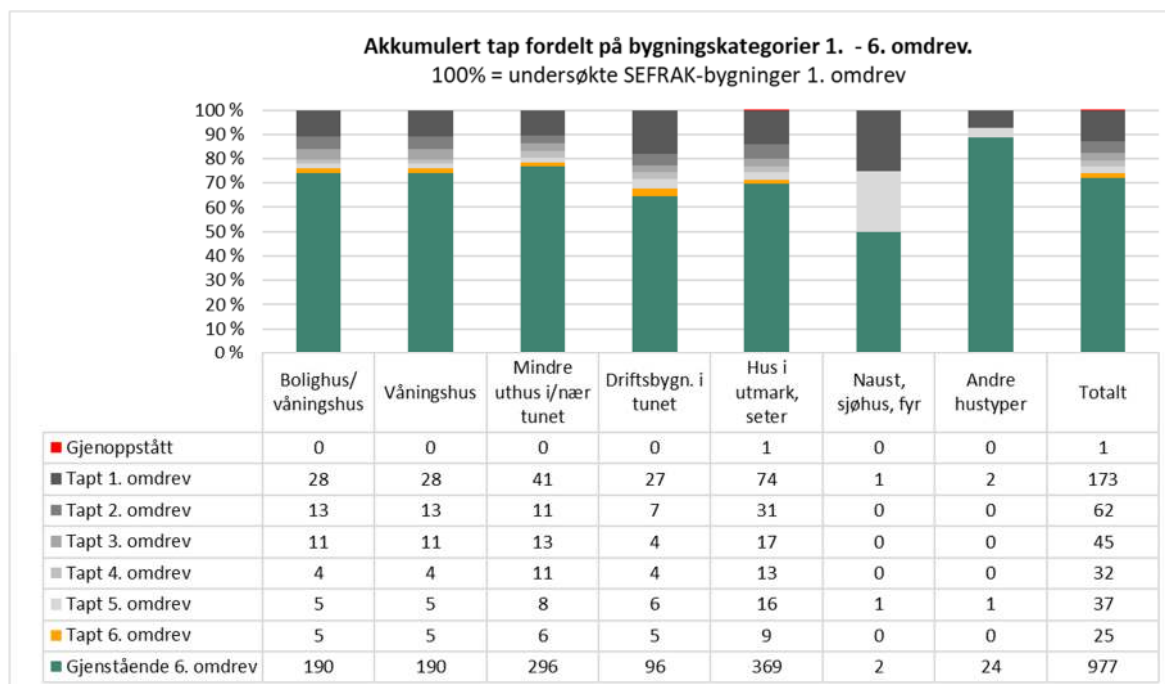
³³ [Tettsteders befolkning og areal - SSB](#)

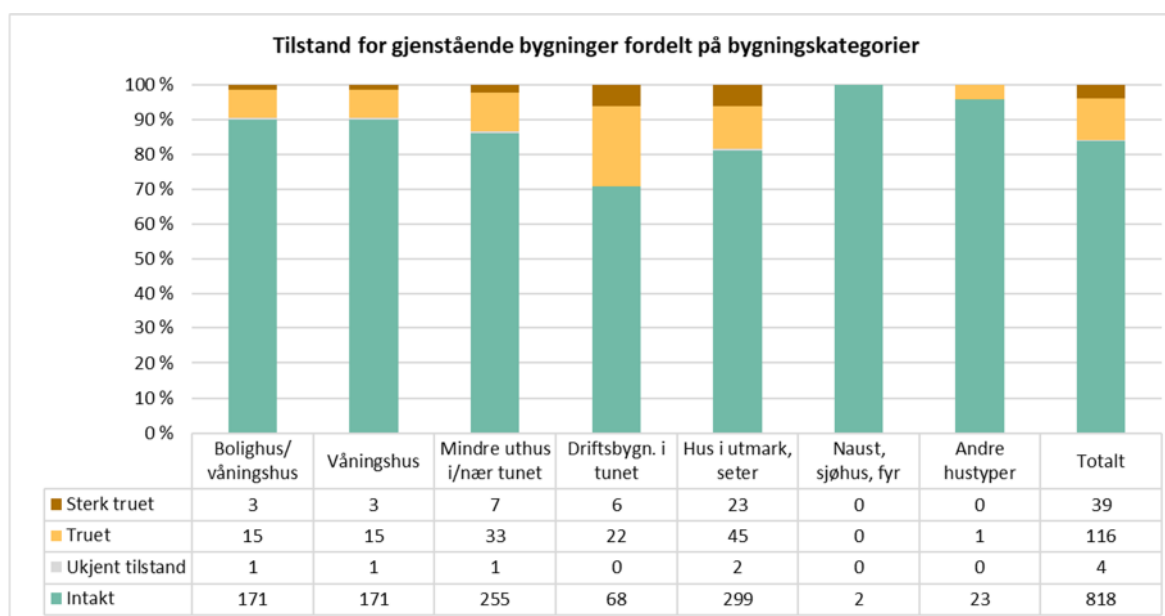
Figur 4-20: Kretsgrensene for folketellingen i 1970 ble benyttet under SEFRAK-registreringen i Nord-Aurdal på 1980-tallet. Dagens grunnkretser avviker fra dette. De ulike kirkesogn markert med farger. Kilde: SSB, Folke- og bolig telling 1970 Nord-Aurdal.

4.9. Bygningstyper

De undersøkte bygningene i Nord-Aurdal er analysert i 8 hovedkategorier. Hovedkategoriene består av flere bygningstyper.³⁴

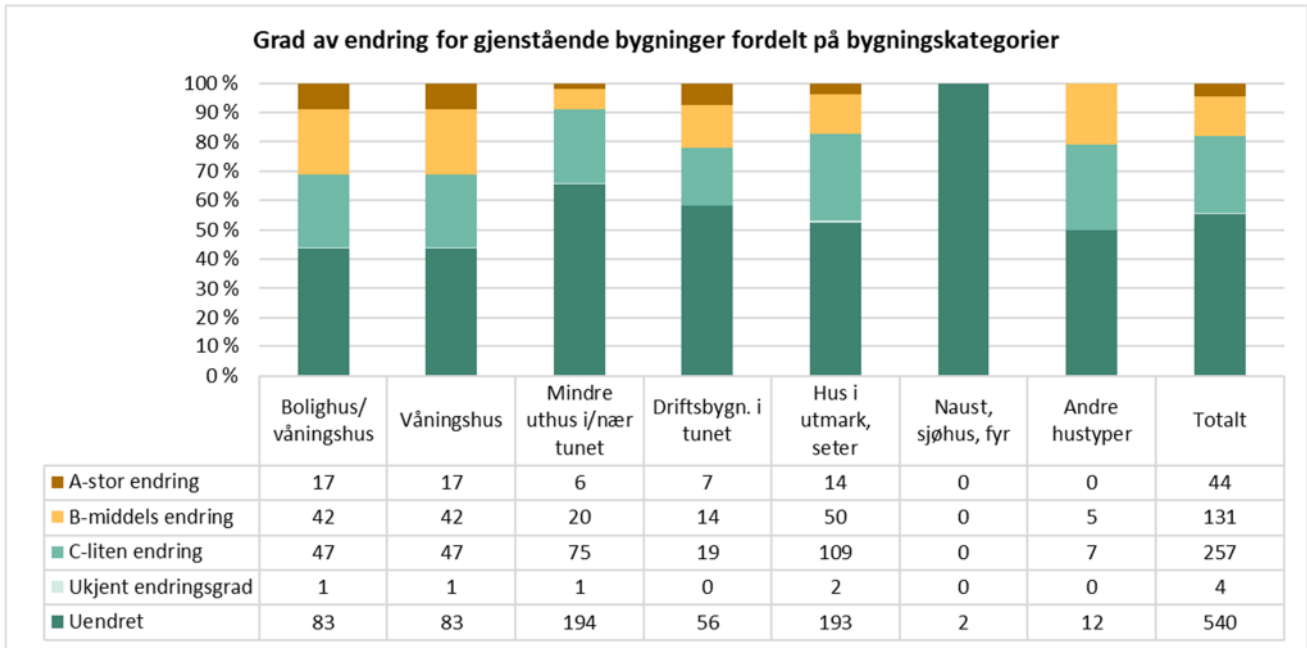

Figur 4-21: Tapsutvikling 1. - 6. omdrev for 1350 SEFRAK-registrerte bygninger som ble undersøkt i 1. omdrev. Tapene er fordelt på de ulike bygningstypene.

Figur 4-22: Bygningsteknisk tilstand for 977 gjenstående SEFRAK-registrerte bygninger fordelt på ulike bygningskategorier.

³⁴ Detaljert resultatoversikt for alle bygningstyper i vedlegg 5

Figur 4-23: Bygningsendringer for 977 gjenstående SEFRAK-registrerte bygninger fordelt på ulike bygningskategorier.

Tabell 4-4: Årlig tapsandel for ulike SEFRAK-registrerte bygningstyper i 1. - 6. omdrev i Nord-Aurdal kommune. 1. omdrev er utelatt da tapsandelen for dette var stor på grunn av lang tid siden første registrering. *Tallene er interpolert for de kommunene som ble hoppet over i 4. og 5. omdrev.

Årlig tapsandel	Bolighus/ våningshus	Mindre uthus i/nær tunet	Driftsbygninger i tunet	Hus i utmark, seter	Naust, sjøhus, fyr	Andre hustyper	Nord-Aurdal	Antall år mellom omdrev
1. omdrev	0,7 %	0,7 %	1,1 %	0,9 %	1,6 %	0,5 %	0,8 %	16
2. omdrev	1,1 %	0,6 %	1,1 %	1,4 %	0,0 %	0,0 %	1,1 %	5
3. omdrev	1,0 %	0,8 %	0,7 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,8 %	5
4. omdrev*	0,4 %	0,7 %	0,7 %	0,6 %	0,0 %	0,0 %	0,6 %	5
5. omdrev	0,5 %	0,5 %	1,1 %	0,8 %	6,7 %	0,8 %	0,7 %	5
6. omdrev	0,5 %	0,4 %	1,0 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,5 %	5

Akkumulert tapsandel	Bolighus/ våningshus	Mindre uthus i/nær tunet	Driftsbygninger i tunet	Hus i utmark, seter	Naust, sjøhus, fyr	Andre hustyper	Nord-Aurdal
Akkumulert tap 1. - 6. omdrev	25,8 %	23,3 %	35,6 %	30,3 %	50,0 %	11,1 %	27,7 %

Tabell 4-5: Akkumulert tapsandel for ulike SEFRAK-registrerte bygningstyper i 1. - 6. omdrev i Nord-Aurdal kommune.

Figur 4-24: Kategorien hus i utmark/seter har størst akkumulert tap med 160 tapte bygninger av opprinnelig 528 undersøkte i 1. omdrev. Kategorien driftsbygninger i tunet har høyest årlig tapsandel i 6. omdrev (1 %) i Nord-Aurdal. Dette er en trend som sees i mange av de registrerte kommunene. Endringer i landbruket krever nye og tidsmessige driftsbygninger. De gamle tømmes for funksjoner og står for fall. Dette er store bygninger som er kostnadskrevende å vedlikeholde.

Foto: AR/ASPLAN VIAK 2025 (165694570)

4.9.1. Bolighus/våningshus

SEFRAK-registrerte bygninger: Antallet bevarte bolighus/våningshus i Nord-Aurdal er 190. Disse utgjør 19,4 % av de 977 gjenstående, registrerte bygningene i kommunen.

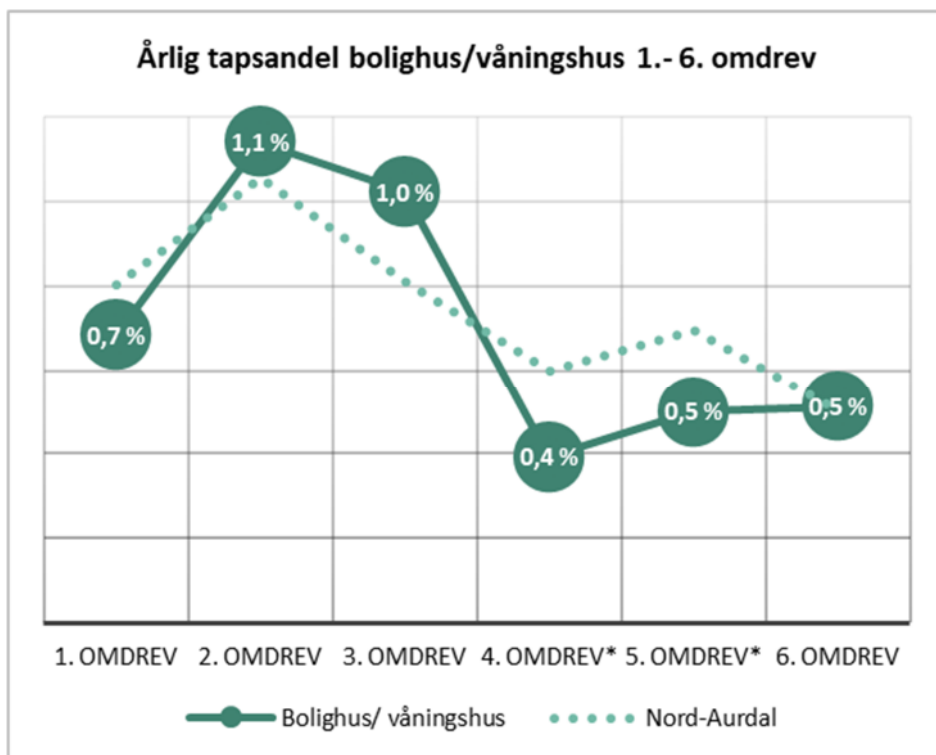
5 bolighus har gått tapt siden forrige omdrev. Av disse var 4 truet eller sterkt truet i forrige omdrev. Det årlige tapet i 6. omdrev har er likt med forrige omdrev (0,5 % mot 0,5 %). Akkumulert tap i 1.-6. omdrev er litt lavere enn gjennomsnittet for kommunen (26 % mot 28 %).

18 boliger og våningshus er truet/sterkt truet. Andelen truet/sterkt truet bolighus/våningshus er vesentlig lavere enn gjennomsnittet for kommunen (9,5 % mot 15,9 %).

Andelen bolighus/våningshus som er endret ligger vesentlig høyere enn gjennomsnittet i kommunen (56 % mot 44 %).

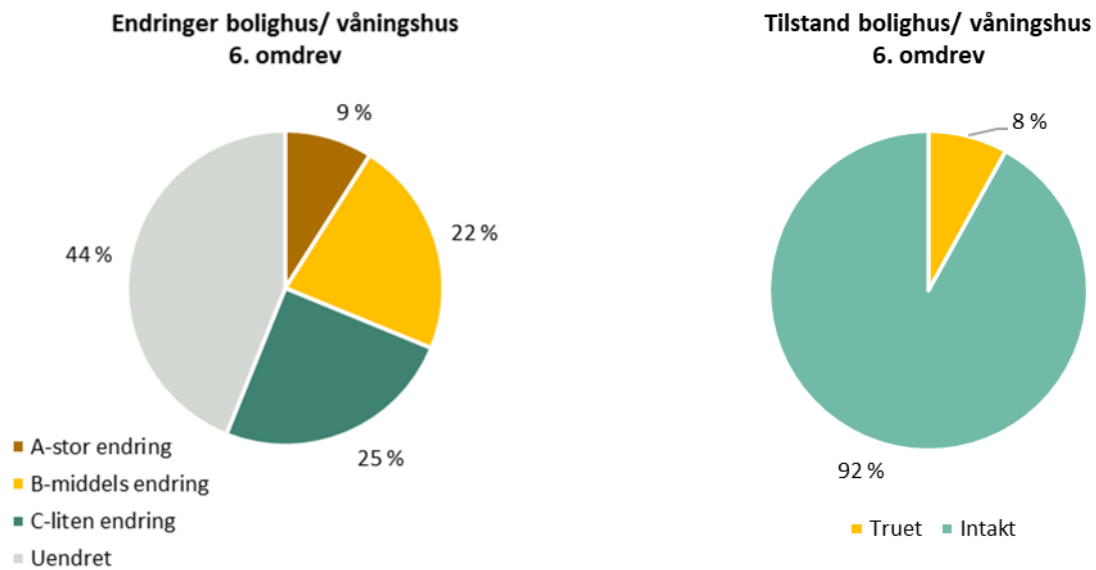
Nye bygninger 4. omdrev: Det ble ikke lagt til nye verneverdige *boliger/våningshus* i 4. omdrev (i 2015).

Nye bygninger 5. omdrev: Det ble lagt til 28 nye *verneverdige boliger/våningshus* i 5. omdrev (i 2020). Ingen av disse har gått tapt i 6. omdrev. Ingen er truet og ingen sterkt truet av forfall. 2 har gjennomgått endringer siden de ble registrert³⁵.

Figur 4-25: Andelen årlig tap av opprinnelig 256 SEFRAK-registrerte bolighus/våningshus. 1. - 6. omdrev. Stiplet linje viser gjennomsnittet for kommunen. *Kommuner som ikke ble registrert i 4. omdrev er interpolert.

³⁵ Detaljert resultatoversikt i vedlegg 5

Figur 4-26: Tilstand og endring for 190 gjenstående bolighus/våningshus. Nord-Aurdal 6. omdrev.

Figur 4-27 Hovedbygningen på Hove ble oppført i 1880-årene. Det ble drevet pensjonatvirksomhet her. Bygget fremstår autentisk, men med noe manglende vedlikehold. Foto: JO ASPLAN 2025 (5420022109)

4.9.2. Bygård

SEFRAK-registrerte bygninger: Antallet bevarte bygårder i Nord-Aurdal er 0. Disse utgjør 0 % av de 977 gjenstående, registrerte bygningene i kommunen.

Ingen (0) bygårder har gått tapt siden forrige omdrev. Akkumulert tap i 1.-6. omdrev er vesentlig lavere enn gjennomsnittet for

Andelen bygårder som er endret ligger vesentlig høyere enn gjennomsnittet i kommunen (0 % mot 44 %).

Nye bygninger 4. omdrev: Det ble ikke lagt til nye *verneverdige bygårder* i 4. omdrev (i 2015).

Nye bygninger 5. omdrev: Det ble lagt til 3 nye *verneverdige bygårder* i 5. omdrev (i 2020)³⁶.

Ingen har gått tapt, er truet/sterkt truet eller endret siden forrige omdrev.

Figur 4-28 Det er registrert 3 bygårder i Nord-Aurdal kommune. Denne bygården kalt «Bjerknes» ligger ved Skarpsno like utenfor Fagernes sentrum i retning Valdresmuseet og skal være oppført på begynnelsen av 1900-tallet. Bygget ble lagt til i 5. omdrev da den står oppført i Temaplan for kulturminner i Nord-Aurdal fra 2021. Bygget ble kontrollregistrert for første gang nå i 6. omdrev. Bygget er vurdert til «intakt» og «uendret». Foto: AH/ASPLAN VIAK 2025 (BID 158050889)

³⁶ Detaljert resultatoversikt i vedlegg 5

4.9.3. Driftsbygninger i tunet

SEFRAK-registrerte bygninger: Antallet bevarte driftsbygninger i tunet i Nord-Aurdal er 96. Disse utgjør 9,8 % av de 977 gjenstående, registrerte bygningene i kommunen.

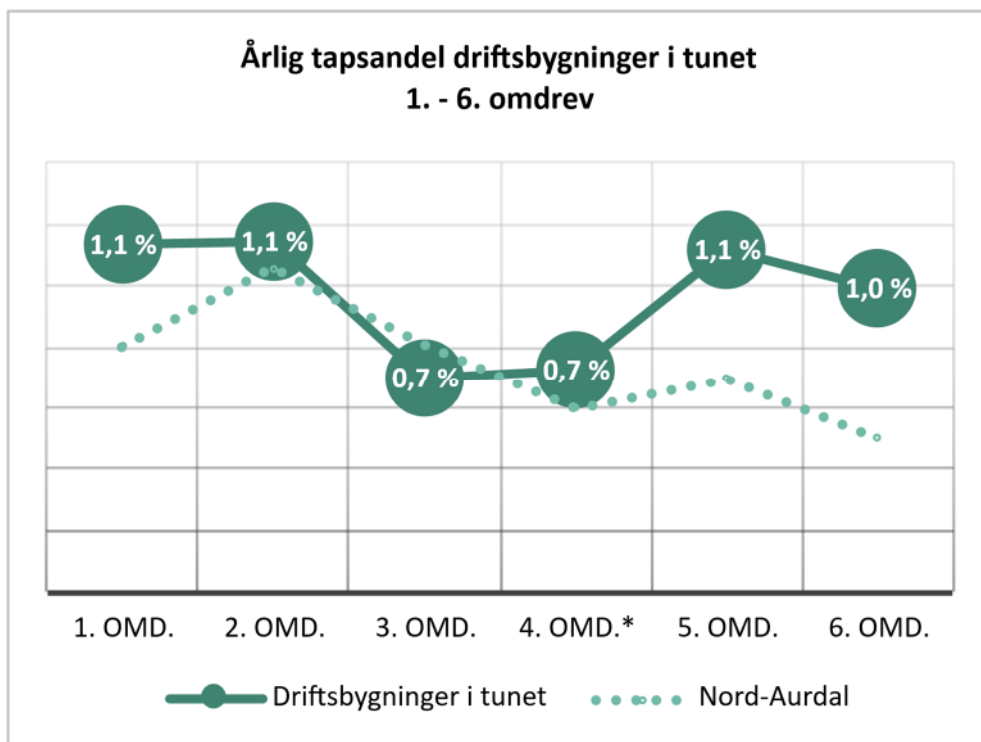
5 driftsbygninger har gått tapt siden forrige omdrev. Av disse var 5 truet eller sterkt truet i forrige omdrev. Det årlege tapet i 6. omdrev er identisk med forrige omdrev (1 % mot 1,1 %). Akkumulert tap i 1.- 6. omdrev er vesentlig høyere enn gjennomsnittet for kommunen (36 % mot 28 %).

28 driftsbygninger i tunet er truet/sterkt truet. Andelen er vesentlig høyere enn gjennomsnittet i kommunen (29,2 % mot 15,9 % totalt).

Andelen endrede driftsbygninger er lavere enn gjennomsnittet i kommunen (42 % mot 44 %).

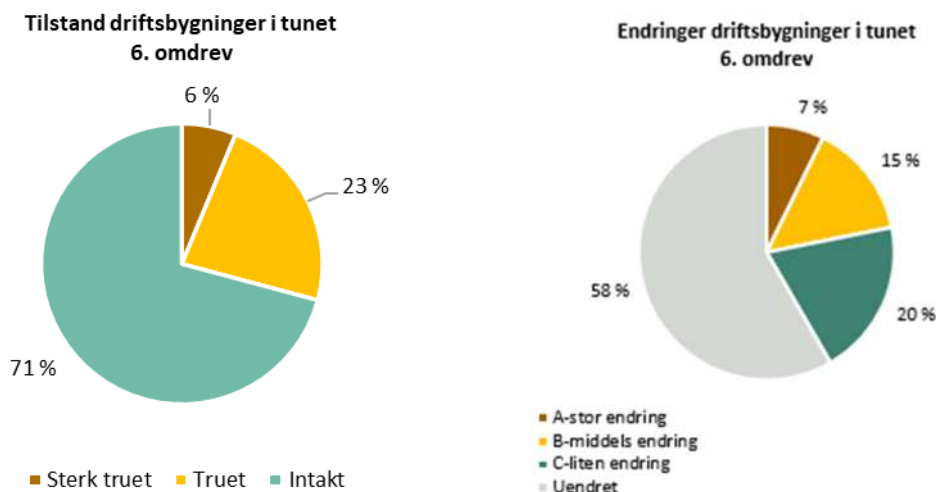
Nye bygninger 4. omdrev: Det ble ikke lagt til nye verneverdige driftsbygninger i 4. omdrev (i 2015).

Nye bygninger 5. omdrev: Det ble lagt til 7 nye verneverdige driftsbygninger i tunet i 5. omdrev (i 2020). Ingen av disse har gått tapt i 6. omdrev. Ingen er truet eller sterkt truet av forfall. 1 har gjennomgått endringer siden de ble registrert³⁷.

Figur 4-29: Utviklingen av årlig tapsandel for 149 SEFRAK-registrerte driftsbygninger i tunet 1. - 6. omdrev i Nord-Aurdal. Stiplet linje viser gjennomsnittet for kommunen. *Kommuner som ikke ble registrert i 4. omdrev er interpolert

³⁷ For detaljert oversikt, se vedlegg 5.

Figur 4-30: Tilstand og endringer for 96 gjenstående driftsbygninger i tunet. 6. omdrev.

Figur 4-31: Enhetslåven samlet landbrukets behov innenfor fire vegger og rasjonaliserte driften på både småbruk og storgårder³⁸. Bygningstypen ble vanlig etter det som gjerne omtales som det store hamskiftet omkring 1850. Flere funksjoner, som tidligere lå i hver sin bygning, ble samlet under samme tak: Låve for lagring av fôr, stall og fjøs med møkkjeller under. En låvebro gjorde det mulig å kjøre med hest og høylæss opp i loftsetasjen. Låven ble oppført i panelt bindingsverk, mens fjøset ble laftet eller oppført i tegl. Steinfjøset på Klettene i grunnkrets «Skrautvål» ble tilbygd med låve omkring 1934.

9,8 % av de gjenstående bygningene i Nord-Aurdal er i kategorien driftsbygninger i tunet (driftsbygning, fjøs, stall og låve). Hele 36 % av de opprinnelig SEFRAK-registrerte bygningene i denne kategorien har gått tapt. Foto: IR/ASPLAN VIAK, 2025 (140359106).

³⁸ Bygg og bevar sin hjemmeside, lest 18.02.2026: <https://byggogbevar.no/inspirasjon/artikler/laaver-bygningene-som-revolusjonerte-landbruket/>

4.9.4. Mindre uthus i og nær tunet

SEFRAK-registrerte bygninger: Antallet bevarte mindre uthus i og nær tunet i Nord-Aurdal er 296. Disse utgjør 30,3 % av de 977 gjenstående registrerte bygningene i kommunen.

6 mindre uthus har gått tapt siden forrige omdrev. Av disse var 3 truet eller sterkt truet i forrige omdrev.

Det årlige tapet i 6. omdrev er samme som i forrige omdrev (0,4 % mot 0,5 %). Akkumulert tapsandel i 1.-6. omdrev er lavere enn gjennomsnittet for kommunen (23 % mot 28 %).

40 mindre uthus i og nær tunet er truet/sterkt truet. Andelen er lavere enn gjennomsnittet i kommunen (13,5 % mot 15,9 %).

Andelen endrede mindre uthus i og nær tunet ligger under gjennomsnittet for kommunen (34 % mot 44 %).

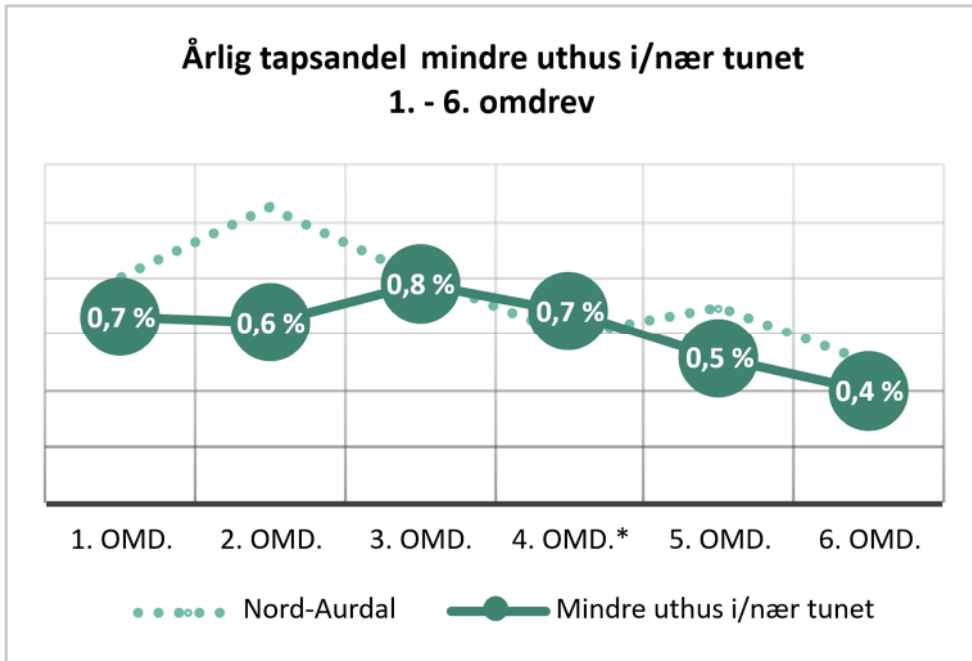
Nye bygninger i 4. omdrev: Det ble ikke lagt til nye verneverdige mindre uthus i og nær tunet i 4. omdrev (i 2015).

Nye bygninger 5. omdrev: Det ble lagt til 16 nye verneverdige mindre uthus i og nær tunet i 5. omdrev (i 2020). 1 av disse har gått tapt i 6. omdrev. 2 er truet av forfall. 1 har gjennomgått endringer siden de ble registrert³⁹.

Tabell 4-6: Oversikt over tap og tilstand fordelt på ulike typer mindre uthus i og nær tunet i Nord-Aurdal.

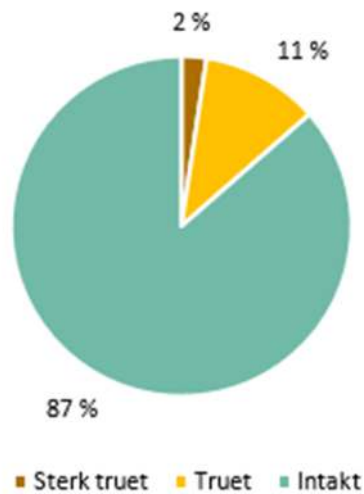
TAP	Andre mindre uthus	Sidebygning	Smie	Stabbur, loft	Totalt
Undersøkt 1. omdrev	51	67	18	250	386
Tapt 1. omdrev	4	13	2	22	41
Tapt 2. omdrev	2	3	1	5	11
Tapt 3. omdrev	3	5	1	4	13
Tapt 4. omdrev	0	1	2	8	11
Tapt 5. omdrev	2	2	1	3	8
Tapt 6. omdrev	0	1	0	5	6
Akkumulert tap 1. - 6. omd.	11	25	7	47	90
TILSTAND					
Truet 6. omdrev	3	7	3	20	33
Sterkt truet 6. omdrev	2	2	1	2	7

³⁹ Detaljert resultatoversikt i vedlegg 5

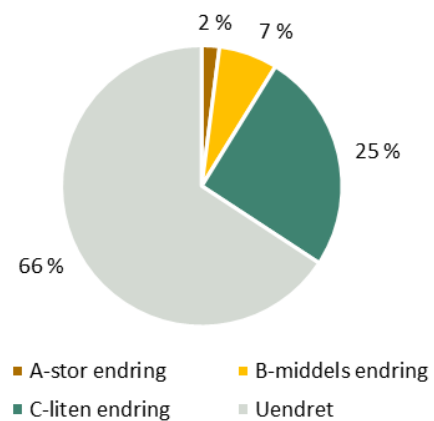

Figur 4-32: Utviklingen i tap av mindre uthus i og nær tunet. Nord-Aurdal 1. - 6. omdrev. Stiplet linje viser gjennomsnittet for kommunen. *Kommuner som ikke ble registrert i 4. omdrev er interpolert

Tilstand mindre uthus i/nær tunet 6. omdrev

Endringer mindre uthus i/nær tunet 6. omdrev

Figur 4-33: Tilstand og endring for 296 gjenstående mindre uthus i og nær tunet. Nord-Aurdal 6. omdrev.

Figur 4-34. Stabbur/loft faller inn under kategorien «mindre uthus i/nær tunet». Kategorien omfatter sidebygninger, stabbur/loft, smier, uthus knyttet til boliger/bygård og andre mindre uthus. Akkumulert tap i 1.-6. omdrev for mindre uthus i/nær tunet er 23 % i Nord-Aurdal. 90 av opprinnelig 386 SEFRAK-registrerte bygg i denne kategorien har gått tapt siden de ble registrert på tidlig 1990-tallet. I 6. omdrev ble 208 SEFRAK-registrerte stabbur og loft kontrollregistrert. Stabburet på Strand, innenfor grunnkrets «Midt-Strand», skal være oppført i omkring 1870. Foto: IR/ASPLAN VIAK 2025 (5420007017).

4.9.5. Utmarksbygninger

SEFRAK-registrerte bygninger: Antallet bevarte utmarksbygninger i Nord-Aurdal er 369. Disse utgjør 37,8 % av de 977 gjenstående registrerte bygningene i kommunen.

9 utmarksbygninger har gått tapt siden forrige omdrev. Av disse var 3 truet eller sterkt truet i forrige omdrev.

Det årlege tapet i 6. omdrev har vært lavere enn i forrige omdrev (0,5 % mot 0,8 %). Akkumulert tapsandel i 1.-6. omdrev er noe høyere enn gjennomsnittet for kommunen (30 % mot 28 %).

68 utmarksbygninger er truet/sterkt truet. Andelen er høyere enn gjennomsnittet i kommunen (18,4 % mot 15,9 %).

Andelen endrede utmarksbygninger ligger over gjennomsnittet for kommunen (47 % mot 44 %).

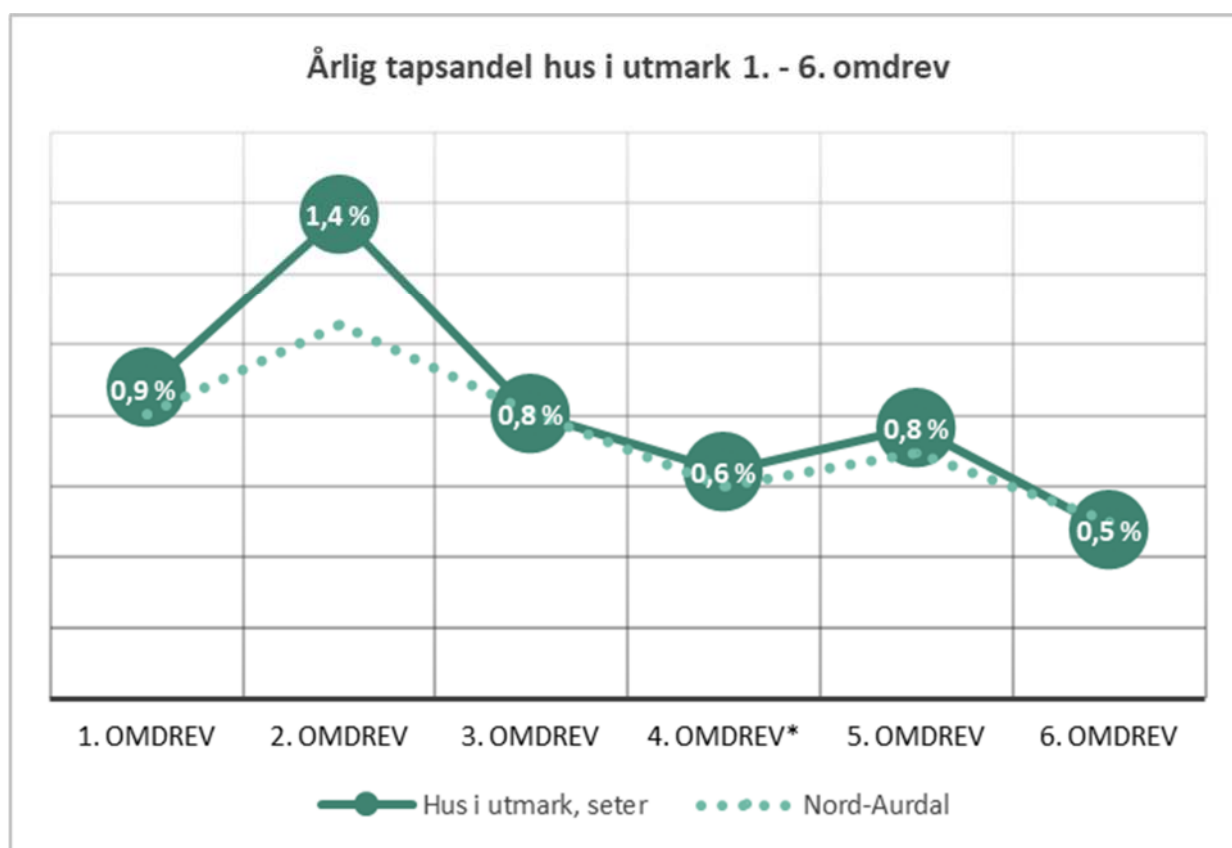
Nye bygninger i 4. omdrev: Det ble ikke lagt til verneverdige utmarksbygninger i 4. omdrev (i 2015).

Nye bygninger 5. omdrev: Det ble lagt til 2 nye verneverdige utmarksbygninger i 5. omdrev (i 2020). Ingen av disse har gått tapt i 6. omdrev. Ingen er truet eller sterkt truet av forfall, og ingen har gjennomgått endringer siden de ble registrert⁴⁰.

⁴⁰ Detaljert resultatoversikt i vedlegg 5

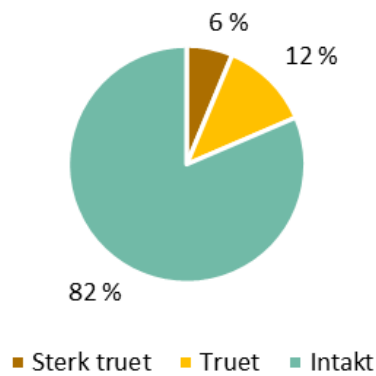
Tabell 4-7 Oversikt over tap og tilstand fordelt på ulike typer utmarksbygninger i Nord-Aurdal.

TAP	Andre hus i		Andre hus						Utløe, sommerfjøs	Totalt
	utmark	på setra	Koie	Kvern, sag	Seterbu/sel	Seterfjøs	Seterløe			
Undersøkt 1. omdrev	1	31	2	4	204	141	109	36	528	
Tapt 1. omdrev	0	1	0	0	25	16	27	5	74	
Tapt 2. omdrev	0	2	0	0	8	5	13	3	31	
Tapt 3. omdrev	0	3	0	1	4	4	4	1	17	
Tapt 4. omdrev	0	0	0	1	3	1	5	3	13	
Tapt 5. omdrev	0	0	0	0	7	4	1	3	15	
Tapt 6. omdrev	0	2	0	0	4	2	0	1	9	
Akkumulert tap 1.-6. omd.	0	8	0	2	51	32	50	16	159	
Akkumulert tapsandel	0 %	26 %	0 %	50 %	25 %	23 %	46 %	44 %	30 %	
ENDRING										
Endret (A,B,C)	0	13	2	1	93	46	15	3	173	
Andel endringer	0 %	57 %	100 %	50 %	61 %	42 %	25 %	15 %	47 %	
TILSTAND										
Truet/sterkt truet	0	4	0	0	13	19	26	6	68	
Andel truet/sterkt truet	0 %	17 %	0 %	0 %	8 %	17 %	44 %	30 %	18 %	

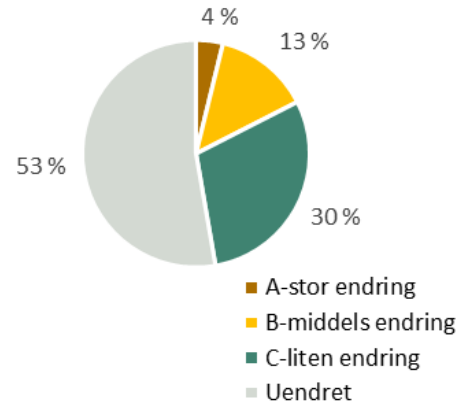

Figur 4-35 Utviklingen i tap av utmarksbygninger i Nord-Aurdal 1. - 6. omdrev. Stiplet linje viser gjennomsnittet for kommunen. *Kommuner som ikke ble registrert i 4. omdrev er interpolert

Tilstand hus i utmark 6. omdrev

Endringer hus i utmark 6. omdrev

Figur 4-36 Tilstand og endring for 296 gjenstående mindre uthus i og nær tunet. Nord-Aurdal 6. omdrev.

4.9.6. Naust, sjøhus og fyr

SEFRAK-registrerte bygninger: Antallet bevarte naust, sjøhus og fyr i Nord-Aurdal er 2. Disse utgjør 0,2 % av de 977 gjenstående registrerte bygningene i kommunen.

Ingen *naust, sjøhus og fyr* har gått tapt siden forrige omdrev. Det årlige tapet i 6. omdrev har vært lavere enn i forrige omdrev (0 % mot 0,8 %). Akkumulert tapsandel i 1.-6. omdrev er lavere enn gjennomsnittet for kommunen (50 % mot 28 %).

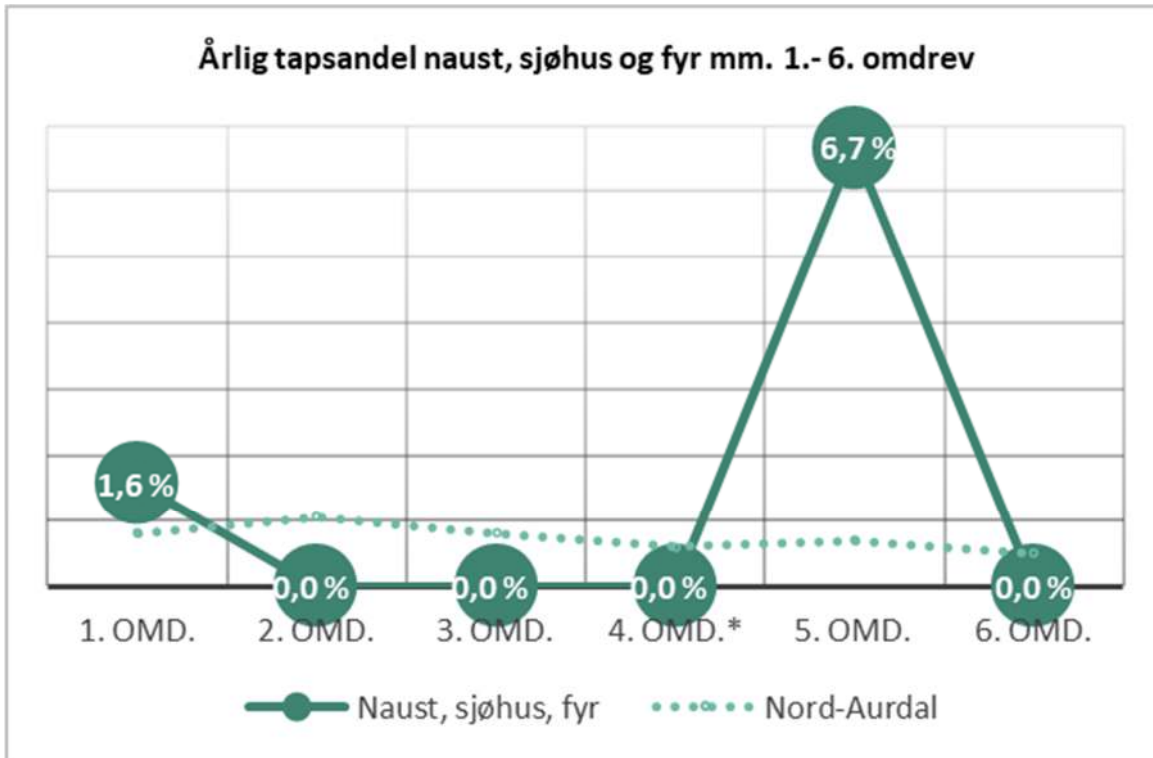
Ingen *naust, sjøhus og fyr* er truet/sterkt truet. Andelen er lavere enn gjennomsnittet i kommunen (18,4 % mot 15,9 %).

Andelen endrede naust, sjøhus og fyr ligger betydelig lavere enn gjennomsnittet for kommunen (0 % mot 44 %).

Nye bygninger i 4. omdrev: Det ble ikke lagt til nye *verneverdige naust, sjøhus og fyr* i 4. omdrev (i 2015).

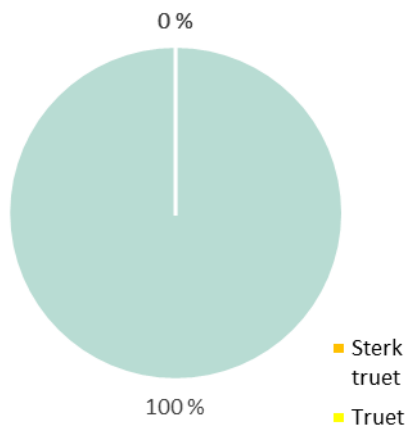
Nye bygninger 5. omdrev: Det ble ikke lagt til nye *verneverdige naust, sjøhus og fyr* i 5. omdrev (i 2020)⁴¹.

⁴¹ Detaljert resultatoversikt i vedlegg 5

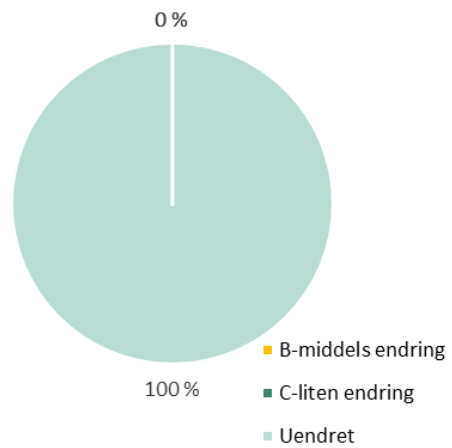

Figur 4-37 Utviklingen i tap av naust, sjøhus og fyr mm. i Nord-Aurdal 1. - 6. omdrev. Stiplet linje viser gjennomsnittet for kommunen. *Kommuner som ikke ble registrert i 4. omdrev er interpolert

Tilstand naust, sjøhus, fyr 6. omdrev

Endringer naust, sjøhus, fyr 6. omdrev

Figur 4-38 Tilstand og endring for 2 gjenstående naust, sjøhus og fyr. Nord-Aurdal 6. omdrev.

4.9.7. Andre hustyper

SEFRAK-registrerte bygninger: Antallet bevarte bygninger i kategorien *andre hustyper* i Nord-Aurdal er 24. Disse utgjør 2,5 % av de 977 gjenstående registrerte bygningene i kommunen.

Ingen bygninger i denne kategorien har gått tapt i 6. omdrev. Av disse var 0 truet eller sterkt truet i forrige omdrev.

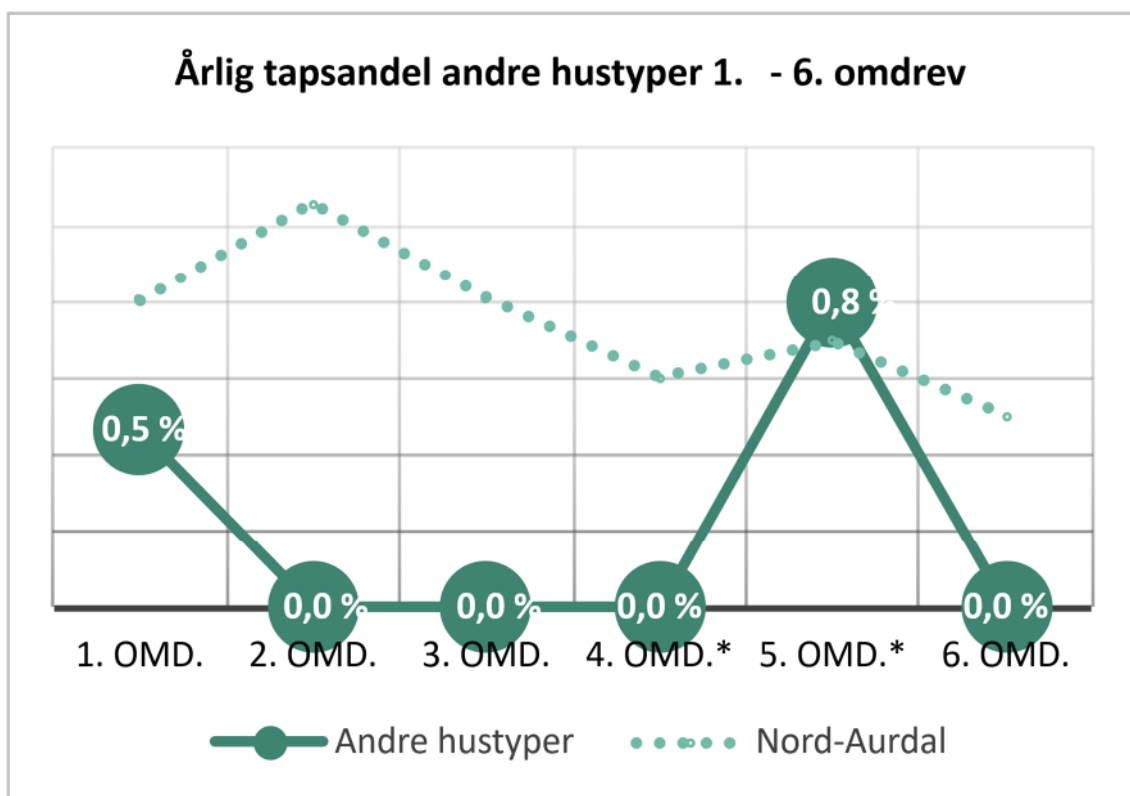
Akkumulert tapsandel i 1.-6. omdrev er lavere enn gjennomsnittet for kommunen (11 % mot 28 %).

1 bygning i denne kategorien er truet/sterkt truet. Andelen er vesentlig lavere enn gjennomsnittet i kommunen (1 % mot 15,9 %).

Andelen endrede ligger godt over gjennomsnittet for kommunen (50 % mot 44 %).

Nye bygninger lagt til i 4. omdrev: 3 listeførte kirker ble lagt til under kategorien andre hustyper i 4. omdrev (2015). Ingen av disse er tapt, endret eller truet i 6. omdrev.

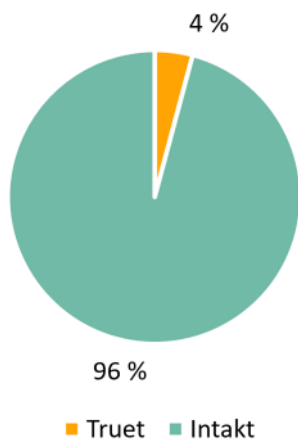
Nye bygninger 5. omdrev: Det ble lagt til 33 nye *verneverdige* andre hustyper i 5. omdrev (i 2020). Ingen av disse har gått tapt i 6. omdrev. Ingen er truet og ingen er sterkt truet av forfall. 2 har gjennomgått endringer siden de ble registrert⁴².

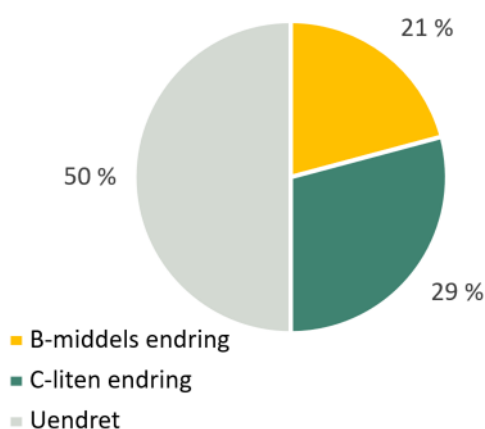
Figur 4-39: Utviklingen i tap av andre hustyper i Nord-Aurdal 1. - 6. omdrev. Stiplet linje viser gjennomsnittet for kommunen. Kommuner som ikke ble registrert i 4. omdrev er interpolert.

⁴² Detaljert resultatoversikt i vedlegg 5

Tilstand andre hustyper 6. omdrev

Endringer andre hustyper 6. omdrev

Figur 4-40: Tilstand og endringer for 24 gjenstående andre hustyper. Nord-Aurdal 5. omdrev.

Figur 4-41 Skolebygningen «Jenteinternatet» på Valdres folkehøgskole, oppført omkring 1911, er et eksempel på en bygning i kategorien «andre bygningstyper». Bygningen ble lagt til i 5. omdrev, og er kommunalt listeført gjennom Temaplan for kulturminner i Nord-Aurdal, vedtatt i 2021. Akkumulert tap for kategorien «andre bygningstyper» er 11 %. Det gjenstår nå 24 av opprinnelig 27 SEFRAK-registrerte bygninger i denne kategorien. Foto: JOI/ASPLAN VIAK 2025 (5420016005).

Folkehøgskolen ble startet som en kristelig ungdomsskole i 1899 av læreren og målmannen Ola Eiriksson Bø. Opprinnelig lå skolen i Vestre Slidre. Senere flyttet skolen til Fagernes før den i 1911 flyttet til Leira, der skoleanlegget ligger i dag. Familien Asheim kom inn som eiere av skolen i 1929. Familien solgte eierskapet av skolen til Norges KFUK-KFUM høsten 2012.⁴³

⁴³ [Valdres folkehøgskole - Wikipedia](#), lest 02.02.2026.

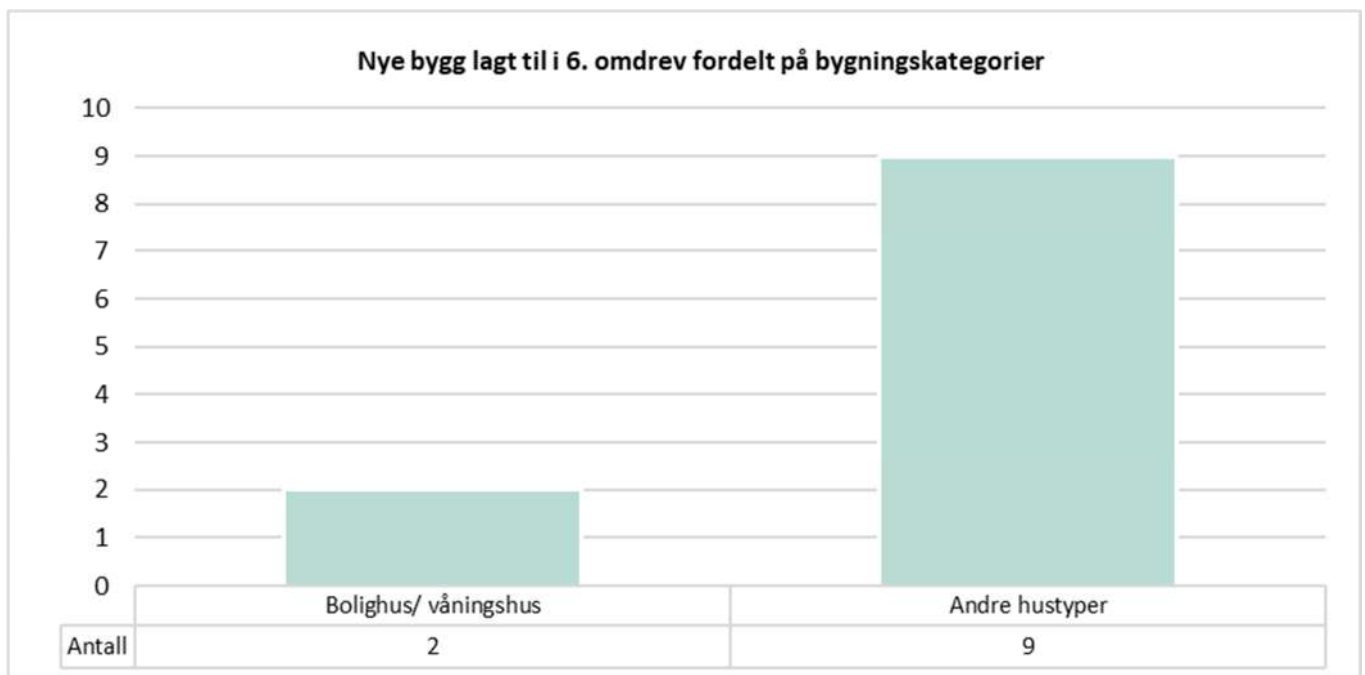
5. KOMMUNALT VERNEVERDIGE OG STATLIG LISTEFØRTE

Kommunalt verneverdige bygg i Nord-Aurdal er lagt inn i miljøovervåkingsprogrammet fra og med 4. omdrev. For nærmere omtale se kapittel 3.3.2.

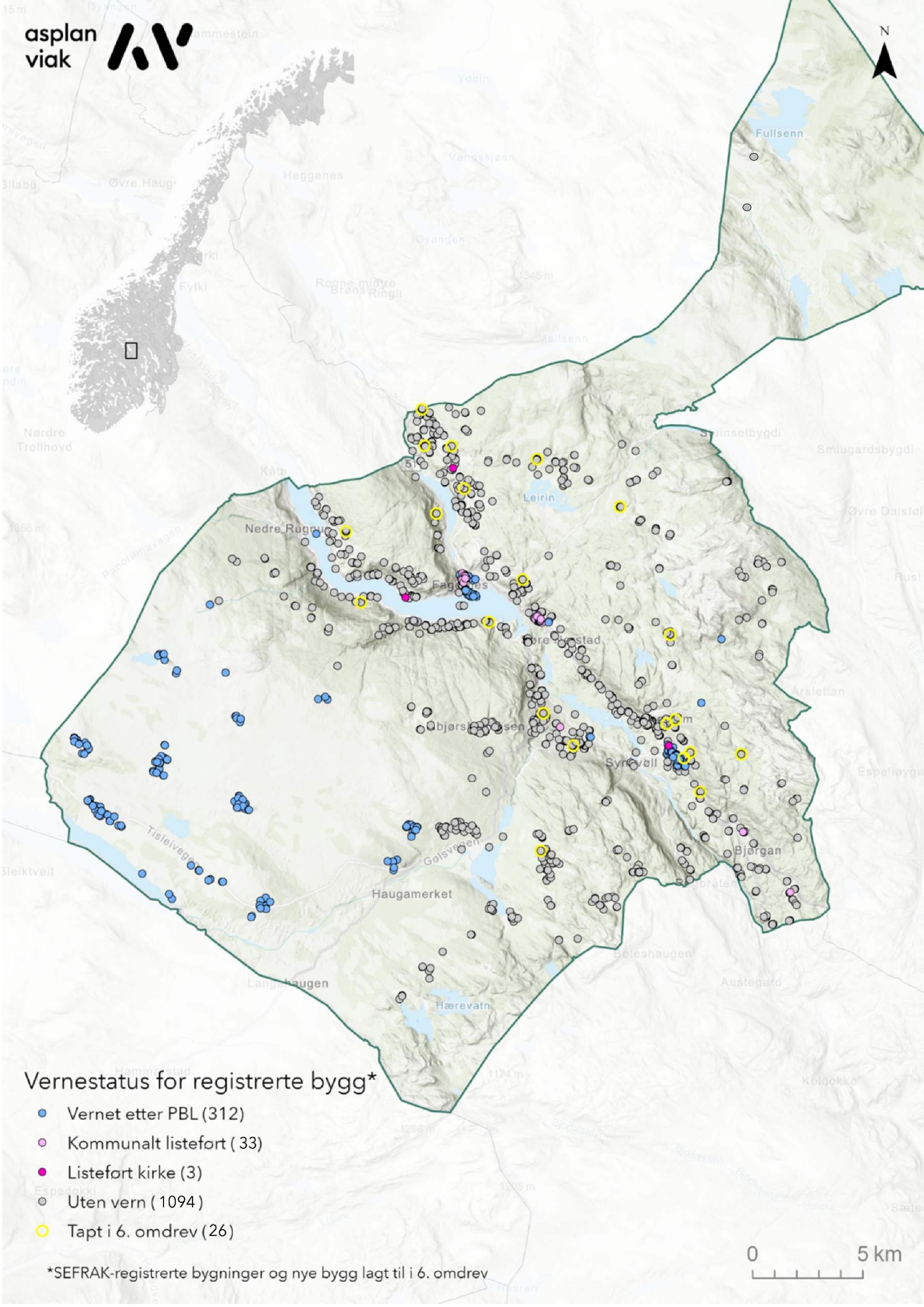
5.1. Nye bygg i 6. omdrev

11 nye bygninger er lagt til i 6. omdrev. 1 av disse regulert til bevaring i vedtatte reguleringsplaner og kommuneplan/delplan for Nord-Aurdal kommune, 10 er kommunalt listeførte gjennom vedtatt kulturminneplan. Ingen (0) er listeført kirke, og ingen (0) statlig listeført i verneklasse 2 eller fredet etter kulturminneloven.

For alle nye objekter registreres kun byggets *tekniske tilstand* (intakt/truet/sterkt truet). Det er først i påfølgende omdrev at *grad av endring* vil bli registrert i forhold til status i det omdrev de ble tatt inn.

Figur 5-1: 11 nye bygg lagt til i 5. omdrev fordelt på bygningskategorier.

Vernestatus for registrerte bygg*

- Vernet etter PBL (312)
- Kommunalt listeført (33)
- Listeført kirke (3)
- Uten vern (1094)
- Tapt i 6. omdrev (26)

*SEFRAC-registrerte bygninger og nye bygg lagt til i 6. omdrev

6. VIRKEMIDLER FOR BEVARING

Dette kapittelet gir en beskrivelse av ulike virkemidler for bevaring av kulturminner i Nord-Aurdal kommune. Sluttrapporten for alle 18 kontrollkommunene i overvåkingsprogrammet publiseres i 2031. Den vil inneholde analyser av forholdet mellom virkemiddelbruk og bevaringsgrad.

6.1. Kommunale planer

6.1.1. Kommunal planstrategi 2024-2027, vedtatt 12.09.2024

Hovedmålet med planstrategien er å beslutte hvilke planer kommunen bør revidere eller utarbeide i løpet av de kommende 4 år, for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Kommunens utviklingstrekk og utfordringer skal synliggjøres i strategien, og dette skal danne bakgrunn for prioriteringene. Kulturmiljø som tema nevnes ikke spesifikt i planstrategien, men i oversikten over planer i kommunen, ligger «Temaplan for kulturminne» under «Oppvekst og kultur». Stølsvidda trekkes imidlertid frem som eksempel på et kartlagt område i forbindelse med behov for et miljø-, klima- og energiplan for kommunen. Planstrategien angir at det ikke er hensiktsmessig å revidere kommuneplanens samfunnsdel i den kommende perioden. Det anses som nødvendig å utarbeide og vedta en ny arealdel, og sannsynligvis også nødvendig med en arealstrategi.

6.1.2. Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2034, vedtatt 06.09.2023.

Kulturmiljø

I kommuneplanens samfunnsdel er et av målene å «ta vare på våre viktigste ressurser - naturen og kulturen». Kulturlandskapet trekkes frem som ressurs, og i strategien for næringslivet er ett av virkemidlene å koble landbruk og reiseliv bedre sammen for felles nytte (stølsopplevelser, kulturlandskap og lokalmat mv.).

6.1.3. Kommuneplanens arealdel 2014-2024, vedtatt 11.09.2014.

Kulturmiljø

I kommuneplanens arealdel er natur, kulturmiljø og landskap listet opp som hovedtemaer, herunder registrering og verdisetting av lokale kulturminner og kulturmiljøer. Det heter videre at økt utbyggingstakt har ført til økt press på kulturminner, at sannsynligheten for tap er stort og at det er en fylkeskommunal målsetting at det ved utbygging skal tas hensyn til blant annet kulturminnevern.

6.1.4. Kommunedelplan Fagernes-Leira, igangsatt plan

Nord-Aurdal kommune har igangsatt arbeid med ny kommunedelplan for Fagernes-Leira. Hensikten med planen er å sikre videreutvikling for å skape et regionalt utviklingsområde med tilgang til boliger av alle typer, næringsarealer for et mangfold av bransjer, samt handel og urbane kvaliteter med mennesket i sentrum. Gjennom planarbeidet skal området vurderes nærmere i forhold til verneverdige kulturminner og automatisk fredete kulturminner.

Figur 6-1 Deler av Fagernes sentrum er utpekt som prioritert for vern gjennom Temaplan for kulturminne i Nord-Aurdal. Foto: HT/ASPLAN VIAK 2020.

6.1.5 Kulturminneplan

Valdres kommunene Vang, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Etnedal har gått sammen om å utarbeide Temaplan for kulturminner i samarbeid med Valdres Natur- og Kulturpark. Temaplanene inneholder en generell del som er felles for hele Valdres, og en egen del for hver kommune. Oppdatert kulturminneplan for Nord-Aurdal ble vedtatt 4.2.2021. Formålet med planen er å gi en oversikt over utvalgte viktige kulturminner og kulturmiljø i kommunen, og skal inneholde en plan for forvaltning av disse. Skisserte hovedtema er tettstedene Fagernes, Aurdal og Leira, stølsområdene og ferdselsveier med tilhørende skystasjoner. Det er i tillegg valgt ut 19 prioriterte kulturminner i Nord-Aurdal:

- > Gamle Fagernes
- > Aurdalsbyen
- > Frydenlund
- > Gamle Leira
- > Ulnes kirke
- > Stølsvidda
- > Kongevegen
- > Tungtvannsruta
- > Valdresbanen
- > Bronsealderrøyser ved Faslefoss
- > Brannvarslingsvardene
- > Tappetjedn og Skreolegeret
- > Listeførte kirker (Svennes, Skrautvål og Aurdal)
- > Åbjøra mølle
- > Aurdal hjelpefengsel
- > Solabu
- > Døvre skule
- > Kyrkjesletta
- > Nerre Dalen

I kulturminneplanen gis det for hvert av de prioriterte kulturmiljøene en begrunnelse for prioritering, forslag til forvaltning, hovedmål med prioriteringen og en liste over aktuelle tiltak, i tillegg til oppfølgingsansvar.

6.2. Innlandet fylkeskommune

På hjemmesiden til Innlandet fylkeskommune ligger oversiktlig informasjon om kulturminner i fylket, rettet både mot eiere og mot kommuneforvaltningen. Fylkeskommunen skal behandle søknader om tiltak på fredete bygninger, og riving eller endring av bygninger og anlegg oppført før 1850. I tillegg ønsker Innlandet fylkeskommune å uttale seg i forbindelse med søknader om riving eller endring av SEFRAK-bygninger eldre enn 1900, bygninger i helhetlig

kulturmiljø/bygningsmiljø, bygninger innenfor område regulert til hensynssone bevaring, og i forbindelse med tiltak som krever dispensasjon fra planbestemmelser om vern, og tiltak på verneverdige bygninger og anlegg oppført før 1900.

6.3. Kulturminneregistreringer

I 2020 publiserte Valdresmusea rapporten *Kartlegging av bygningsmiljø på Stølsvidda i Valdres*. Den inneholder en oversiktskartlegging av verdifulle og utsatte bygninger og bygningsmiljø på Stølsvidda. Området fikk i 2018 status som utvalgt kulturlandskap i jordbruket (UKL). Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og Riksantikvaren har de siste årene hatt et tett samarbeid om støtte og vern av landbruk, biologisk mangfold og kulturminner i en del utvalgte kulturlandskap. Formålet med kartlegginga er å gi et bedre grunnlag for å prioritere støtte til istandsettningstiltak av bygninger og bygningsmiljø. Store deler av Stølsvidda er regulert til bevaring i kommuneplanens arealdel (PBL) Nord-Aurdal 2014-2024, og i 2023 ble Stølsvidda innlemmet i det nasjonale registeret «Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse» (K541 i tidligere Oppland fylkeskommune).

Figur 6-2 Selen «Belgum» (140354848) i Tyrisholt. I inngangen inne skal det ifølge SEFRAK-skjemaet fra 1983 «OMSB 1826». Selet ble i sin tid påbygd for å kunne leies ut. Det er riktignok lenge siden selen ble leid ut. Brukt som støl frem til ca. 1978. Tømmeret på selen skal være hogd ved Tindulvtjern.

6.4. Effekten av ulike typer vern

Planstatus ifølge plan- og bygningsloven for de undersøkte bygningene i 6. omdrev er hentet fra Nord-Aurdal kommunes kartløsning⁴⁴. Status for fredning og statlig listeføring er hentet fra Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden. For mer detaljert oversikt vises det til vedlegg 7 og 8.

6.4.1. Statlig listeført eller fredet

Ingen bygg i Nord-Aurdal kommune er registrert som statlig listeført i verneklasse 2 eller fredet etter kulturminneloven. 3 kirker er listeført og har nasjonal verdi.

6.4.2. Vernet gjennom plan- og bygningsloven

209 av de kontrollregistrerte SEFRAC-bygningene i 6. omdrev er vernet gjennom plan- og bygningsloven. 4 har gått tapt siden forrige omdrev. 26 av disse er truet/sterkt truet av forfall, mens 7 har stor endring (A), 27 har middels endring (B), og 40 har liten endring (C).

Figur 6-3 Ulnes er 1 av 5 kirkesogn i Nord-Aurdal. Sentralt i bygda står Ulnes kyrkje. Kirken er en middelalderkirke i stein, oppført i 1270. Kirken ligger på et nes på østsiden av Strondafjorden. Foto: JO/ Asplan Viak 2025

6.4.3. Forskjell i tap og tilstand mellom vernede og ikke-vernede objekter

I 6. omdrev har 4 SEFRAK-bygninger som er vernet etter plan- og bygningsloven gått tapt. Til sammenligning har 21 bygninger uten vern gått tapt. Akkumulert tap for SEFRAK-bygninger uten vern er 326, noe som utgjør hele 30 % av de opprinnelig registrerte bygningene i denne kategorien i 1. omdrev.

Overvåkingsresultatene viser også at 26 av bygningene vernet gjennom plan- og bygningsloven er truet/sterkt truet, mens 129 bygninger uten formelt vern er truet/sterkt truet.

Dette viser at formelt vern utgjør en positiv forskjell.

Tabell 6-1 Tabellen viser fordeling av tilstandsgrad for alle bygg (SEFRAK-bygg samt nye bygg 4., 5. - og 6. omdrev) med og uten vern. Bygninger med vern omfatter alle bygg vernet etter plan- og bygningsloven, kulturminneloven og statlig listeførte bygg og kirker.

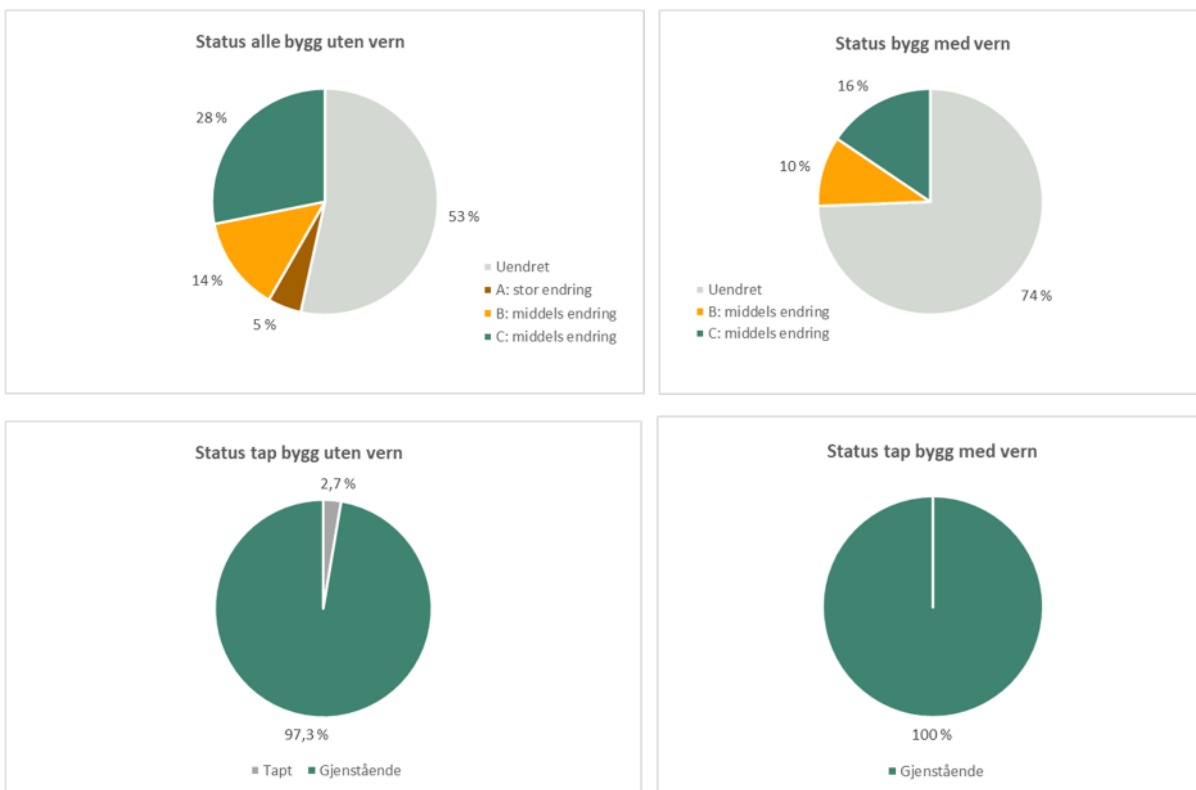
TILSTAND BYGG 6. OMDREV	Med vern	Uten vern	Uavklart vernestatus	Sum
Undersøkelingsgrunnlag 6. omd	297	771	0	1068
Intakt	269	638	0	907
Truet	18	100	0	118
Sterkt truet	10	29	0	39
Ukjent tilstand	0	4	0	4
Truet/sterkt truet	28	129	0	157
Andel truet/sterkt truet	9,4 %	16,7 %	0,0 %	14,7 %

Figur 6-4 Kakediagrammene viser tilstand fordelt på bygg med og uten vern. Dette omfatter både undersøkelingsgrunnlaget for SERAK-bygg og nye bygg i 4. og 5. omdrev

Tabell 6-2 Tabellen viser fordeling av endringsgrad for alle bygg (SEFRAK-bygg samt nye bygg 4., 5. - og 6. omdrev) med og uten vern. Bygninger med vern omfatter alle bygg vernet etter plan. og bygningsloven, kulturminneloven og statlig listeførte bygg og kirker.

STATUS ALLE BYGG 6. OMDREV	Med vern	Uten vern	Uavklart vernestatus	Sum alle
Undersøkellesgrunnlag 6. omd	302	792	0	1094
Tapt	5	21	0	26
Uendret	215	410	0	625
A: stor endring	7	37	0	44
B: middels endring	29	104	0	133
C: middels endring	45	216	0	261
Gjenoppstått	1	0	0	1
Står	0	4	0	4
Gjenstående	297	771	0	1068
Andel tapt 6. omdrev	1,7 %	2,7 %	0,0 %	2,4 %
Andel endret 6. omdrev	26,8 %	45,1 %	0,0 %	40,0 %

Figur 6-5 Kakediagrammene viser tilstand fordelt på bygg med og uten vern. Dette omfatter både undersøkelsesgrunnlaget for SEFRAK-bygg og nye bygg i 5 og -6. omdrev.

6.4.4. Kulturmiljøer og landskap av nasjonal interesse

Figur 6-6 Selen Kåsene-Stålene i Tyrisholt (14035453) har hatt tilstand «intakt» og tilstand «uendret i samtlige av omdrevene miljøoppfølgingsprogrammet. Selet kom opprinnelig fra en annen støl, men ble flytta til dagens plassering i 1875. Inne i selet skal det over en dør står «TNS Aar 1825» ifølge SEFRAK-skjemaet fra 1983. På peisen skal årstallet «1875» stå. Nytt tak i 1981. Foto: AH/ASPLAN VIAK 2025..

Oversikten over kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse bygger på de nasjonale målene for kulturmiljøforvaltningen, Europarådets landskapskonvensjon, og er etablert i tråd med bestilling i Meld. St. 16 «Nye mål i kulturmiljøpolitikken». Oversikten bygger vider på NB!-registeret (nasjonale interesser i byer og tettsteder), KULA-registeret (kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse) og kulturmiljøer som på bakgrunn av type, størrelse eller geografisk plassering har falt utenfor NB! og KULA.

Kulturmiljø og landskap er et resultat av areal- og ressursbruk over tid. Områdene som pekes ut som nasjonalt interessante, skal samlet vise mangfoldet i vår historie⁴⁵.

I Nord-Aurdal kommune finnes det ett område som er definert som et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse – K541 «Stølsvidda», jf. kapittel 6.3.

⁴⁵ Riksantikvaren sin hjemmeside, lest 02.02.2026: [Oversikt over kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse - Riksantikvaren](#)

6.5. Tilskuddsordninger

6.5.1. Tilskudd fra Nord-Aurdal kommune

På kommunens hjemmesider finnes det ikke informasjon om øremerkede tilskuddsordninger fra kommunen, knyttet til vedlikehold/istandsetting av kulturminner.

6.5.1.1. Tilskudd fra Innlandet fylkeskommune

Fylkeskommunene forvalter følgende tilskuddsordninger på kulturminnefeltet (overført ansvar fra Riksantikvaren)⁴⁶:

- > Tilskudd til fredede bygg og anlegg i privat eie
- > Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner
- > Tilskudd til brannsikring av tette trehusmiljø
- > Tilskudd til fartøyvern
- > Tilskudd til verdensarv
- > Tilskudd til formidling og skjøtsel av automatisk freda kulturminner
- > Tilskudd til konservering av ruiner fra middelalderen

Innlandet fylkeskommune gir kun tilskudd til utvalgte tekniske og industrielle kulturminner, samt strakstiltak/sikringstiltak og istandsetting av fredede bygninger. Miljøovervåkingsprogrammet for Nord-Aurdal omfatter ingen bygninger innenfor disse kategoriene.⁴⁷

6.5.2. RMP – Regionalt miljøprogram⁴⁸

Landbruksforetak kan søke om tilskudd knyttet til Regionalt miljøprogram (RMP). Dette programmet utarbeides for å møte prioriterte miljøutfordringer i fylkene, både med hensyn til kulturlandskap og forurensning. Hvert fylke har egne miljøprogram som skal gi en prioritering av innsatsen mot miljøutfordringene i fylket.

De regionale miljøtilskuddene sorterer under bestemte tema, deriblant «Ordninger for å ta vare på kulturlandskapet», «Ordninger for biologisk mangfold» (deriblant brenning og beiting av kystlynghei og slått av slåttemyr eller slåttemark) og «Ordninger for å ta vare på kulturminne og kulturmiljø» (omfatter skjøtsel av automatisk freda kulturminner og skjøtsel av kulturhistoriske områder).

6.5.3. Miljøtiltak i landbruket (SMIL)⁴⁹

SMIL-ordningen (spesielle miljøtiltak i jordbruket) er en kommunal tilskuddsordning som skal fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap. Det kan søkes om tilskudd til kulturlandskapstiltak, planleggings- og tilretteleggingstiltak og forurensningstiltak. Tilskuddsmidlene kan også brukes til istandsetting og vedlikehold av fredete og verneverdige bygninger i jordbrukets kulturlandskap, til istandsetting av steingjerder og skigarder og til istandsetting og synliggjøring av automatisk freda kulturminner.

⁴⁶ Riksantikvarens hjemmeside. Tilskuddsordninger. Lest 13.01.2026: [Oversikt over tilskuddsordninger - Riksantikvaren](#)

⁴⁷ Innlandet fylkeskommunes hjemmeside. Kulturarv. Lest 13.01.2026: [Kulturarv - Innlandet fylkeskommune](#)

⁴⁸ Statsforvalteren i Innlandets hjemmesider. Lest 13.01.2026: [regionalt-miljoprogram-for-jordbruket-i-innlandet-2023-2026.pdf](#)

⁴⁹ Nord-Aurdal kommunes hjemmeside. Spesielle miljøtiltak i Landbruket (SMIL). Lest 13.01.2026: [SMIL \(Spesielle miljøtiltak i jordbruket\) - Nord-Aurdal kommune](#)

Ordningen gjelder også bygninger uten formelt vern, men som er av lokal verdi. Det er et krav at tiltakene utføres etter kulturminnefaglige retningslinjer. Fra 2015 gjelder tilskuddsordningen kun for jordbrukseieendommer med produksjonstilskudd.⁵⁰

6.5.4. Norsk kulturminnefond⁵¹

Kulturminnefondet ble opprettet som et statlig fond av Stortinget i 2002. Kulturminnefondet støtter tiltak på alle typer faste kulturminner, som for eksempel: Hus og anlegg, hager og parker, samt faste kulturminner i kulturlandskap. Hvilke typer kulturminner og prosjekter som prioriteres ved tildeling, avhenger av føringer fra Klima- og miljødepartementet og Kulturminnefondets utvalgte satsinger. Kulturminner kan være fra både fjern og nær fortid.

6.5.5. Sparebankstiftelsen DNB⁵²

Organisasjoner på Østlandet kan søke støtte til tiltak for barn og unge og voksne, som bidrar til aktivitet og tilhørighet. Stiftelsen støtter tiltak innen flere områder, blant annet nærmiljø og kulturarv.

6.5.6. Stiftelsen UNI

Stiftelsen⁵³ er en allmennyttig stiftelse som skal støtte tiltak som verner mennesker og fortidsminner. Stiftelsens vedtekter sier det slik: Stiftelsen UNI er en stiftelse med ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern, for derved å bidra til en trygg utvikling i det norske samfunnet. Stiftelsens bidrag skal i første rekke være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner. Søknader behandles fortløpende.

Stiftelsen samarbeider blant annet med Fortidsminneforeningen gjennom finansiering av den landsdekkende satsingen «Husbruk»⁵⁴. Husbruk er Fortidsminneforeningens program for erverv og istandsetting av eiendom. Husbruk skal være en arena for kompetanseoverføring i tradisjonshåndverk med kurs og workshops. Arbeidernes problemstillinger og løsninger formidles bredt, til nytte og glede for andre eiere av verneverdige bygninger.

6.6. Informasjon og rådgivning

Gjennom aktivt arbeid med restaurering, formidling, rådgivning og prosjektering er *Valdresmusea* en viktig aktør for bevaring av kulturminner i Nord-Aurdal. Valdresmusea driv Valdres Folkemuseum, Bagn Bygdesamling og Bautahaugen Samlinger. Museet har vært særlig opptatt av sikring og bevaring av heimstølene. De ulike bygningstypene på heimstølene er særlig utsatte, ettersom de aller fleste har mistet sin opprinnelige funksjon.

Museet tilbyr bygningsbefaring med tilstandsvurdering og rådgivning finansiert over eget budsjett og med økonomisk bistand fra Innlandet fylkeskommune. Museet holder også kurs om lafting og utskifting av tømmer, vindusrestaurering, skifertekking, muring, malning med tradisjonelle teknikker, kunnskap om skadedyr og sopp, oppmåling og tegning og veiledning i søknadsskriving. Målet er å spre kunnskap om bygningsvern og styrke håndverkstradisjonene.

⁵⁰ Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket, FOR-2004-02-04-448, § 3

⁵¹ Kulturminnefondets hjemmeside. Lest 13.01.2026. [Kulturminnefondet | Vi hjelper private eiere å bevare sine kulturminner](#)

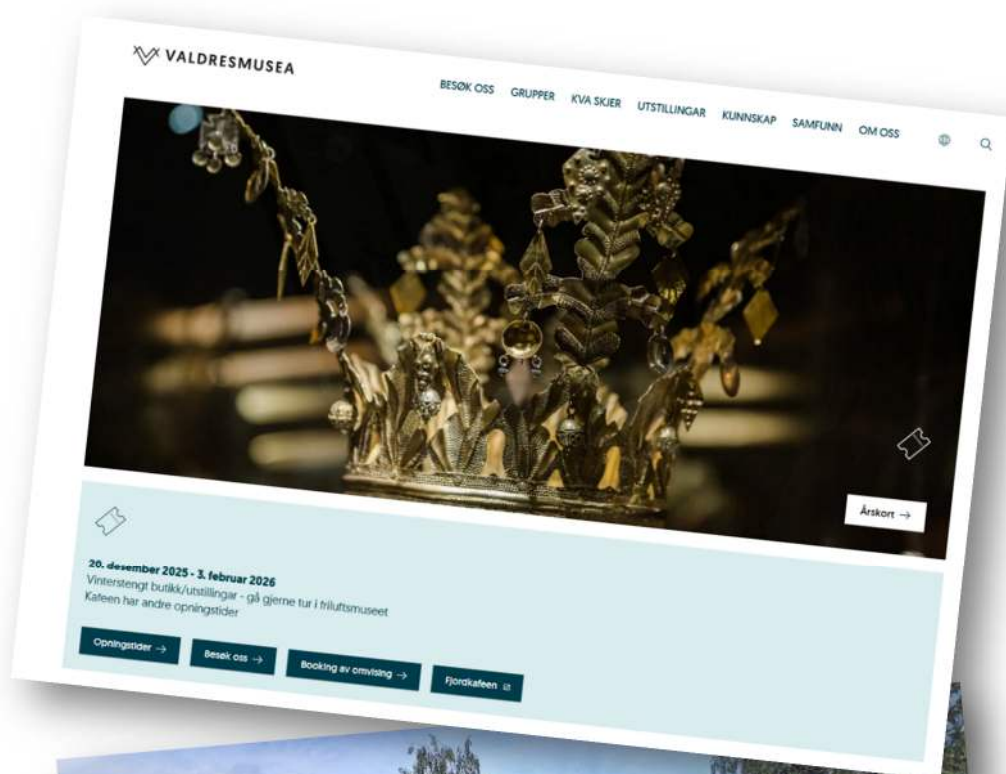
⁵² Sparebankstiftelsen DNB. Lest 13.01.2026: [Sparebankstiftelsen | Forside](#)

⁵³ Stiftelsens Uni, lest 13.01.2026: [Hjem - Stiftelsen UNI](#)

⁵⁴ Fortidsminneforeningen. Husbruk. Lest 13.01.2026: [Fortidsminneforeningen](#)

Kursene arrangeres i samarbeid med Valdres Natur- og Kulturpark og Verne Vøla Valdres. Valdres Natur- og Kulturpark er et regionalt selskap, som i samarbeid med Visit Valdres jobber for økt verdiskaping og livskraft i lokalsamfunnene.

Verne Vøla Valdres er et lokallag av Fortidsminneforeningen.

Figur 6-7: Valdresmusea er en viktig aktør for bevaring av kulturminner i Nord-Aurdal. Museet holder kurs innenfor en rekke temaer knyttet til bygningsvern og tradisjonshåndverk, og har et stort friluftsmuseum der besøkende kan fordype seg i eldre byggeskikk mm.

7. KILDER

Lover og Forskrifter

- > Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer, FOR-2011-11-09-1088
- > Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket, FOR-2004-02-04-448
- > Forskrift om vedtekter for Norsk kulturminnefond, FOR-2003-06-27-801
- > Lov om kulturminner, LOV-1978-06-09-50
- > Regjeringen, høring av ny kulturmiljølov, [NOU 2025: 3 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Stortingsmeldinger

- > Regjeringen, St. meld. Nr. 16 (2019-2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold
- > Regjeringen. meldinger til Stortinget: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20192020/id2697781/>

Rundskriv

- > Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø. Rundskriv T-3/00 fra Kirke- utdannings og forskningsdepartementet og Miljøverndepartementet.
- > Kirkerundskrivet: [Rundskriv Q-06-2020](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv_q-06-2020)

Publiserte rapporter

- > Dammann, Åse, 2015: «Gamle hus da og nå». Status for SEFRAK-registrerte bygninger i 18 kommuner. Sammendragsrapport for Riksantikvarens miljøovervåkingsprogram 2000-2014. NIKU, Rapport 82
- > NIKU rapport nr. 101 «Status for verneverdige kulturminner i utvalgte kommuner – sammendragsrapport 2000-2019»
- > Valdresmusea: rapporten *Kartlegging av bygningsmiljø på Stølsvidda i Valdres (dokument mottatt direkte fra Valdresmusea 2025)*

Nettsider

- > Bygg og bevar: <https://byggogbevar.no/inspirasjon/artikler/laaver-bygningene-som-revolusjonerte-landbruket/>
- > Fortidsminneforeningen hjemmeside: [Fortidsminneforeningen](https://www.fortidsminneforeningen.no/)
- > Fortidsminneforeningen. Husbruk: [Fortidsminneforeningen](https://www.fortidsminneforeningen.no/husbruk/)
- > Kulturminnefondets hjemmeside. [Kulturminnefondet | Vi hjelper private eiere å bevare sine kulturminner](https://www.kulturminnefondet.no/)
- > Kulturminnefondets hjemmeside: [Kulturminnefondet | Vi hjelper private eiere å bevare sine kulturminner](https://www.kulturminnefondet.no/)
- > Innlandet fylkeskommunes hjemmeside. Kulturarv.: [Kulturarv - Innlandet fylkeskommune](https://www.innlandet.no/kulturarv/)
- > Miljødirektoratets hjemmeside: <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/kulturminner-og-kulturmiljo/miljomal-2.1/>
- > Nord-Aurdal kommunes hjemmeside. Spesielle miljøtiltak i Landbruket (SMIL): [SMIL \(Spesielle miljøtiltak i jordbruket\) - Nord-Aurdal kommune](https://www.nord-aurdal.kommune.no/smil/)
- > Norsk Kulturarvs hjemmeside: <http://www.kulturarv.no>
- > Riksantikvarens hjemmeside: <https://www.riksantikvaren.no/kik/>
- > Riksantikvarens hjemmeside: [Nasjonale bevaringsstrategier på plass - Riksantikvaren](https://www.riksantikvaren.no/nasjonale-bevaringsstrategier-pa-plass/)
- > Riksantikvarens hjemmeside: <https://www.riksantikvaren.no/veileder/bakgrunn-for-ske/>
- > Riksantikvaren 1979: Registrering av faste kulturminner i Norge. C Kodeliste for registrering av hus, rubrikk 28.
- > Riksantikvaren sin hjemmeside: [Oversikt over kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse - Riksantikvaren](https://www.riksantikvaren.no/oversikt-over-kulturmiljo-og-landskap-av-nasjonal-interesse-riksantikvaren/)

- > Riksantikvaren [Verneverdige bygninger i utvalgte kommuner - Riksantikvaren](#)
- > Riksantikvarens hjemmeside. Tilskuddsordninger: [Oversikt over tilskuddsordninger - Riksantikvaren](#)
- > Proposisjon til Stortinget 2013-2014. Det Kongelige Miljøverndepartement Riksantikvaren 2015: Veileder. Kommunalt verneverdige kulturminner i Askeladden
- > Statens kartverk: Kartgrunnlag
- > Statsforvalteren i Innlandets hjemmesider: [regionalt-miljøprogram-for-jordbruket-i-innlandet-2023-2026.pdf](#)
- > Statistisk sentralbyrå: [Kommunefakta - SSB](#)
- > Statistisk sentralbyrå: <http://statbank.ssb.no/statistikkbanken>
- > Stiftelsens Uni: [Hjem - Stiftelsen UNI](#)
- > Sparebankstiftelsen DNB: [Sparebankstiftelsen | Forside](#)
- > Valdres blad, artikkelen «Skal fotografere 1103 bygninger på to uker», 25.08.2025.
- > Valdresmusea: rapporten *Kartlegging av bygningsmiljø på Stølsvidda i Valdres (dokument mottatt direkte fra Valdresmusea 2025)*
- > www.valdresmusea.no
- > Wikipedia: [Valdres folkehøgskole - Wikipedia](#)

8. TABELLOVERSIKT

Tabell 1-1: Aktuelle bygningstyper fordelt på ulike bygningskategorier	11
Tabell 1-2: Nøkkeltall for Nord-Aurdal i 6. omdrev.	12
Tabell 3-1 Karakteristikk og hovednæringer basert på SSBs kommunekarakteristikker. 18	
Tabell 3-2: Folketall og befolkningsutvikling i kontrollkommunene, pr. 1. januar 2024.	19
Tabell 3-3: Tabellen viser undersøkelsesgrunnlaget for SEFRAK-registrerte bygninger i 18 kommuner.	21
Tabell 4-1: Endringer på 977 gjenstående SEFRAK-bygninger i Nord-Aurdal i 1. - 6. omdrev.	35
Tabell 4-2: Andre endringer for SEFRAK-registrerte bygg fordelt på bygningskategorier i Nord-Aurdal ...	38
Tabell 4-3: Bygningsteknisk tilstand for gjenstående bygninger i Nord-Aurdal 1.- 6. omdrev.	38
Tabell 4-4: Årlig tapsandel for ulike SEFRAK-registrerte bygningstyper i 1. - 6. omdrev.	48
Tabell 4-5: Akkumulert tapsandel for ulike SEFRAK-registrerte bygningstyper i 1. - 6. omdrev.	48
Tabell 4-6: Oversikt over tap og tilstand fordelt på ulike typer mindre uthus i og nær tunet.	54
Tabell 4-7 Oversikt over tap og tilstand fordelt på ulike typer utmarksbygninger i Nord-Aurdal.	57
Tabell 6-1 Tabellen viser fordeling av tilstandsgrad for alle bygg	68
Tabell 6-2 Tabellen viser fordeling av endringsgrad for alle bygg	69

9. VEDLEGG

Vedlegg 1: Undersøkellesparametere⁵⁵

STATUS	BESKRIVELSE
Tap	Absolutt tap av SEFRAK-registrerte objekter siden registreringstidspunktet. Det betyr at huset fysisk sett er tapt eller flyttet til annet sted.
Endret	Endret i forhold til den opprinnelige SEFRAK-registreringen
Uendret	Ingen eller mindre endringer i forhold til den opprinnelige SEFRAK-registreringen. Se nærmere presisering under C-liten endring
Står	Ukjent endringsgrad. Brukes for enkelte bygninger hvor det er vanskelig å klassifisere endringsgrad. Årsaken kan være kvaliteten på det opprinnelige SEFRAK-skjemaet, eller huset kan være under oppussing/ombygging.
Gjenoppstått	Fra 2. omdrev ble gjenoppståtte hus tatt med som egen kategori. Hus som har vært midlertidig tatt ned, lagret ved tidligere kontrollregistrering, og somersatt opp igjen i tilnærmet opprinnelig materiale og fysisk sammenheng, blir registrert som gjenoppstått.
Ny	Ny kommunalt verneverdig eller statlig listeført bygning lagt inn i gjeldende omdrev.
ÅRSAKER TIL TAP	BESKRIVELSE
Brent/naturkatastrofe	
Falt i ruin	
Flytting	Hus som er flyttet registreres som tapt, med unntak for flytting innen et snevert geografisk område, som for eksempel innenfor gårdstunet.
Forfall/opprydding	
Offentlig vedtak, planvedtak	
Riving	
Ukjent	
ENDRING ABC	BESKRIVELSE
A-stor endring	Sterk grad av ombygging. Endring av bygningens grunnflate. Tilbygg/påbygg som i størrelse dominerer den opprinnelige bygningen. Bygningens opprinnelige volumkarakter er endret. Stor del av bygningen revet.
B-middels endring	Mindre omfattende ombygging. Utvidelse av bygningens grunnflate. Mindre påbygg/tilbygg som underordner seg det eksisterende bygningsvolum. Mindre del av bygningen revet.
C-liten endring	Endring av bygningens karakter gjennom generelt vedlikehold, f.eks. ved utskifting av ytre bygningselementer som panel, takbelegg og vinduer/listverk. Mindre endringer, som skiftning mellom relativt moderne taktekking som metallplater, asbestplater, papp m.m. regnes ikke som endring. Det samme gjelder også utskifting av enkelte vinduer som har samme format, men hvor detaljene er vanskelig å kontrollere før/nå. Hvis panel, listverk, vinduer og takbelegg er helt fornyet, men er av samme typer som ved den opprinnelige registreringen, vil dette i de fleste tilfelle ikke bli registrert som endring. Undersøkelsen vil derfor ikke fange opp tap av autentisitet på detaljnivå.
ANNEN ENDRING ⁵⁶	BESKRIVELSE

⁵⁵ Definert ved oppstart av «Gamle hus da og nå» i 2000

⁵⁶ Annen endring ble registrert fra og med 3. omdrev

Deler av hus revet	En typisk endring her er at deler av huset er bygd i lettere konstruksjon og er mer utsatt for forfall og derfor blir revet, mens den tømrete delen står igjen. Vanlig for driftsbygninger.
Tilbakeført til eldre uttrykk	Endringer som representerer en tilbakeføring til eldre uttrykk eller stil.
Dokumentert stilhistorisk tilbakeført	Tilbakeføring basert på dokumentert grunnlag.

TILSTAND	BESKRIVELSE
Intakt	Huset står og er i normalt god teknisk tilstand.
Truet ⁵⁷	Dårlig teknisk tilstand. Manglende vedlikehold over lengre tid.
Sterkt truet	Huset er i svært dårlig teknisk tilstand.

⁵⁷ Truet ble registrert fra og med 3. omdrev. I 1. og 2. omdrev ble gjenstående bygninger registrert som enten sterkt truet eller intakt

Vedlegg 2: Kategorier vernestatus⁵⁸

VERNESTATUS	BESKRIVELSE
Vedtaksfredet	Bygning eller anlegg mv. fra etter 1537 som er fredet gjennom enkeltvedtak (kulturminneloven § 15).
Automatisk fredet	Grunn, bygninger og anlegg fra før 1537, samt erklærte stående byggverk fra perioden 1537 - 1649 (kulturminneloven § 4).
Forskriftsfredet	Kulturminne i statlig eie som er fredet ved forskrift, ikke ved enkeltvedtak (kulturminneloven § 22a).
Statlig listeført verneklasse 2	Bygg som statlige sektorer gjennom nasjonale verneplaner har vurdert å ha verneverdi og som disse pålegger seg selv å ivareta. Et juridisk vern får bygningene først ved en eventuell regulering til bevaring gjennom plan- og bygningsloven (PBL).
Listeført kirke	Kirke bygget mellom 1650 og 1850, eller kirke bygget etter 1850 og som Riksantikvaren vurderer å ha nasjonal verneverdi.
Vernet etter PBL	Kulturminne det er fattet et enkeltvedtak om i kommunen. Bygget ligger innenfor områder regulert til bevaring eller regulert til hensynssone etter gjeldende plan- og bygningslov.
Regionalt verneverdig	Kulturminne som er definert som verneverdig på et regionalt nivå.
Kommunalt listeført	Kommunalt listeførte kulturminner eller kulturmiljøer på en verneliste forankret i kommunens politisk vedtatte planverk. Felles for alle er en synliggjøring av kulturminner/kulturmiljøer kommunen mener er verneverdige og bør hensyntas ved tiltak.
Uten vern	Kulturminne der verneverdi ikke er vurdert.

Vedlegg 3: Kvalitative kategorier⁵⁹

BYGNINGSKATEGORI	BYGNINGSTYPE
Bolighus, våningshus	Bolig Våningshus
Mindre uthus	Sidebygning Stabbur, loft Smie Uthus knyttet til bolig/bygård Andre mindre uthus i/nær tunet
Driftsbygninger i tunet	Jordkjeller Driftsbygning Fjøs, stall, låve
Hus i utmark, seter	Koie Kvern, sag Seterbu/sel Seterfjøs

⁵⁸ Benyttet i Riksantikvarens database Askeladden

⁵⁹ Definert ved oppstart av «Gamle hus da og nå» i 2000

Naust, sjøhus, fyr m.m.	Seterløe Utlø, sommerfjøs Andre hus i utmark Andre hus på setra Fyr mm. Naust, sjøbu Rorbu Sjøhus, brygge
Bygård	Bygård
Andre hustyper	Bygdemagasin, tollbu Forretningsbygg, butikk, kontor Forsamlingshus Garasje Godsterminal Hotell, gjestgiveri, skystasjon og kafé Hytte, fritidsbolig Kirke, kapell Kraftstasjon, transformatorstasjon Museum Næringsbygg, industri, verksted Skole Stasjonsbygning Sykehus, institusjon Annet

SAMFUNNSSEKTOR	TALLKODE I SEFRAK-KODELISTEN FOR REGISTRERING AV HUS
----------------	--

Fastbosetting uten næringstilknytning	200
Industri, merkantil virksomhet	400-500
Landbruk, fiske, fangst	100
Offentlig sektor	600-900
Andre sektorer	

200
400-500
100
600-900

SOSIAL MILJØSAMMENHENG	TALLKODE I SEFRAK-KODELISTEN FOR REGISTRERING AV HUS
------------------------	--

Arbeider, husmann, tjenestemann	30-39
Bonde	25
Embetsverk, institusjon	10-19
Fisker	26
Annen næringsdrivende	20-24, 27-29
Ukjent	

30-39
25
10-19
26
20-24, 27-29

Vedlegg 4: Geografiske områder⁶⁰

KOMMUNE	GEOGRAFISK OMRÅDE	GRUNNKRETS NR.	GRUNNKRETS NAVN	OMRÅDE NR.	ANTALL OBJEKTER
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510201	Aurdal nord-Bø	3	84
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510202	Aurdal sør-Sørei	3	102
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510203	Aurdal vest-Sagbråten	3	5
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510204	Bjørge	3	69
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510205	Lien	3	39
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510207	Vestringsbygda	3	55
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510208	Åbjør	3	81
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510209	Vestringsbygda sameie	3	67
Nord-Aurdal	Aurdal kirkesogn	34510211	Aurdalsåsen	3	50
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510101	Nord-Etnedal	2	9
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510102	Skrautvål	2	74
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510103	Sebu	2	24
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510104	Døvre	2	60
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510105	Ranheim	2	30
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510106	Døvrismørke	2	1
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510110	Fagernes sentrum	2	18
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510112	Fagernes sør-Håvelsrud	2	3
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510113	Fagernes sør-Moaskogen	2	4
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510114	Leira nord-Føssebrøtin	2	6
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510115	Leira sør-Måno	2	33
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510116	Skavelden	2	27
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510117	Skrautvål Heimås	2	65
Nord-Aurdal	Skrautvål og Tisleidalen kirkesogn	34510118	Skrautvål Sameie	2	3
Nord-Aurdal	Svenes kirkesogn	34510109	Fagernes vest-Nes	5	86
Nord-Aurdal	Svenes kirkesogn	34510302	Fodnes	5	22
Nord-Aurdal	Svenes kirkesogn	34510303	Strand	5	45
Nord-Aurdal	Svenes kirkesogn	34510305	Hådem	5	16
Nord-Aurdal	Svenes kirkesogn	34510306	Lo	5	80
Nord-Aurdal	Svenes kirkesogn	34510307	Rye	5	31
Nord-Aurdal	Tingnes kirkesogn	34510206	Tisleidalen	4	65
Nord-Aurdal	Tingnes kirkesogn	34510210	Svennes sameie	4	16
Nord-Aurdal	Ulnes kirkesogn	34510301	Østre Ulnes	1	36
Nord-Aurdal	Ulnes kirkesogn	34510308	Vestre Ulnes	1	2
Nord-Aurdal	Ulnes kirkesogn	34510309	Hippe	1	9
Nord-Aurdal	Ulnes kirkesogn	34510310	Ulnes Sameie	1	113

⁶⁰ SSB's grunnkretsinndeling fra 2021.

Vedlegg 6: Detaljert resultatoversikt vernestatus SEFRAK-bygninger, Nord-Aurdal kommune

PLANSTATUS UNDERSØKELSESGRUNNLAG SEFRAK-BYGNINGER	Undersøkt	Tapt	%	Gjenstående	Endret totalt	%	A-stor endring	%	B-middels endring	%	C-Liten endring	%	Ukjent endringsgrad	%	Uendret	%	Gjenopps tatt	Sterkt truet	%	Truet	%	Intakt	%	Ukjent tilstand	%	Truet/sterkt truet	%
Plan-ID: 3451_0542K020 Arealdelen til kommuneplanen 2014 - 2024	146	4	0,0 %	142	68	48 %	7	5 %	26	18 %	35	25 %	0	0 %	73	51 %	1	10	7 %	16	11 %	116	82 %	0	0 %	26	18 %
Sum SEFRAK-bygg vernet etter PBL i kommuneplan/kommunedelplan	146	4	2,7 %	142	68	48 %	7	5 %	26	18 %	35	25 %	0	0 %	73	51 %	1	10	7 %	16	11 %	116	82 %	0	0 %	26	18 %
Plan-ID: 3451_0542R030 Skjoletdinet Hytterfelt	1	0	0,0 %	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R097 Fv. 261 Ny Ulves bru	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R041 Fagernes sentrum Øst	1	0	0,0 %	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R045 Storoye	56	0	0,0 %	56	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	56	100 %	0	0	0 %	0	0 %	56	100 %	0	0 %	0	0 %
Sum reguleringsplaner SEFRAK-bygg	63	0	0,0 %	63	6	10 %	0	0 %	1	2 %	5	8 %	0	0 %	57	90 %	0	0	0 %	0	0 %	63	100 %	0	0 %	0	0 %
Sum hensynssone/spesialområde bevaring i kommuneplan/kommunedelplan/reguleringsplan	209	4	1,9 %	205	74	36 %	7	3 %	27	13 %	40	20 %	0	0 %	130	63 %	1	10	5 %	16	8 %	179	87 %	0	0 %	26	12 %
Kommunalt listefart i vedtatt kulturminneplan	1	0	0,0 %	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %
Uten vern gjennom plan- og bygningsloven	792	21	2,7 %	771	357	46 %	37	5 %	104	13 %	216	28 %	4	1 %	410	53 %	0	29	4 %	100	13 %	638	83 %	4	1 %	129	16 %
Totalt antall SEFRAK-bygninger	1002	25	2,5 %	977	432	44 %	44	5 %	131	13 %	257	26 %	4	0 %	540	55 %	1	39	4 %	116	12 %	818	84 %	4	0 %	155	15 %

Vedlegg 7: Detaljert resultatoversikt nye bygninger lagt til i 4. omdrev, Nord-Aurdal kommune

NYE BYGNINGER LAGT TIL I 4. OMDREV	Undersøkt 5. omdrev		Gjenstående	Endret totalt		A-stor endring		B-middels endring		Liten endring		Ukjent endringsgrad		Uendret		Sterkt truet		Truet		Intakt		Ukjent tilstand		
	Tapt	%		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Våningshus	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Bolig	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Bolighus, våningshus	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Bygård	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Andre mindre uthus i/nær tunet	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Mindre uthus	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Driftsbygning	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Fjøs, stall, låve	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Drifts- bygninger i tunet	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Kirke, kapell	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Forretningsbygg, butikk, kontor	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Stasjonsbygning	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Hotell, gjestgiveri, skystasjon, kafé	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Museum	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Andre hustyper	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Totalt	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%

SOSIAL MILJØSAMMENHENG - NYE BYGNINGER 4. OMDREV	Undersøkt 4. omdrev		Gjenstående	Endret totalt		A-stor endring		B-middels endring		Liten endring		Ukjent endringsgrad		Uendret		Sterkt truet		Truet		Intakt		Ukjent tilstand		
	Tapt	%		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Annen næringsdrivende	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totalt	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%

SAMFUNNSSEKTOR - NYE BYGNINGER 4. OMDREV	Undersøkt 4. omdrev		Gjenstående	Endret totalt		A-stor endring		B-middels endring		C- Liten		Ukjent endringsgrad		Uendret		Sterkt truet		Truet		Intakt		Ukjent tilstand		
	Tapt	%		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Andre sektorer	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Industri, merkantil virksomhet	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totalt	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%

Vedlegg 8: Detaljert resultatoversikt vernestatus nye bygninger lagt til i 4. omdrev, Nord-Aurdal kommune

VERNESTATUS UNDERSØKELSESGRUNNLAG NYE BYGNINGER 4. OMDREV	Undersøkt	Tapt	%	Gjenstående	Endret totalt		A-stor endring		B-middels endring		C- Liten endring		Ukjent endringsgrad		Uendret		Gjenopp stått		Sterkt truet		Truet		Intakt		Ukjent tilstand		Truet/sterkt truet		
					%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Sum nye bygg vernet etter PBL i reguleringsplan	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Sum hensynsone/spesialområde bevaring i kommuneplan/kommunedelplan/reguleringsplan	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Kommunalt listeført i vedtatt kulturminneplan	30	0	0%	30	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	1	3%	3	10%	26	87%	0	0%	4	13%	0	0%
Statlig listeført kl. 2	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Automatisk fredet etter Kulturminneloven	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Vedtaksfredet etter Kulturminneloven	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Midlertidig fredet etter Kulturminneloven	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Forskrittsfredet etter Kulturminneloven	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Uavklart vernestatus	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Listeført kirker	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Uten vern gjennom plan- og bygningsloven	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totalt antall nye bygg 5. omdrev	30	0	0%	30	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	1	3%	3	10%	26	87%	0	0%	4	13%	0	0%

Vedlegg 9: Detaljert resultatoversikt nye bygninger lagt til i 5 omdrev, Nord-Aurdal kommune

NYE BYGNINGER LAGT TIL I 5. OMDREV	Undersøkt 6. omdrev		Gjenstående	Endret totalt		A-stor endring		B-middels endring		C-Liten endring		Ukjent endringsgrad		Uendret		Sterkt truet		Truet		Intakt		Ukjent tilstand		
	Tapt	%		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Våningshus	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Bolig	25	0	0%	25	2	8%	0	0%	0	0%	2	8%	0	0%	23	92%	0	0%	0	0%	25	100%	0	0%
Bolighus, våningshus	28	0	0%	28	2	7%	0	0%	0	0%	2	7%	0	0%	26	93%	0	0%	0	0%	28	100%	0	0%
Bygård	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Uthus knyttet til bolig/bygård	9	0	0%	9	1	11%	0	0%	1	11%	0	0%	0	0%	8	89%	0	0%	2	22%	7	78%	0	0%
Andre mindre uthus i/nær tunet	6	1	17%	5	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	5	100%	0	0%	0	0%	5	100%	0	0%
Stabbur, loft	1	0	0%	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Mindre uthus	16	1	6%	15	1	7%	0	0%	1	7%	0	0%	0	0%	14	93%	0	0%	2	13%	13	87%	0	0%
Driftsbygning	1	0	0%	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Fjos, stall, låve	6	0	0%	6	1	17%	0	0%	0	0%	1	17%	0	0%	5	83%	0	0%	0	0%	6	100%	0	0%
Drifts- bygninger i tunet	7	0	0%	7	1	14%	0	0%	0	0%	1	14%	0	0%	6	86%	0	0%	0	0%	7	100%	0	0%
Andre hus i utmark	1	0	0%	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Seterbu/set	1	0	0%	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Hus i utmark, seter	2	0	0%	2	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%
Annet	1	0	0%	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Kirke, kapell	1	0	0%	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Forretningsbygg, butikk, kontor	12	0	0%	12	1	8%	0	0%	1	8%	0	0%	0	0%	11	92%	0	0%	0	0%	12	100%	0	0%
Forsamlingshus	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Stasjonsbygning	3	0	0%	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Hotell, gjestgiveri, skystasjon, kafé	2	0	0%	2	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%
Hytte, fritidsbolig	1	0	0%	1	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Næringsbygg, industri, verksted	4	0	0%	4	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	100%	0	0%	0	0%	4	100%	0	0%
Skole	5	0	0%	5	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	5	100%	0	0%	0	0%	5	100%	0	0%
Sykehus, institusjon	1	0	0%	1	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Andre hustyper	33	0	0%	33	2	6%	0	0%	1	3%	1	3%	0	0%	31	94%	0	0%	0	0%	33	100%	0	0%
Totalt	89	1	1%	88	6	7%	0	0%	2	2%	4	5%	0	0%	82	93%	0	0%	2	2%	86	98%	0	0%

SOSIAL MILJØSAMMENHENG - NYE BYGNINGER 5. OMDREV	Undersøkt 6. omdrev		Gjenstående	Endret totalt		A-stor endring		B-middels endring		C-Liten endring		Ukjent endringsgrad		Uendret		Sterkt truet		Truet		Intakt		Ukjent tilstand		
	Tapt	%		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Annen næringsdrivende	22	0	0%	22	2	9%	0	0%	1	5%	1	5%	0	0%	20	91%	0	0%	0	0%	22	100%	0	0%
Arbeider, husmann, tjenestemann	2	0	0%	2	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%
Bonde	14	0	0%	14	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	14	100%	0	0%	0	0%	14	100%	0	0%
Fisker	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Embetsverk, institusjon	15	0	0%	15	2	13%	0	0%	1	7%	1	7%	0	0%	13	87%	0	0%	0	0%	15	100%	0	0%
annet	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totalt	53	0	0%	53	4	8%	0	0%	2	4%	2	4%	0	0%	49	92%	0	0%	0	0%	53	100%	0	0%

SAMFUNNSSEKTOR - NYE BYGNINGER 5. OMDREV	Undersøkt 6. omdrev		Gjenstående	Endret totalt		A-stor endring		B-middels endring		C-Liten endring		Ukjent endringsgrad		Uendret		Sterkt truet		Truet		Intakt		Ukjent tilstand		
	tapt	%		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Andre sektorer	2	0	0%	2	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%
Fast bosetting uten næringstilknytning	27	0	0%	27	2	7%	0	0%	0	0%	2	7%	0	0%	25	93%	0	0%	2	7%	25	93%	0	0%
Industri, merkantil virksomhet	23	0	0%	23	2	9%	0	0%	1	4%	1	4%	0	0%	21	91%	0	0%	0	0%	23	100%	0	0%
Landbruk, fiske, fangst	18	0	0%	18	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	18	100%	0	0%	0	0%	18	100%	0	0%
Offentlig sektor	18	0	0%	18	2	11%	0	0%	1	6%	1	6%	0	0%	16	89%	0	0%	0	0%	18	100%	0	0%
annet	0	0	0%	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totalt	88	0	0%	88	6	7%	0	0%	2	2%	4	5%	0	0%	82	93%	0	0%	2	2%	86	98%	0	0%

Vedlegg 10: Detaljert resultatoversikt vernessatus nye bygninger lagt til i 5. omdrev, Nord-Aurdal kommune

VERNESSATUS UNDERSØKELSESGRUNNLAG NYE BYGNINGER 5. OMDREV	Undersøkt	Tapt	%	Gjenstående	Endret totalt	%	A-stor endring	%	B-middels endring	%	C-Liten endring	%	Ukjent endringsgrad	%	Uendret	%	Gjenopp stait	Sterkt truet	%	Truet	%	Intakt	%	Ukjent tilstand	%	Truet/sterkt truet	%
Plan-ID: 3451_0542R020 Arealdelen til kommuneplanen 2014 - 2024	36	0	0,0 %	36	2	6 %	0	0 %	0	0 %	2	6 %	0	0 %	34	94 %	0	0	0 %	0	0 %	36	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: Temaplan for kulturminne i Nord-Aurdal	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Sum nye bygg vernet etter PBL i kommuneplan/kommunedelplan	36	0	0,0 %	36	2	6 %	0	0 %	0	0 %	2	6 %	0	0 %	34	94 %	0	0	0 %	0	0 %	36	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R080 Skalletjednet Hytefelt	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R097 Fv. 261 Ny Ulnes bru	1	0	0,0 %	1	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R041 Fagernes sentrum Øst	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R045 Storøye	10	0	0,0 %	10	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	10	100 %	0	0	0 %	0	0 %	10	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R082 Golfbane i Vestringsbyggde - Etappe 1	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R069 Fagernes Sentrum Øst - Torgområdet	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R078 Valdres videregående skule	2	0	0,0 %	2	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R189 Fagernes park	2	0	0,0 %	2	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R036 Fagernes sentrum	4	0	0,0 %	4	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	4	100 %	0	0	0 %	0	0 %	4	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R077 Rv51 Skarpano - Breiset	2	0	0,0 %	2	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_2022007 Stasjonsbyen	1	0	0,0 %	1	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_0542R118 Østensvikgården	1	0	0,0 %	1	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_3451DR272 Danebu Panorama	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Sum nye bygg vernet etter PBL i reguleringsplan	23	0	0,0 %	23	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	23	100 %	0	0	0 %	0	0 %	23	100 %	0	0 %	0	0 %
Sum hensynsone/spesialområde bevaring i kommuneplan/kommunedelplan/reguleringsplan	59	0	0,0 %	59	2	3 %	0	0 %	0	0 %	2	3 %	0	0 %	57	97 %	0	0	0 %	0	0 %	59	100 %	0	0 %	0	0 %
Kommunalt listeført i vedtatt kulturminneplan	30	0	0,0 %	30	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	1	3 %	3	10 %	26	87 %	0	0 %	4	13 %
Statlig listeført kl. 2	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Automatisk fredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Vedtaksfredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Midlertidig fredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Forskriftsfredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Uavklart vernessatus	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Listeført kirker	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Uten vern gjennom plan- og bygningsloven	0	0	0,0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Totalt antall nye bygg 5. omdrev	89	0	0,0 %	89	2	2 %	0	0 %	0	0 %	2	2 %	0	0 %	57	64 %	0	1	1 %	3	3 %	85	96 %	0	0 %	4	4 %

Vedlegg 11: Detaljert resultatoversikt nye bygninger lagt til i 6. omdrev, Nord-Aurdal kommune

NYE BYGNINGER LAGT TIL I 6. OMDREV	Undersøkt 6. omdrev	Sterkt truet	%	Truet	%	Intakt	%	Ukjent tilstand	%
Bolig	2	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %
Bolighus/ våningshus	2	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %
Forretningsbygg, butikk, kontor	4	0	0 %	0	0 %	4	100 %	0	0 %
Forsamlingshus	1	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Hotell, gjestgiveri, skysstasjon, kafé	3	0	0 %	0	0 %	3	100 %	0	0 %
Næringsbygg, industri, verksted	1	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Andre hustyper	9	0	0 %	0	0 %	9	100 %	0	0 %
Totalt	11	0	0 %	0	0 %	11	100 %	0	0 %

SOSIAL MILJØSAMMENHENG - NYE BYGNINGER 6. OMDREV	Undersøkt 6. omdrev	Sterkt truet	%	Truet	%	Intakt	%	Ukjent tilstand	%
Annen næringsdrivende	8	0	0 %	0	0 %	8	100 %	0	0 %
Embetsverk, institusjon	1	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Ukjent	2	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %
Totalt	11	0	0 %	0	0 %	11	100 %	0	0 %

SAMFUNNSSEKTOR - NYE BYGNINGER 6. OMDREV	Undersøkt 6. omdrev	Sterkt truet	%	Truet	%	Intakt	%	Ukjent tilstand	%
Andre sektorer	7	0	0 %	0	0 %	7	100 %	0	0 %
Fast bosetting uten næringstilknytning	1	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Industri, merkantil virksomhet	2	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %
Offentlig sektor	1	0	0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Totalt	11	0	0 %	0	0 %	11	100 %	0	0 %

Vedlegg 12: Detaljert resultatoversikt vernestatus nye bygninger lagt til i 6. omdrev, Nord-Aurdal kommune

VERNESTATUS UNDERSØKELSESGRUNNLAG NYE BYGNINGER 6. OMDREV	Undersøkt	Sterkt truet	%	Truet	%	Intakt	%	Ukjent tilstand	%
Plan-ID: 3451_0542K020 Arealdelen til kommuneplanen 2014 - 2024	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: Temaplan for kulturminne i Nord-Aurdal	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Sum nye bygg vernet etter PBL i kommuneplan/kommunedelplan	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Plan-ID: 3451_3451DR272 Danebu Panorama	1	0	0,0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Sum nye bygg vernet etter PBL i reguleringsplan	1	0	0,0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Sum hensynssone/spesialområde bevaring i kommuneplan/kommunedelplan/reguleringsplan	1	0	0,0 %	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Kommunalt listeført i vedtatt kulturminneplan	10	0	0,0 %	0	0 %	10	100 %	0	0 %
Statlig listeført kl. 2	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Automatisk fredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Vedtaksfredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Midlertidig fredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Forskriftsfredet etter Kulturminneloven	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Uavklart vernestatus	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Listeført kirker	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Uten vern gjennom plan- og bygningsloven	0	0	0,0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Totalt antall nye bygg 6. omdrev	11	0	0,0 %	0	0 %	11	100 %	0	0 %

